

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 410

Wydanie P

Poznań, sobota dnia 5 września 1936

Rok 31

Poznań, 4 września.

O podstawy wychowania w szkole

Szkola nie tylko uczy. Szkola również wychowuje.

Nie jest obojętne dla nikogo, jaki kierunek wychowawczy ma szkoła polska.

Kładziemy główny nacisk na dwa elementy: na wychowanie moralne wedle zasad Kościoła Katolickiego i na wychowanie narodowe polskie. Dziecko, wychowane na takich podstawach, będzie napewno dobrym obywatelem państwa polskiego, będzie napewno czynnikiem „państwowo-twórczym”.

Znaczną część walki o wychowanie narodowe mamy już poza sobą. Z takich czy innych względów czynniki „sanacyjne” skapitulowały na tym odcinku. Poprzez listy wyborcze do samorządu i ciał parlamentarnych, chrzczone przez „sanację” narodowcami, doszliśmy do uznania w tych kołach za dogmat pedagogiczny — wychowania narodowego. Sztandarowy mąż „sanacji” na tym odcinku, b. premier Janusz Jędrzejewicz, uderzył publicznie w nowe tony narodowego wychowania młodego pokolenia.

Si duo faciunt idem, non est idem. Inaczej rozumie „wychowanie narodowe” „sanacja”, a inaczej obóz narodowy. I napewno lepiej to wychowanie przeprowadzi szczerzy, z wolnej woli, narodowiec, aniżeli — choćby przekonany „sanator”. O tę „resztę” musi być stoczona przez obóz narodowy zwycięska walka. Ale, formalnie biorąc, obóz narodowy walkę na tym odcinku już wygrał.

Potrzeba „religijnego wychowania młodzieży” nie jest jawnie przez nikogo z mających wpływ na szkołę kwestjonowana. Konkordat jasno sprawę tę sformułował. O wypowiedzeniu konkordatu nikt w Polsce nie myśli poważnie. Zatem sprawa bez dyskusji winna być odrzucona. A jednak — ciągle wypływa i to w formie bardzo zadrażnionej.

Jeden z pierwszych pomajowych ministrów oświaty, prof. Bartel, uregulował specjalnym okólnikiem, wydanym po zbiorowej audjencji u niego Episkopatu, sprawę nauczania religii, praktyk religijnych młodzieży i udziału w nabożeństwach, egzortach i t. p. nauczycielstwa. Okólnik ten obowiązuje dotąd.

Bracia Jędrzejewiczę przeprowadziła reformę ustroju szkół. Przy tej sposobności ustalali liczbę godzin nauki poszczególnych przedmiotów i liczbę etatów nauczycieli i prefektów.

Minister skarbu żądał w tym czasie i od resortu oświaty — oszczędności. Te dwie przyczyny ułatwiły ministrom oświaty bardzo znaczne okrojenie etatów księży katechetów i kontraktowych godzin religii w szkołach, w których nie było etatu prefekta. Ks. biskup śląski obronił przed temi redukcjami 4-godzinny w tygodniu naukę religii na Śląsku. Łatwo to było zrobić, bo Śląsk ma autonomię szkolną. Inne

Powstańcy zdobyli Irun

Wojska czerwone w popłochu uciekają na terytorjum Francji

Paryż. (Tel. wł.) W piątek rano o godz. 7 udało się wojskom gen. Mola zająć zaciekle broniący się Irun.

Wykorzystując poranne opary, wojska powstańcze po krótkim ogniu z karabinów maszynowych wyruszyły ze swych pozycji, położonych mniej więcej 800 metrów od miasta, do ataku. Po krótkiej walce czerwoni zostali wyparci z miasta i obecnie uchodzą w rozsypane przez most międzynarodowy pod Hendaye na terytorjum Francji.

Po zdobyciu Irunu

Paryż. (Tel. wł.) Po zdobyciu Irunu wojska narodowe posuwają się dalej. Krótko po godzinie 8 powstańcy stali bezpośrednio przed międzynarodowym mostem pod Hendaye. Kilka posterunków czerwonych usiłuje stawić jeszcze ostatni opór. Most międzynarodowy leży w ogniu zaporowym karabinów maszynowych powstańców. Wskutek tego napływ uciekinierów, który przez całą noc był bardzo liczny, nagle zupełnie ustał. Uciekają nie tylko kobiety, dzieci i niezdolni do walki, uciekają nawet w popłochu oddziały czerwonych, przeważnie na samochodach ciężarowych, które przybrane są jeszcze w czerwone flagi.

Przy moście po stronie francuskiej żandarmerja przeprowadza wśród uciekinierów szczegółową rewizję za broń i amunicję. Przed dworcem panuje nastrój paniczny. Pada ulewny deszcz, który ten obraz rozpaczliwie jeszcze pogłębia. Z poza bliskiej granicy dochodzi rechot karabinów maszynowych.

Uciekinierzy we Francji

Paryż. (Tel. wł.) Z Henday donoszą: Liczba uciekinierów czerwonych stale jeszcze wzrasta. W swych niebieskich bluzach, z karabinami i pistoletami oraz z czerwoną przepaską na ramieniu, stoją w długich szeregach przed remizą towarową dworca i oczekują dalszego losu. Kolumny samochodowe toczą się przez most międzynarodowy. Wśród samochodów bardzo wiele nowych wozów, wszystkie

posmarowane hasłami komunistycznymi.

Jak się okazuje oddział kobiet walczących na froncie przeszedł rano o godz. 6 w zwartym szyku przez most, czyli na godzinę przed wkroczeniem wojsk narodowych do Irunu.

Uciekinierzy przeklinają rząd madrycki, który ich pozostawił w Irunie własnym losowi. Opowiadają, że dzisiejszy atak narodowców ich zupełnie zaskoczył. Powstańcy zaczęli się posuwać wzdłuż rzeki granicznej Bidassoa, celem zajęcia mostu międzynarodowego, by czerwonym odciąć drogę odwrotu do Francji. obrońcy Irunu spozstrzegli niebezpieczeństwo w ostatniej chwili i zaalarmowali całą gwardję czerwoną. Ostatnim wysiłkiem udało im się biegiem przedostać na stronę francuską.

Niektórzy z nich odgrażają się, że natychmiast udadzą się do Barcelony, by dalej walczyć w „obronie wolności”. Wątpić należy, czy władze francuskie dopuszczą do takiego łamania neutralności.

Z Irunu dochodzą odgłosy grzechotu karabinów maszynowych. Ostatni rozbitkowie czerwonych wycofują się w kierunku na fort Guadalupe.

Sprzeczne wiadomości z frontów

Paryż. (Tel. wł.) Pod przewodnictwem prezydenta Azary odbyło się posiedzenie rady ministrów, po którym premier Giral oświadczył, iż ze wszystkich frontów otrzymał doskonale wiadomości.

Ministerstwa wojny ogłosiło komunikat, według którego wojska rządowe znajdują się obecnie u bram miasta Huesca. W Asturji oddziały rządowe rozproszyły kolumnę powstańczą. W następstwie walk w prowincji Badajoz, powstańcy zmuszeni zostali do odwrotu.

W dalszym ciągu rząd madrycki donosi o sukcesach odniesionych na froncie Estramadura. Na odcinku tym wojska rządowe po początkowym wstrzymaniu ofensywy kolumn powstańczych, przeszły ze swej strony do kontrataku, zmuszając powstańców do odwrotu. Rząd zapowiada, że zajęcie oblężonego Oviiedo jest tylko kwestją dni.

W przeciwieństwie do tych wiadomości powstańcy stwierdzają wyparcie milicji czerwonych z miasteczka Granida koło Oviiedo. Powstańcy oświadczają poza tem, iż w pobliżu Huesca silny oddział milicji czerwonej został pobity.

Antysemityzm powstańców

Paryż. (Tel. wł.) Organ lewicowych emigrantów niemieckich „Pari-

ser Tageszeitung” w telegramie z Walencji p. t. „Franco prześladowa Żydów” donosi, że parowiec duński „Sava” wysadził w Casablance na ląd wielką liczbę Żydów niemieckich i polskich, osiadłych w Marokku hiszpańskim i na Wyspach Kanaryjskich, skąd ich powstańcy wysiedlili.

Oświadczyli oni, że ludność żydowska Marokka hiszpańskiego została zmuszona do wpłacenia wielkich sum na rzecz powstania. Klub żydowski w Tetuanie przekształcono w główną kwaterę powstańców. Synagogi zostały zamknięte; codziennie przeprowadza się aresztowania wśród Żydów.

Celem tym zarządzeń — jak twierdzi depeza — jest uzyskanie sympatii dla powstania wśród antysemicko nastrojonej ludności Marokka.

Sukces powstańców

La Coruna. (PAT). Do bitwy pod Talavera de la Reina przywiązują wielkie znaczenie. Według komunikatu gen. Franco, miasto to zostało zajęte całkowicie, wskutek czego droga do Madrytu jest już absolutnie wolna. Posuwaniu się kolumny powstańczej mogłyby przeszkodzić jedynie samoloty rządowe. Straty wojsk rządowych w bitwie tej mają przekraczać 400 ludzi.

Aresztowanie honorowego konsula Polski

Warszawa. (PAT). Według wiadomości nadeszłych z wysp Kanaryjskich w związku z wypadkami w Hiszpanji aresztowany został konsul honorowy R. P. w Las Palmas p. Antoni Acosta.

Incydent z Włochami

Rzym. (ATE). Półrządowy „Giornale d'Italia” donosi, że w Barcelonie komuniści tamtejsi zamordowali robotnika włoskiego nazwiskiem Umberto Fasanella, ojca siedmiorga dzieci. Fasanella jest szóstym z rządu Włochem zamordowanym w Barcelonie przez tamtejszych komunistów. „Giornale d'Italia” podkreśla, że jedynym powodem zamordowania Włocha był fakt, że Fasanella w mieszkaniu swem miał obrazy religijne.

Włoski generalny konsul w Barcelonie złożył niezwłocznie energiczny protest. Admiralicja włoska wysłała natychmiast jeden z krążowników włoskich do Barcelony i rozważa skierowanie na wody katalońskie dalszych jednostek morskich.

W miarodajnych kołach politycznych uważają incydent zasły za niezwykle poważny, który może spowodować zasadniczą zmianę w stanowiskach Włoch w odniesieniu do przyjętego zobowiązania zachowania neutralności.

dzielnice Polski padły ofiarą ogólnej redukcji etatów i godzin, choć uczono tam nauki religii nie 4, lecz 2 godziny na tydzień. Stosunkowo „łagodnie” potraktowano dzielnice zachodnie. Ale n. p. arcybiskup lwowski obliczył, iż w 1935/36 — 150 szkół nie miało zupełnie nauki religii, a w innych szkołach zmniejszono naukę religii razem o 1500 godzin tygodniowo. Biskup przemyski oblicza redukcję godzin na 500 tygodniowo. Podobne skargi dochodzą z innych części Polski. Skarżą się poza tem ks. biskupi na samowolne przenieszenie katechetów na emeryturę lub inne posady, na powierzenie nauki religii

osobom świeckim bez aprobaty władz kościelnych, na niewypłacanie należności i t. d.

Obecny minister oświaty i wyznań, prof. Świątosławski, dał delegatom ks. biskupów uspokajające zapewnienia tak w sprawie usunięcia z programów szkolnych ustępów, niezgodnych z dogmatami wiary katolickiej, jak i w sprawie należytego nauczania religii przez osoby, do tego uprawnione. Budżet szkół na r. 1936/37 daje ministrowi możliwość naprawienia dawniejszych błędów i zaniedbań. Może on od września 1936 r. przyjąć parę tysięcy nowych nauczycieli (i katechetów). Ma

również dodatkowe, stosunkowo znaczne, kredyty na godziny kontraktowe. Od września zatem winny być przywrócone wszędzie i etaty ks. prefektów i zredukowane godziny nauki religii.

Dotąd nie ukazało się żadne miarodajne rozporządzenie rządu w tej sprawie. Dlatego zabieramy głos publicznie.

Należyte postawienie i rozwiązanie nauki religii i praktyk religijnych w szkole zajmuje nie tylko duchownych. Wszyscy przywiązujemy do tej sprawy największe znaczenie.

STANISŁAW RYMAR.

W. Brytania wobec zaburzeń w Palestynie

Odrzucone pośrednictwo — Zapowiedź wysłania posiłków wojskowych — Możliwość ogłoszenia stanu wyjątkowego w całym kraju — Napady Arabów

London. (ATE). Pisma, omawiające narady ministerjalne, podkreślają, że wysunięte przez Nuri Said paszę propozycje w sprawie likwidacji zaburzeń palestyńskich za cenę pewnych ustępstw na rzecz żądań arabskich, zostały odrzucone.

„Daily Telegraph” przypomina w związku z tem oświadczenie ministra kolonii, według którego przywrócenie spokoju w Palestynie jest podstawowym warunkiem rozpoczęcia jakichkolwiek narad z przedstawicielami ludności arabskiej. Postulat wstrzymania imigracji Żydów był przedmiotem gruntownych rozważań. Ministrowie nie powzięli żadnych uchwał w tej sprawie.

W artykule wstępnym, poświęconym omówieniu położenia w Palestynie, „Daily Telegraph” wysuwa możliwość ogłoszenia stanu wyjątkowego. Rząd angielski stoi twarzą na stanowisku, że przed rozpoczęciem jakichkolwiek rozmów z Arabami muszą ustać wszelkie akty gwałtu i teroru. Celem polityki brytyjskiej jest doprowadzenie do porozumienia żydowsko-arabskiego, w ramach którego oba narody mogłyby zgodnie żyć i rozwijać się.

London. (PAT). Rząd brytyjski rozważa obecnie sprawę wysłania dalszych wojsk do Palestyny. Prawdopodobnie pojedzie tam dywizja piechoty.

Minister kolonii Gore stanowczo zaprzeczył w liście do dr. Weizmanna, prezydenta agencji żydowskiej, pogłoskom, rozpowszechnianym w Palestynie, jakoby Nuri pasza uzyskał miał zapewnienie od wysokiego komisarza, że jeśli Arabowie zakończą strajk i zaprzestaną kampanii terrorystycznej, będzie ogłoszona ogólna amnestia i emigracja żydowska zostanie wstrzymana.

London. (ATE). Odbijające się w hrabstwie Sussex manewry pierwszej dywizji armii angielskiej zostały niespodziewanie przerwane. Oddziały tej dywizji otrzymały rozkaz natychmiastowego powrotu do garnizonu.

Zarządzenie zostało niewątpliwie spowodowane naprężeniem położeniem w Palestynie, w związku z którym miarodajne czynniki noszą się poważnie z zamiarem ogłoszenia stanu oblężenia na całym obszarze palestyńskim.

Wobec tego, że do przeprowadzenia takiego zarządzenia stacjonowanych tam obecnie 10 batalionów absolutnie nie wystarcza, należy się liczyć z niezwłocznym poważnym zwiększeniem angielskich sił zbrojnych. Odwołana z manewrów pierwsza dywizja ma być w pierwszym rzędzie przeznaczona na wzmocnienie załogi angielskiej w Palestynie.

Jerozolima. (PAT). Doszło do

Wybuch w sklepie

Katowice. (Tel. wł.) Pod sklep żydowski Hendli w Bredowie podłożono znaczną ilość materiałów wybuchowych, od których wyleciały szyby na pierwszym i drugim piętrze. Wybito też szybę wystawową, uszkodzono wejście do sklepu oraz część składu i wystawy.

Wiadomości

— Donoszą z Pragi, że rząd polski złożył tam ostrą notę protestacyjną przeciwko bezpodstawnym oskarżeniom, skierowanym, w związku z procesem Bocka i towarzyszy. Nota szczególnie zwraca się przeciw zarzutom pod adresem konsułów polskich w Mor. Ostrawie, pomawiającym ich o antyczeską jakoby działalność.

— W Mor. Ostrawie w drugim dniu procesu przeciw Bockowi i towarzyszą odbyła się wizja lokalna w terenie, której celem było odwołanie akcji rzekomego wybijania szyb w szkołach czeskich.

— W Brukseli otwarto kongres zbliżenia powszechnego dla pokoju. W obradach biorą udział przedstawiciele 32 narodów.

— Nastąpiło uroczyste ogłoszenie nowego ustroju Malty przez gubernatora Wielkiej Brytanji sir Bonhan Cartera. Nowa ustawa znosi dotychczasową autonomię wyspy i wprowadza m. inn. jako jedyne języki obowiązujące angielski i maltański.

— Wydane ostatnio znaczki pocztowe z podobizną króla Edwarda VIII, w dalszym ciągu cieszą się w Anglii niesłychanym powodzeniem. W pierwszym dniu rozprzedano 30 milionów, a w drugim 27 milionów.

poważnych starć między wojskiem i Arabami.

Oddział żołnierzy brytyjskich, który patrolował szosę między Nablus i Tulkarem, ostrzeliwała banda 60 Arabów. Przy pomocy samolotów bandę zdołano odeprzeć. Wezwano posiłki i ostatecznie ją rozbito, przy czym 16 Arabów zostało zabitych.

Jutro w wydaniu głównym:

PEGAZ W ZAPRĘGU NA FRONCIE LUDOWYM

przez dr. Stanisława Pigionia prof. Uniw. Jagiellońskiego.

Przemyt ludzi do Ameryki

Gdynia. (Tel. wł.) Dziś opuścił Gdynię „Piłsudski”, udając się do N. Jorku. Przed wyjściem statku dokonano aresztowania za bezpłatne przewożenie ludzi, udających się nielegalnie do Ameryki.

Zauważono już od dłuższego czasu, że po statku kręcili się podejrzani osobnicy, nie posiadający biletu, którzy przedostali się na pokład dla odwiedzenia członków załogi. Zwrócił również na siebie uwagę władz fakt, że wielu członków załogi opuszcza samowolnie okręt w Ameryce.

Obserwacje podejrzanych dały pozytywny wynik. Przed wyjściem statku aresztowano stewarda Dzygałę. Przyparty do muru, przyznał się, że

Wojsko straciło 3 zabitych i 3 rannych. Wśród ofiar ze strony brytyjskiej jest 2 lotników, którzy zmuszeni byli do lądowania na wzgórzu koło wsi Bala, gdzie ukazały się bandy arabskie. W tej wsi wojsko zburzyło 6 domów, z których ostrzeliwano żołnierzy.

trudnił się przewożeniem t. zw. „ślepych” pasażerów. Miał on na statku właśnie kandydata na bezpłatny przejazd, Żyda Szymona Grossa, który był ukryty w rzadko odwiedzanych przez załogę pomieszczeniach. Grossa prawie przed samym wyjściem okrętu z portu odnaleziono i wraz z Dzygałą odprawiono do aresztu.

Nowe polskie transatlantyki, jak i jednostki o setkach najróżniejszych pomieszczeń sprzyjały przewożeniu „ślepych” pasażerów. Następstwem wykrycia tego przemytu będą oczywiście zarządzenia, które utrudnią wchodzenie na statek osobom niepowołanym. (p)

Polsko-francuskie stosunki gospodarcze

Paryż. (PAT). „L'Information” zamieszcza artykuł p. t. „Polepszenie stosunków gospodarczych polsko-francuskich”.

Podróż gen. Rydza-Śmigłego do Paryża jest dowodem zacieśnienia stosunków pomiędzy kołami wojskowymi Polski i Francji, a wyjazd francuskiego ministra handlu do Warszawy może przynieść polepszenie stosunków gospodarczych.

Dziennik, omawiając układ tymczasowy, normujący stosunki handlowe zaznacza, że Francja uzyskała zniżenie taryf i powiększenie kontyngentów, podczas gdy Polska dla swych istotnych produktów korzystać będzie z klauzuli najbardziej uprzywilejowanego państwa. „L'Information” omawia cyfry wywozu obu państw w ciągu ostatnich lat i wskazuje na rozwój gospodarki Polski w okresie powojennym.

Podróż króla Edwarda VIII

London. (ATE) Król Edward VIII przybył na swym jachcie do portu w Ibrést, gdzie powitany został przez przedstawicieli ambasady angielskiej w Ankarze. Po wyjściu na ląd król odwiedził groby poległych w czasie wojny światowej żołnierzy.

W piątek „Nahlin” przybędzie do portu w Stambule, gdzie król angielski powitany zostanie osobiście przez

Kemala Atatürka. Przypuszczają, że pozostanie w Stambule do początku przyszłego tygodnia, poczem uda się w drogę powrotną Orient-Expressem.

Najbliższym celem podróży króla angielskiego jest Wiedeń, gdzie Edward VIII zabawi kilka dni. Drogą z Wiednia do Londynu król angielski odbędzie samolotem.

Sprawa reformy paktu Ligi

Genewa. (PAT). Do sekretarjatu Ligi Narodów wpłynęły noty rządów duńskiego, szwedzkiego, fińskiego i kolumbijskiego w sprawie reformy paktu.

Odpowiedzi Danii i Szwecji są w głównych liniach analogiczne: wypowiadają się one przeciw reformie paktu. Oba rządy są zgodne, że raczej należy dążyć do skuteczniejszego wykonywania paktu i do upowszechnienia Ligi, podejmując rokowania z państwami, które nie są jej członkami. Odpowiedzi kładą również nacisk na konieczność rozbrojenia.

W sprawie układów regionalnych oba rządy uważają, że nie mogłyby przyjąć na siebie jakichkolwiek nowych zobowiązań prócz tych, które wynikają z paktu Ligi.

Podobne jest również stanowisko rządu fińskiego.

Kolumbia domaga się decentralizacji Ligi Narodów i stworzenia systemu grup regionalnych. Co do składu Rady Ligi, pragnęłaby zniesienia różnic między miejscami stałymi i z wyboru. Wszystkich powołałoby Zgromadzenie z listy kandydatów, przed-

stawionej przez poszczególne grupy regionalne. Rząd kolumbijski wypowiada się wreszcie za automatycznym stosowaniem sankcji gospodarczych i finansowych. Sankcje wojskowe stosowałyby tylko państwa danego rejonu.

Proces Doboszyńskiego

Warszawa. (Tel. wł.) Stan sprawy Doboszyńskiego i tow. nie wykluca, że dochodzenie zostanie zakończony w ciągu września. Doboszyński czuje się dobrze i pozostaje na wicje więziennym.

Aresztowanie zamachowca?

London. (PAT). Z Nowego Jorku donoszą, że policja na Long Island aresztowała niejakiego Kuehenela pod zarzutem planowania zamachu bombowego na prezydenta Roosevelta.

W mieszkaniu aresztowanego, który liczy lat 67, znaleziono istny magazyn materiałów wybuchowych. Był on jakoby gotów oddać życie, gdyby równocześnie zabity został prezydent

PISZCZANY

Reumatycy najchętniej przebywają w domach zdrojowych Trermia, Cyrill, Pro Patria, połączonych z kąpielami. Kuracje ryczałtowo. Informacje: Biuro Piszczany dla Polski, Cieszyn.

Tr 1812

Niemcy a Litwa

Paryż. (PAT). Korespondent Ha-wasa donosi z Kowna jakoby rząd Rzeszy zaproponował Litwie zawarcie paktu o nieagresji, do którego mogłyby ewentualnie przystąpić i inne kraje bałtyckie.

Rząd litewski nie chcąc angażować się sam, miał odpowiedzieć, iż pragnąłby uprzednio naradzić się z sojusznikami z Porozumienia Bałtyckiego.

Wśród serdecznych przyjaciół...

Paryż. (PAT). W skutek procesu moskiewskiego zaznaczyły się poważne starcia między komunistami i socjalistami, które przedostały się również na łamy prasy.

„Populaire” zamieszcza ostrzeżenie pod adresem komunistów z powodu przedrukowania obelżywego i atakującego socjalistów artykułu „Prawdy”, zaznaczając, że tego rodzaju ataki mogą pociągnąć za sobą poważne następstwa.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 4. 9. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była w dalszym ciągu utrzymana.

Z pożyczek państwowych obracano 5% poz. konwers. po 47,50 — w zaoferowaniu. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4% złotowe listy zast. 41,— oraz za 4% listy zast. konwert. 36,50—36.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 96,50.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 47,50 O.
4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 41,— P.
4% listy zast. konwert. oSTEMPL. P. Z. K. 36,50—36,— P.

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 96,50 P.
Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 4. 9. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orientacyjne:

Zyto zdrowe suche . . . . . 14,50—14,75
Usposobienie spokojne.
Pszenna (Usposob. spokojne . . . . . 21,50—21,75
Jęczmień browarowy . . . . . 19,00—20,00
Usposobienie spokojne.
Jęczmień 630—640 g/l. . . . . 15,75—16,25
Jęczmień 667—676 g/l. . . . . 17,00—17,25
Jęczmień 700—715 g/l. . . . . 17,54—18,50
Usposobienie słabe.
Owies . . . . . 13,25—14,00
Usposobienie spokojne.

Maka
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w. . . . . 23,25—23,50
żytnia gat. I 0-50% wł. w. . . . . 22,75—23,00
żytnia gat. I 0-65% wł. w. . . . . 21,75—22,25
żytnia gat. II 50-65% wł. w. . . . . 16,50—17,50
żytnia posł. pon. 65% wł. w. . . . . 15,00—16,00
Usposobienie spokojne.
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w. . . . . 36,00—37,75
pszenna gat. IA 0-45% wł. w. . . . . 35,25—35,75
pszenna gat. IB 0-55% wł. w. . . . . 34,25—34,75
pszenna gat. IC 0-60% wł. w. . . . . 33,75—34,25
pszenna gat. ID 0-65% wł. w. . . . . 32,75—33,25
pszenna gat. IIA 20-55% wł. w. . . . . 32,00—32,50
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w. . . . . 31,50—32,00
pszenna gat. IID 45-65% wł. w. . . . . 29,00—29,50
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w. . . . . 24,75—25,25
pszenna gat. IIG 60-65% wł. w. . . . . 23,25—23,75
pszenna gat. IIIA 65-70% wł. w. . . . . 21,25—21,75
pszenna gat. IIIB 70-75% wł. w. . . . . 19,25—19,75
Usposobienie spokojne.

Otreby żytnie stand. . . . . 10,00—10,50
Otreby pszenne grube stand. . . . . 10,75—11,25
Otreby pszenne średnie stand. . . . . 9,75—10,50
Otreby jęczmienne . . . . . 11,25—12,50
Rzepak zimowy . . . . . 35,00—36,00
Semię lniane . . . . . 34,00—37,00
Gorzczyca . . . . . 31,00—34,00
Groch Viktoria . . . . . 21,00—24,00
Groch Folgera . . . . . 23,00—25,00
Mak niebieski . . . . . 59,00—65,00
Inkarnatka . . . . . 34,00—37,50
Makuch lniany w taflach . . . . . 17,50—17,75
Makuch rzepak w taflach . . . . . 13,75—14,00
Słoma pszenna luzem . . . . . 1,40—1,65
„ pszena prasowana . . . . . 1,90—2,15
„ żytnia luzem . . . . . 1,50—1,75
„ żytnia prasowana . . . . . 2,25—2,50
„ owsiana luzem . . . . . 1,75—2,00
„ owsiana prasowana . . . . . 2,25—2,50
„ jęczmienna luzem . . . . . 1,40—1,65
„ jęczmienna prasowana . . . . . 1,90—2,15
Siano zwykłe luzem . . . . . 3,85—4,35
„ zwykłe prasowane . . . . . 4,50—5,00
„ nadnoteckie luzem . . . . . 4,75—5,25
„ nadnoteckie prasowane . . . . . 5,75—6,25

Ogólne usposobienie spokojne.
Ogólny obrót: 2659,5 tonn, w tem żyta 753 tonn, pszenicy 439 tonn, jęczmienia 638 tonn, owsa 70 tonn.

Armja i naród

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Rzym, w wrześniu

Zwróciło powszechną uwagę, iż Mussolini zarządził wielkie manewry wojskowe w chwili, gdy wojna w Afryce została ukończona i dywizje afrykańskie wracają do kraju, przyjmowane wszędzie triumfalnie przez ludność. Wszak sama kampanja afrykańska przyniosła pewne doświadczenie i mogła być wystarczającą w tym roku jako materiał do dyskusji dla kierujących sfer wojskowych. Ale Duce, który kładzie nacisk na to, by żołnierz i sprzęt wojenny był zawsze sprawny, chciał mimo to, by na ćwiczeniach tegorocznych wypróbowane zostały wszystkie te środki techniczne i taktyczne, dla których nie było miejsca w Afryce, gdzie miano do czynienia z przeciwnikiem o wiele niższym zarówno pod względem uzbrojenia, jak i taktyki.

Manewry, w których wzięło udział przeszło 60 tysięcy wojska, odbyły się na południu Włoch, w prowincji Avellino, w okolicy częściowo górzyskiej, częściowo pagórkowatej, wznoszącej się od 400 do 1000 m. ponad poziom morza, i dały sposobność wypróbowania specjalnych dywizyj zmotoryzowanych oraz taktyki wojny ruchomej. Główny sztab włoski jest bowiem przekonany, podobnie zresztą jak i inne sztaby, że przyszła wojna nie będzie okopową ale ruchomą i będzie połączeniem najwyższej siły ognia z szybkością ataku. Stąd nacisk, jaki kładzie się na lotnictwo bombardujące i dywizje zmotoryzowane, które dowództwo naczelne rzuca na linie przeciwnika w punkcie, uznawanym za najsłabszy, celem przełamania jego oporu.

Na manewrach obecny był Wiktor Emanuel III, następca tronu, Mussolini, generałowie z marszałkiem Badoglio na czele, przedstawiciele armij zagranicznych i wiele osobistości ze świata politycznego. Następca tronu książę Humbert miał po raz pierwszy naczelną rolę wojskową, dowodził bowiem jedną ze stron walczących t. j. „niebieskimi“, która powstrzymała atak „czerwonych“ i otrzymałszy znaczne posiłki przeszła z kolei do zwycięskiego kontrataku. Dywizje zmotoryzowane miały tu specjalne zadanie i przechryliły szale zwycięstwa. O manewrach tych ukażą się niewątpliwie w prasie zagranicznej sprawozdania fachowe. Nas obchodzi ich strona polityczna oraz wychowawcza w stosunku do szerokich mas. Ta ostatnia zwłaszcza jest niepodzielna domeną Mussoliniego, gdzie rozwija on niewyczerpane zasoby swych zadziwiających zdolności i gdzie jest w istocie mistrzem niezrównanym.

Bezpośrednie zetknięcie się Mussoliniego z ludnością na terenie manewrów podniosło i skupiło wokoło niego i wojsk ćwiczących całą prowincję. Na mieszkańców jej składają się przeważnie mali i średni rolnicy i drobne mieszczaństwo. Na ogół jest to ludność uboga, która mozolnie walczy na kawałku ziemi z warunkami południowego klimatu. Cechuje ją silne poczucie rodzinne i przywiązanie do roli. Przeciętna rodzina składa się z 8 — 9 członków, a sporo jest takich, które mają 10—15 dzieci. Okolice te, najplodniejsze we Włoszech, dostarczały zawsze największą rekrutę i emigrantów do Ameryki. Dziś nadwyżka ludności będzie stąd skierowana do Afryki i dostarczą Włochom żołnierzy-kolonizatorów. Wojsko jest tu bardzo popularne. Jednym z dowodów na to

Ostatnie manewry w Italji wykazały znakomitą sprawność bojową armji włoskiej. Na zdjęciu oddział piechoty w osłonie dymnej podczas natarcia.

były manewry, które dały sposobność ludności do objawienia swych sympatyj dla armji.

Mussolini, gdziekolwiek się pojawi, wszędzie wdaje się w rozmowy, przedewszystkiem z matkami i ojcami licznych rodzin, wgląda w stosunki i potrzeby miejscowe, zaznacza ścisłą łączność ludności z wojskiem i na odwrót. Miałem sposobność przysłuchiwać się przemówieniom Mussoliniego i manifestacjom na jego cześć i na cześć wojska. Czuć w nich było żywiołowy i świadomy poryw.

Na zakończenie manewrów wygłosił Mussolini w Avellino do wielotysięcznych tłumów mowę, w której nie brak było aktualnych akcentów politycznych. Na początku wspomniął, że w obecnych manewrach wzięła udział zaledwie ułamekowa część potężnej, ośmiomiljonowej armji włoskiej, która może być zmobilizowana w przeciągu kilku godzin. „Lud włoski, powiedział, powinien wiedzieć, że armja ta strzeże jego pokoju wewnętrznego i zewnętrznego a zarazem pokoju świata. Po skończonej zwycięskiej wojnie w Afryce Italja zdobyła olbrzymie i bo-

gate terytorja, gdzie może rozwinąć pracę i swe twórcze zdolności. Dlatego chce żyć jak najdłużej w pokoju i dla sprawy pokoju między narodami gotowa jest współpracować z wszystkimi. Ale wobec katastrofalnego upadku konferencji rozbrojeniowej i wobec pewnych sytuacji politycznych (słowa te skandował Mussolini znacząco) trzeba być silnymi, trzeba być tak silnymi, by móc stawić czoło wszelkim ewentualnościom i móc zajrzeć w oczy każdemu losowi. Temu najwyższemu imperatywowi kategorycznemu musi być i będzie podporządkowane całe życie narodu“.

Mowa zatem w całym tego słowa znaczeniu pokojowa, ale zarazem pełna świadomości, że tylko silne pogotowie wojenne i zjednoczenie całego narodu może zapewnić pokój państwu, że państwo, które tego pogotowia nie posiada i to zarówno pod względem materialnym jak zwłaszcza moralnym, nie może spoglądać spokojnie w oczy dzisiejszej rzeczywistości politycznej. W Polsce więcej niż gdziekolwiek indziej słowa te powinny być rozważane S. M.

Przyszłe liceum polskie w Raciborzu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Opole, we wrześniu.

Wkrótce po uruchomieniu polskiego gimnazjum w Bytomiu czynniki polskie w Niemczech postanowiły, że druga szkoła średnia na Śląsku Opolskim stanie w Raciborzu. Wskutek braku funduszy i innych przeszkód odkładano jednakże budowę gmachu szkolnego z roku na rok. Społeczeństwo polskie, rozentuzjazzowane na samym początku planem budowy uczelni, zaczęło się niepokoić, a nawet tracić wiarę w realizację planu. Szerzącemu się pesymizmowi położył kres Bank Słowiański w Berlinie, który wiosną bieżącego roku przystąpił do kładzenia fundamentów pod drugą szkołę średnią, liceum polskie w Raciborzu.

Przedsięwzięcie imponowało nie tylko ludności polskiej, ale i niemieckiej. Liczni Niemcy z Raciborza i okolicy zwiedzali miejsce budowy, zauważając słusznie, że gmach polskiego liceum, ze względu na swoją wielkość, będzie ozdobą miasta.

Robota sama nie obeszła się bez przeszkód. Kierownictwo budowy ustawicznie miało do czynienia z wadami, które co chwilę stwierdzały jakiegoś braku, potrzeby przeróbek, a nawet zmiany. Kierownictwo postanowiło władzom iść na rękę, i uwzględnić wszelkie ich dezysydaty. Ale i to nie skutkowało. Po ukończeniu robót nad kładzeniem fundamentów władze wstrzymały dalszą budowę.

Do dzisiejszego dnia kierownictwo budowy nie posiada zezwolenia na kontynuację budowy i niewiadomo, dlaczego władze zwlekają z jego udzieleniem. Zapewne wchodzi tu w grę jakaś głębsza przyczyna. Istnieje przypuszczenie, że Niemcy pragną odwieść sprawę do chwili wygaśnięcia konwencji genewskiej, t. j. do roku przyszłego. Z tem jednak nie chce się pogodzić ludność śląska.

Ludność ta jest zdania, że budowę liceum w Raciborzu powinien się przeformować zaraz, nie czekając na nową konwencję, która będzie musiała uwzględnić cały szereg innych postulatów ludności Śląska Opolskiego.

Liceum polskie w Raciborzu ma być uczelnią dla dziewcząt. Znajdą w niem pomieszczenie kandydatki nie tylko ze Śląska Opolskiego. Także inne środowiska polskie w Niemczech, jak Mazury, Warmja, Ziemia Malborska, Pogranicze, Berlin, Westfalja i Nadrenja zostaną uwzględnione. Ponadto dziewczęta łużyckie będą mogły kształcić się w uczelni polskiej. Żeby uczernicom z dalszych stron ułatwić pobyt w Raciborzu, kierownictwo postanowiło wybudować równocześnie internat. Będzie on posiadał zalety nowoczesnej instytucji, w której zarówno strona duchowa, jak i strona fizyczna ucznia znajdą jak najlepsze warunki rozwoju i opiekę. Młodzież ma się czuć w polskim internacie jak w najtroskliwszym domu rodzicielskim.

Frekwencja, sądząc po ogromnym zainteresowaniu się, jakie stwierdzić można wśród samej ludności Śląska Opolskiego, powinna być duża. Wnioskować można o tem również ze stanu gimnazjum polskiego w Bytomiu, gdzie liczba uczni od chwili założenia gimnazjum do teraz wzrosła o 200 procent. Rodzice śląscy są dziś nastawieni na kształcenie nie tylko synów, ale i córek. Dotychczas nie kształcili dziewcząt, ponieważ uczelnie zamykały wrota przed dziećmi, które w domu otrzymały wychowanie w duchu polskim. Po otwarciu liceum polskiego rodzice będą mieli możność powetowania szkód, powstałych z niedopuszczenia ich dzieci do niemieckich szkół średnich i zabezpieczenia ich córkom lepszej przyszłości.

SEKUNDUS.

Z życia

(—) Statystyka oficjalna notuje przyrost naturalny Polski za r. 1935 w wysokości 406 tysięcy głów. Daje to 12,1 na 1000 mieszkańców, tyle samo, co i w roku 1934, ale mniej, niż w latach poprzednich, gdy przyrost na 1000 mieszkańców dochodził do 18 i więcej.

Mimo spadku procentowego przyrostu naturalnego Polska kroczy w pierwszym szeregu państw. Tylko Bułgarja (16,0), Jugostawja (14,5) i Holandja (12,3) wyprzedzają nas w procentach przyrostu. Zajmujemy zatem miejsce czwarte. Za nami i dzie Japonja. Jedenaste miejsce zajmują Włochy, czternaste Niemcy, siedemnaste Stany Zjednoczone, osiemnaste Czechosłowacja, dwudziestetrzecie Anglja, dwudziestósóste Francja, dwudziestosiódme Austria (0,8). W Polsce największy przyrost wykazują województwa wschodnie (15,8), najmniejszy województwa południowe (11,7). Wyznawcy prawosławia i grecko-katolicy mają najwięcej dzieci: grecko-katolicy 31,2, prawosławni 30,7 na 1000 mieszkańców. Rzymsko-katolicy mają 28,4, ewangelicy 20,9, Żydzi 19,9. Nierówna ilość śmierci zmienia nieco przyrost naturalny według wyznań. Największy przyrost wykazują prawosławni (16,1), potem idą kolejno rzymsko-katolicy (13,5), grecko-katolicy (12,3), żydzi (9,8), ewangelicy (5,8).

Cyfry te są bardzo pouczające. Różne różne wyciągają z nich wnioski. „Polska Zbrojna“ uderzyła na trwogę. Uderza w zmniejszenie się przyrostu ludności. Przy innej sposobności ta sama gazeta alarmuje społeczeństwo, stwierdzając zły rozwój fizyczny poborowych. „Czas“ ujął zagadnienie z innej strony: co robić z przyrostem ludności, który jednak jest dalej tak poważny? Popularna prasa warszawska wyciąga inne zagadnienie: wielką śmiertelność w Polsce. W r. 1934 większą śmiertelność, niż Polska (14,4 na 1000 mieszkańców), wykazuje tylko 8 państw: Jugosławja, Japonja, Portugalja, Rumunja, Hiszpanja, Litwa, Węgry i Francja. A zatem polepszenie warunków sanitarnych kraju i lepsze odżywianie ludności dać może lepszego rekruta i większy przyrost naturalny ludności.

Wszyscy, którzy dotąd na powyższe tematy zabierali głos, mają rację. Ciężkie warunki gospodarcze ludności kulturalnej wpływają na zmniejszenie przyrostu naturalnego ludności. Złe warunki sanitarne i mieszkaniowe są przyczyną wiele chorób epidemicznych i śmierci. Liche odżywianie szerzy gruźlicę. Wszystko to osłabia siłę i potęgę państwa.

Na te dolegliwości nie pomogą narzekania — trzeba rządu narodowego, programu gospodarczego, odpowiedzialnej polityki społecznej i co zawsze zadecyduje o powodzeniu programu — wiary, zapału, współpracy społeczeństwa.

Kongres dziennikarzy w Rzymie

W dniach od 24 do 27 września b. r. odbędzie się w Rzymie międzynarodowy kongres dziennikarzy katolickich.

Przed tym kongresem będzie miał miejsce zjazd Przygotowania Dziennikarzy Katolickich, podczas którego przedstawiciele prasy katolickiej różnych narodowości skreślą rezultaty, osiągnięte przez szkoły dziennikarskie katolickie w poszczególnych krajach.

Kongres zakończy się uroczystym Te Deum w kościele św. Dominika. Członkowie kongresu zostaną przyjęci na audjencji u Ojca św. i zwiedzą światową wystawę prasy katolickiej w Watykanie.

Wszelkich informacji udziela komitet kongresu Comité Congres de la Formation des Journalistes Catholiques, Roma, Borgo S. Spirito 7, oraz Polska Katolicka Agencja Prasowa, Warszawa, Miodowa 17.

Skarga Resursy Obywatelskiej w Warszawie

Do Najwyższego Trybunału Administracyjnego wpłynęła skarga dawnego zarządu Resursy Obywatelskiej z okresu prezesury ks. Czetwertyńskiego.

Skarga ta jest sprzeciwem przeciwko decyzji komisariatu rządu, zatwierdzonej przez min. spraw wewnętrznych w związku z zawieszeniem urzędującego zarządu Resursy i mianowaniem kuratora w osobie radcy komisariatu rządu, p. Jędrzejewicza

Pogłoski o pożyczce

„Czas“ donosi:

„W sferach politycznych i gospodarczych krąży wiadomość, iż w niedługim czasie należy oczekiwać sfinalizowania pertraktacji z rządem francuskim o udzielenie pożyczki. Wysokość sumy ma być wyższa od wymienianej dotychczas przez prasę. W Paryżu bawi już od pewnego czasu dyrektor Barański, a w dniu wczorajszym wyjechał również do Paryża naczelnik wydziału dla kredytu zagranicznego Domaniewski.

„Ponieważ pożyczka ma być przeznaczona na cele zbrojeniowe, pertraktacje toczą się przy współudziale wiceministra spraw wojskowych, gen. Litwinowicza.“

Przed wyborami w Łodzi

„Warsz. Dziennik Narodowy“, omawiając zbliżające się wybory w Łodzi, pisze m. i.:

„Robotnikowi otworzyły się szeroko oczy. Nie chce on walczyć o międzynarodową federację socjalistycznych republik i dalej służyć ukrywającym się za kulisami tego dążenia interesom światowego żydostwa. Chce on mieć swoją przyrodzoną ojczyznę, swój kraj, swoją starą, po praojcach odziedziczoną ziemię i wspólnie z całym narodem pracować oraz walczyć o jej byt i lepszą przyszłość.

„Nie znaczy to wcale, aby robotnik wyrzekł się walki o poprawę swego bytu, warunków pracy i stanowiska społecznego. Oznacza to jednak, że zdaje on sobie coraz lepiej sprawę z tego, że dążenia te mogą być najlepiej i najtrwalej zrealizowane w ramach państwa narodowego i w systemie gospodarki narodowej.

„Dlatego też i w Polsce widzimy coraz większy zwrot w masach robotniczych ku ruchowi narodowemu. Ruch ten wchłania coraz liczniejsze zastępy robotników, podobnie jak i chłopów, którzy w jego szeregach wyzbywają się dążeń klasowych, obracając całą tkwiącą w ich środowiskach energię polityczną na rzecz walki o Polskę narodową.

„Łódź raz już dała znamienity przykład tej przemiany, jaka zachodzi w masach robotniczych. Obecnie, kiedy nadarza się potrzeba ponownego pokazania swego prawdziwego oblicza, uczyni to w sposób również przekonujący, jak przy poprzednich wyborach samorządowych.

„Wiemy o tem, że na walkę z narodową, robotniczą Łodzią zbierane są pieniądze nietylko w środowiskach

marksistowskich. Zdajemy sobie sprawę, czym jest ta walka wyborcza dla całego żydostwa i wiemy, że pieniądze finansjery żydowskiej nie próżnują.

„Wiemy również, że w planach taktycznych komunistów leży pokonanie narodowców w Łodzi. Zdajemy sobie sprawę, jakich środków będą się chwytali walcząc z nami grupy. Jesteśmy jednak przygotowani na ich odparcie i sparaliżowanie.

„Naszym sprzymierzeńcem w tej walce jest głęboki instynkt polski, tkwiący w masach robotniczych, gorące pragnienie walki o trwałe wartości narodowe i spora doza zdrowego rozsądku, który ułatwia masom zrozumienie polskiej rzeczywistości.

„Dlatego też na zapewnienie Centralnego Komitetu Wykonawczego PPS., że „Łódź będzie czerwona“, od-

powiadamy z całą pewnością i z całym spokojem: Łódź nie będzie czerwona!

„Łódź pójdzie nadal w przedniej straży obozu, walczącego o Polskę narodową.“

LISTA OBOZU NARODOWEGO

Na ogólną liczbę 115 kandydatów do rady miejskiej w Łodzi z listy Obozu Narodowego kandyduje: 26 robotników fabrycznych, 8 robotników sezonowych, 6 robotników bezrobotnych, 23 rzemieślników, 14 kupców, 5 adwokatów, 2 lekarzy, 6 urzędników, 2 oficerów rez. W. P., 2 tramwajarzy, 2 inżynierów, 2 nauczycieli, 7 właścicieli nieruchomości, 5 majstrów fabrycznych, 1 inwalida woj., 2 dozorców domowych i 2 szoferów.

Wrzenie w Sowietach wzmaga się

Opozycjoniści mają organizacje w całym państwie — Groźne strajki — Aresztowania wybitnych wojskowych

Paryż. (ATE). „Matin“ donosi o wzmagającym się wrzeniu wśród robotników sowieckich.

W Magnitogorsku wykryta została szeroko rozgałęziona organizacja opozycjonistów, kierowana przez przyjaciela Tomskiego, który jak wiadomo popełnił w Moskwie samobójstwo. Aresztowano dyrektora fabryki Tabakowa oraz 12 członków organizacji opozycyjnej. Jak wykazało dochodzenie opozycjoniści prowadzili usilną agitację przeciw Stalinowi, zwalczając t. zw. ruch stachanowski.

Na tle niskich płac robotniczych wynikają często w Sowietach strajki. Przeciętny robotnik zarabia miesięcznie 265 rubli, co według wartości istotnej odpowiada 65 klg. chleba.

W końcu „Matin“ twierdzi, że sowiecka policja polityczna miała wy-

kryć całą sieć zakonspirowanych komitetów strajkowych na Uralu. Wrzenie przerzuciło się również do okręgów wiejskich oraz do szeregów armji czerwonej.

London. (Tel. wł.) Z dobrze poinformowanego źródła donosi prasa angielska, że coraz częstsze wiadomości o aresztowaniu generałów Szaposnikowa, Schmidta, Kuzniecowa i Tuljina odpowiadają prawdzie. Zagraniczni korespondenci przejęli je, jak się okazuje, z pism sowieckich. Wiadomości te ogłosiła prasa moskiewska na wy-

rażne żądanie władz.

W związku z tem pewne poruszenie w kołach dyplomatycznych i opinii publicznej wywołał fakt powrotu do Londynu kierownika sowieckiej misji handlowej Ozierskiego, który — jak potwierdzają nawet oficjalne czynniki — był aresztowany przez kilka dni w Moskwie w związku z akcją przeciwko t. zw. opozycji trockistów.

Równocześnie prasa podkreśla, że w więzieniu znajdują się m. i. t. zw. opozycjoniści Radek, Bucharin, Rykow.

Oświadczenie min. Antonescu

Bukareszt. (PAT). Nowomianowany minister spraw zagranicznych Wiktor Antonescu przyjął przedstawicieli prasy, wobec których oświadczył, że polityka zewnętrzna Rumunii pozostaje całkowicie bez zmian.

„Jest to — mówił minister — polityka, wynikła z sojuszków, które doprowadziły do zwycięstwa w wielkiej wojnie i umożliwiły realizację jedności narodowej w ramach naszych naturalnych granic. Traktaty pokojowe uwzględniły całkowicie nasze słuszne dążenia i w chwili obecnej musimy tylko pracować nad zorganizowaniem się w pokoju, w nienaruszalnych ramach naszych granic“.

W dalszym ciągu oświadczył m. i.: „Pragniemy jak najszerzej rozwinąć nasze stosunki aktywnej i przyjaznej współpracy z Polską, z którą połączeni jesteśmy sojuszem, wpływającym ze wspólnoty tyłu interesów.

„Nasze przyjazne stosunki z krajami Ententy Bałkańskiej, z którymi złączeni jesteśmy zarazem interesami po-

litycznymi i węzłami gospodarczymi, winny również się rozwinąć, aby zapewnić możliwość prowadzenia coraz skuteczniejszej akcji.

„Starać się będziemy utrzymywać stosunki dobrego sąsiedztwa, łączące nas ze Związkiem sowieckim. Wreszcie starać się będziemy o utrzymanie dobrych stosunków z sąsiadami, podobnie, jak ze wszystkimi innymi krajami. Do krajów tych przedewszystkiem zaliczyć należy Niemcy, z którymi utrzymujemy dobre stosunki, wynikające z łączących nas doniosłych interesów gospodarczych. Wierni paktowi Ligi, współpracować będziemy czynnie z wielką instytucją genewską. Oto są główne zarzysy naszej polityki, która uzasadniona jest dla Rumunii koniecznością zagwarantowania w pokoju nienaruszalności jej granic.“

Aresztowanie adwokata

Warszawa. (Tel. wł.). Z polecenia prokuratora aresztowano adw. Rykowskiego. (w)

O walkę z komunizmem

Berlin. (PAT). „Germania“, reprezentująca opinię kół katolickich, zamieszcza artykuł na temat stanowiska Kościoła wobec bolszewizmu.

Dziennik pisze o zamierzonej przez Watykan kampanji przeciwbolszewickiej, poczem mówi o roli Niemiec w walce z bolszewizmem. Główne tezy artykułu zbieżne są ze stanowiskiem, zajętem ostatnio przez wyższe duchowieństwo katolickie Niemiec w znanej orędziu.

Samobójstwo policjanta

Katowice. (Tel. wł.). Wracający ze służby posterunkowy Kwiatkowski zastrzelił się w oczach przechodniów.

Został on swego czasu wysłany do Katowic dla stłumienia rozruchów w Chrzanowie i wtedy dostał silny cios w głowę, wskutek czego hełm stalowy wbił się w czaszkę.

Od tego czasu Kwiatkowski był ciągle zdenerwowany i to niewątpliwie spowodowało katastrofę. Cieszył się opinią dobrego policjanta.

Rozwiązany klub

Warszawa. (Tel. wł.). Władze administracyjne rozwiązały robotniczy klub sportowy „Naprzód“ za uprawianie działalności politycznej. (w)

Ządania Japonii pod adresem Z.S.R.R.

London. (ATE). Agencja „Kokutsu“ donosi, że w wyniku narad kierowników resortów spraw zagranicznych, wojska i marynarki ustalone następujące wytyczne polityki japońskiej w stosunku do ZSRR.

Dla uregulowania stosunków konieczne jest wycofanie nadmiernych i niepotrzebnie zgromadzonych sił sowieckich na Dalekim Wschodzie. O-

becnie armja Blüchera wynosi 300 tys. ludzi.

O ile Sowiety zgodzą się wycofać zbyteczne siły, dając w ten sposób dowód swej pokojowości, Japonja skłonna będzie przychylnie rozpatrzyć propozycję zawarcia paktu nieagresji. W przeciwnym razie nie pozostanie dla niej nic innego, jak dobroić się do poziomu sowieckiego.

Dlaczego mam próbować coś innego?

kiedy wiem, że Kremu NIVEA nie można niczem zastąpić? Tylko NIVEA zawiera EUCERYT i stąd ta niezrównana skuteczność. NIVEA wnika łatwo w głąb skóry i nie pozostawia po sobie tłustego połysku. Puder przylega lepiej i nie zatyka porów skóry, gdy przed napudrowaniem nakremuje się twarz lekko NIVEA.

Do nabycia tylko w oryginalnych opakowaniach!

W pudełkach blaszanych po cenie: zł 0,40 - 0,75 - 1,40 i 2,60

W tubach czystocynowych: zł 1,35 i 2,25

PEBECO Spółka Akcyjna w Poznaniu

Pg 6669/70-N 975-N 1076

Strajk górników w Walji?

London. (PAT). Groźba strajku węglowego w południowej Walji nie została dotychczas zażegnana. Położenie przedstawia się bardzo krytycznie i o ile nie nastąpi w międzyczasie porozumienie, górnictwo całego okręgu przystąpi do strajku w poniedziałek.

Między zarządem kopalni Bedwas a zatrudnionymi tam górnikami powstał spór na tle nacisku, jaki zarząd wywiera na górników, domagając się od nich należenia do osobnego związku zawodowego. Natomiast większość górników kopalni obstaje przy swoim prawie należenia do ogólnego zrzeszenia całego okręgu.

Solidaryzując się z żądaniem pracowników kopalni Bedwas, górnictwo całego okręgu południowej Walji wypowiedziało pracę z ważnością od poniedziałku. Pośrednictwo min. górnictwa dotychczas nie odniosło skutku. Zarząd kopalni odrzuca propozycję odbycia głosowania, aby ustalić, do którego związku zawodowego większość górników pragnie należeć.

Obecnie pokazna liczba górników dokładnie jeszcze nieustalona, na znak protestu zesłała w głąb kopalni i tam zabarykadowała się, odmawia wyjścia.

CAŁY ŚWIAT
AUTOMOBILOWY
ZNA I CENI
OPONY
I DĘTKI

Englebert

Pg 6493-62,458

Niszczycielski tajfun

Tokjo. (PAT). Szkody, wyrządzone przez tajfun, który przeszedł 27 i 28 sierpnia nad południową Koreą, według oficjalnych danych mają katastrofalne rozmiary.

Utraciło życie 1596 osób. Zaginęło bez wieści 1.056, rannych jest 2.045 osób. Fale wezbranych wód porwały przeszło 5 tysięcy domów. Około 9 tys. domów zostało zburzonych. Uszkodzonych jest przeszło 41 tys. domostw, zalanymi przez powódź. Zatonęło przeszło 2.700 łodzi rybackich.

Obrady „naprawiaczy“ w Poznaniu

Jak donosi warszawski „sanacyjny“ „Kurjer Poranny“, dnia 6 września odbędzie się w Poznaniu zebranie polityczne ze współudziałem posłów i senatorów Parlamentarnej Grupy Działaczy Społecznych (pod tą nazwą ukrywają się t. zw. „naprawiacze“ — w Poznaniu „Młoda Polska“). Przewodzić będą: sen. Felicjan Lechnicki i p. Melchior Wańkowicz. Zebranie zwołuje prezydent „Frontu Demokratycznego“, utworzonego w grudniu ub. roku w składzie: dr. Roman Konkiewicz, dr. Walenty Machowski, prezes Franciszek Mańkowski, poseł Teodor Kozubski oraz prezes Unji, Wojciech Szklarz; w imieniu Parlamentarnej Grupy Działaczy Społecznych sen. dr. Witold Jeszke oraz poseł Józef Głowacki.

Z niedoli emerytów

Organ urzędników „Jedność” daje w jednym z ostatnich numerów wyraz rozgoryczenia emerytów z powodu, że mimo obietnic p. min. Kwiatkowskiego ich postulaty nie zostały dotąd uwzględnione. Przy tem podniósłszy życzliwość paru posłów, którzy się tą sprawą zajęli, rzuca pytanie:

„gdzie są inni posłowie, zwłaszcza z regionalnej grupy Lwowa, Stanisławowa i Tarnopola, o ile chodzi o Małopolskę, oraz Poznania, Katowic, Pomorza i Warszawy? Jednolite ich stanowisko przyczyniłoby się zapewne do zwycięstwa słusznej sprawy. Brak akcji z ich strony szkodzi naszej sprawie, ale podkopuje równocześnie wiarę społeczeństwa do ich osób i piastowanych przez nich mandatów.

Posłowie, czy senatorowie, którzy milczą wobec niesprawiedliwości, posłowie, którzy nie mają odwagi spełnić swojego obowiązku w stosunku do krzywdzonych obywateli, piastują swe mandaty niegodnie i nie mogą w przyszłości liczyć na zaufanie wyborców. Kto milczy tam, gdzie krzywda się dzieje, ten uczyniłby najlepiej, gdyby złożył mandat”.

Słuszne uwagi!

**WYTWORNY PUDER
KREM ODŻYWCZY
CELOBIL
WARSZAWA**

ng 15 547

Wyjazd ostatnich Żydów — ale tylko z Bierunia

W powiecie pszczyńskim na Śląsku w miasteczku Bieruń Stary wyjechała temi dniami ostatnia znajdująca się tam rodzina żydowska. Jak wynika z kronik miejskich, po roku 1850 mieszkało w Bieruniu Starym 78 mieszkańców narodowości żydowskiej. (ag)

Żydzi

w operze warszawskiej

Dyrektor opery warszawskiej, p. Jerzy Mazaraki, zaangażował na kierownika baletu Saszę Leontjewa, którego właściwe nazwisko brzmi Ajzyk Rozenblum. Jest to Żyd rosyjski, ostatnio przebywający w Wiedniu.

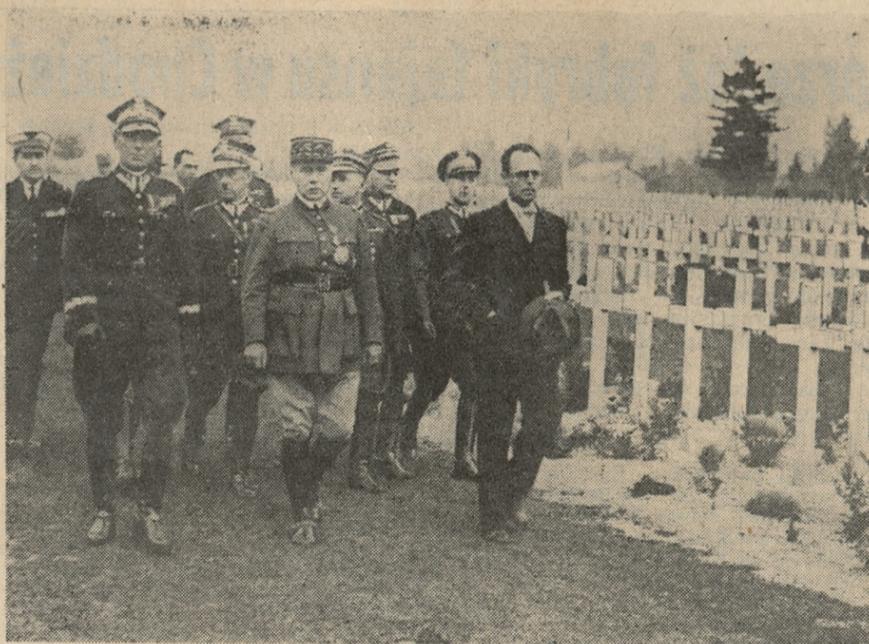
Gdzie są polskie balony?

Warszawa. (Tel. wł.) O polskich balonach nie nadeszły do południa żadne bliższe wiadomości.

Rano Aeroklub warszawski otrzymał depeszę zawodnika belgijskiego, Demuytera, który pilotował balon „Belgica”. Donosi on co następuje:

„Wylądowaliśmy pomyślnie w błotach około wsi Metwiecka, w rejonie Premkurskim, na południowy wschód od Archangielska 1 września o godz. 18.”

Gen. Rydz-Śmigły na cmentarzach Szampanji

Gen. Rydz Śmigły, gen. Gamelin i minister lotnictwa Cot na cmentarzu polskim w Le Bois du Puits.

Paryż. (PAT). Zarówno wysokie odznaczenie gen. Śmigłego-Rydzia, jak i defilada w Nancy znalazły w prasie francuskiej szerokie echo, co wyraziło się w ogromnej ilości szczegółowych sprawozdań, pisanych przez specjalnych korespondentów i wybitnych publicystów, których dzienniki paryskie wysłały na pole manewrów dla towarzyszenia gen. Śmigłemu-Rydzowi w jego podróży do Reims i Nancy.

W sprawozdaniach z uroczystości dekorowania gen. Śmigłego-Rydzia wielką wstęgą Legii Honorowej specjalni wysłannicy paryskich dzienników informacyjnych podkreślają zarówno wysoką klasę tego odznaczenia,

które nadawane jest zazwyczaj tylko panującym i prezydentom republik, jak i ramy, w jakich nastąpiła sama dekoracja.

Specjalny wysłannik „Echo de Paris”, Jean Clair-Guyot, przypomina, że z temi polami złączone jest wspomnienie bohaterskich walk i krwi zwycięskich żołnierzy, którą przesiąknięta jest ziemia francuska.

„Paris Soir” wysłał na teren manewrów swego specjalnego korespondenta, członka Akademii Francuskiej, Ludwika Gilleta, który we wzruszających słowach opisuje uroczystości w Suippes.

DO DZISIAJ ZEBRALIŚMY 73 660,53 ZŁOTYCH

Składki na samolot „Chrobry”

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na samolot „Chrobry”:

St. Augustyniak	3,—
Stefan Grześkowiak	—,50
Ksawery Krupski, 5 rata	2,—
Jańczak, Kruzowica, zamiast wieńca na trumnę ś. p. Jańczakowej z Poznania	5,—

Grono uczni gimnazjum Marii Magdaleny w Poznaniu	25,—
Urzednicy Zarządu Miejskiego, wydział Opieki Społecznej w Poznaniu	33 08
Ksawery Ypsiloński, Puszczykowo	10,—
Sylwester Kubera, Gdynia, zamiast kwiatów na trumnę ś. p. żony Komilitona	5,—
Kat. Stowarzyszenie Młodzieży, oddział w Powidzu, zebrane na zebraniu od druchon w dniu 30. 8. i z kasy Towarzystwa	3,—
Kazimierz Wlekiński, Janikowo	3 65
Zebrane w agencurze naszych wydawnictw w Poniecu: Stan. Balcerzak 5,—, Julian Olsztyński —,50, Helena Komplerowicz —,50, Stanisław Bandosz —,20, Marcin Kistowski —,50, Wład. Gratkowski —,50, Maks. Matysiak 1,—, razem	8,20
Razem z poprzednio pokwitowanymi	66.739,07
Zadeklarowano i uchwalono wypłacić	6.921,46
Razem wpłacono, zadeklarowano i uchwalono wypłacić	73.660,53

Dla osób cierpiących na dnę, reumatyzm, kamice i cukrzyce naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa jest znakomitym środkiem przeczyszczającym, regulującym trawienie i sprzyjającym prawidłowej przemianie materji.
Tg 1508

MATURZYŚCI NA „CHROBRY”

Otrzymaliśmy następujący list:
Szanowna Redakcja „Kurjera Poznańskiego”.
Grono uczniów gimnazjum Marii Magdaleny w Poznaniu składa w dniu rozpoczęcia nowego roku szkolnego zł 25,— na samolot „Chrobry”, który winien stać się symbolem skupienia całego społeczeństwa dokoła idei Wielkiej Polski. Idei tej pragnie służyć młode pokolenie z wszystkich swych sił. Apelujemy do kolegów z innych szkół, by przyłączyli się do akcji zbierania dalszych ofiar na „Chrobrego”!

Studenci szkół wyższych według wyznań

Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego, liczba studentów i wolnych słuchaczy szkół wyż-

szych w Polsce w roku 1934/35 przedstawiała się według wyznań następująco: rzymsko-katolickie 36,7 tys. studentów, grecko-katolickie 1,5 tys., ewangelickie 1,3 tys., prawosławne 1,3 tys., mojżeszowe 1,1 tys., studenci innych wyznań 200 osób.

Studenci wyznania rzymsko-katolickiego stanowili 76,4 proc. ogólnej liczby studentów, mojżeszowego 14,8 proc., grecko-katolickiego 3,1 proc. ewangelickiego i prawosławnego po 2,7 proc. i studenci innych wyznań 0,3 proc.

W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba studentów wyznania rzymsko-katolickiego zwiększyła się o 2,5 proc., mojżeszowego zmalała o 2,2 proc., grecko-katolickiego zmalała o 0,5 proc., prawosławnego wzrosła o 0,2 proc., ewangelickiego oraz innych wyznań pozostała bez zmiany.

Z ruchu narodowego

CHODZIEŻ. Po reorganizacji i podziale powiatu na obwoody ożywiła się praca ideowa ruchu narodowego w powiecie. M. in. zarząd koła S. N. w Ujściu urządza regularnie co tydzień zebrania, a liczba członków wzrasta z każdym tygodniem. Na ostatnim zebraniu w Chodzieży wygłoszone zostało sprawozdanie ze zjazdu okręgowego w Poznaniu, nad którym rozwinęła się obszerna dyskusja n. t. spraw żydowskich. (mc)

GRODZISK. Zebraniu S. N. w Grablewie przewodniczył kierownik koła. Referat o stanowisku Stron. Nar. wobec „Frontu Ludowego” wygłosił prezes powiatowy. Po zebraniu odbyła się w ogrodzie p. Kalemby zabawa dla członków. (gt)

OSTRÓW. W sali hotelu „Polonia” odbyło się pod przewodnictwem prezesa koła zebranie S. N. Prezes koła, po powitaniu prelegentów i gości, poświęcił kilka słów zmarłej członkini, ś. p. K. Topolanowej, której pamięć uczcili zebrani przez powstanie. Następnie prezes odczytał okólnik zarządu pow. oraz zdał sprawozdanie ze zjazdu S. N. w Poznaniu w dniu 15 sierpnia. Zkolej zabrał głos referent z Poznania i omówił sytuację wewnętrzną w kraju, oraz sytuację obecną w Europie. (rp)

RAWICZ. W Bojanowie i pobliskiej Golinie-Wielkiej odbyły się przy bardzo licznych udziałach członków i sympatyków publiczne zebrania S. N. Ogromna żywotność obwoody bojanowskiej — to zasługa niezłomnego w pracy narodowej mistrza stolarskiego p. Łuczkiewicza i zarządów poszczególnych kół S. N. (rs)

Selekcja książek w T. C. L.

Jak się dowiadujemy z okólnika zarządu T. C. L. do wszystkich oddziałów i bibliotek, książki znajdujące się w księgozbiorach mają otrzymać specjalne znakowanie. Wyjaśniliśmy już tutaj, że książki, dopuszczane przez komisję oceniającą do bibliotek, otrzymują różne kwalifikacje. Są: polecane dla wszystkich, dla czytelników o wyższym poziomie inteligencji, dla młodzieży, książki tylko dozwolone. Bibliotekarki czuwać muszą nad tem, aby książka wypożyczana była tylko odpowiedniej kategorii czytelników. Mogły jednak zająć wypadki, że bibliotekarka przez niedopatrzzenie, w nawale pracy, wydała książkę w niepowołane ręce. Zapobiegnie temu na przyszłość odpowiednie znakowanie. Ułatwi ono bibliotekarkom pracę i umożliwi szybką orjentację, co przy dużym ruchu w bibliotecce jest bardzo wskazane. Inowację tę witamy z uznaniem.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO WILDA

Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, dnia 4 września w lokalu p. Zawadki, ul. Górna Wilda 75. Początek o godz. 20.

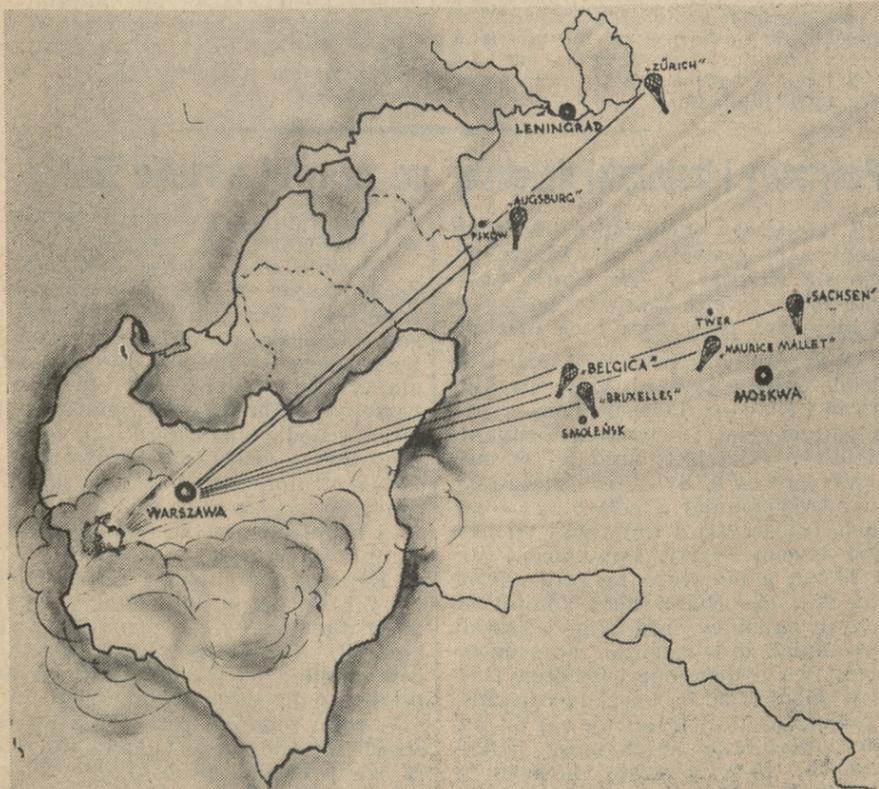
KOŁO DĘBIEC

Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, dnia 4 bm, w sali p. Figła, ul. Świerczewska 6. Początek o godz. 19.

KURS KANDYDATÓW

Pierwsza lekcja kursu kandydatów odbędzie się w piątek 4 września w sali S. N. Początek o godz. 20.

Sekretariat Koła S. N. Śródmieście przyjmuje zapisy kandydatów codziennie prócz środy i soboty od godz. 19 do 21.

Na mapie widzimy miejsce lądowań balonów walczących o puchar Gordon - Benneta. Dotąd brak wiadomości o polskich balonach i niemieckim balonie „Deutschland”.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Sobota
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 Wawrzyńca m. Eugeniusza
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
 Wodzisława Drogowida

Słońca: wschód 5.09, zachód 18.32
 Długość dnia 13 godz. 23 minut
 Księżyc: wschód 19.41, zachód 10.42
 Faza: 4 dzień po pełni

Wrzesień
5
Sobota

Ważne numery telefonów:
 Pogotowia rat.: 66-66 i 55-55
 Straż ogniowa: 19-57, 30-50
 Policja: 42-21
 Taksówki: Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jeź. 77-08, przy ul. Marsz. Focha (narozn. Niagolewskich) 77-82, Pl. Świe. okrążyki 49-80, przy ul. Zielonej (nar. Strzeleckiej) 50-35, Rynek Wiledecki 66-35, V. Garbary (nar. Wielkiej) 57-58.
 Poczta, biuro zleceń: 49-25, Dokładny czas: 55-66.

Sprzedaż fabryki fajansu w Chodzieży

Wczoraj o godz. 13 w sądzie grodzkim w Chodzieży przybito na publicznym przetargu sprzedaż fabryki fajansu w Chodzieży, której właścicielem był znany przemysłowiec i kupiec, p. Stanisław Mańczak. Był to drugi termin przetargowy, w którym cena wywoławcza wynosiła 517 tysięcy złotych. Licytanci pp.: Szrama z Poznania (ul. Ogrodowa 16) i Kapczyński (Waly Kościuszki 6), również z Poznania, nabyli solidarnie fabrykę wraz z

placami i urządzeniem, za łączną sumę 600.748 złotych.

Uprzywilejowanych pretensyj zgłoszono na sumę 288 tysięcy złotych. Obciążenie hipoteczne wynosiło na wszystkich, do terenu fabryki przyległych nieruchomościach przeszło dwa miliony złotych, które to wierzytelności w olbrzymiej większości przepadły.

Nowonabywcy przystąpili do pertraktacji z przedstawicielami robotników, celem likwidacji strajku i uruchomienia fabryki. (mc)

Wielka atrakcja na terenach Targów Poznańskich. W ostatniej chwili przypominamy o wielkiej Wenie Słow. Pań Miłosierdzia parafii archikatedralnej i zabawie dla dzieci w niedzielę, dnia 6 września 1936 r. Wenta odbędzie się w ogrodzie „Belwederu” przy ul. Marsz. Focha 18 i stanowi prawdziwą atrakcję dla całego miasta, z uwagi na koncert orkiestry wojskowej, tani bufet własny, szereg niespodzianek dla dorosłych i dzieci i niskie ceny. Początek o godz. 14. W razie niepogody zabawa na sali. Imprezie przyświeca cel szlachetny, gdyż dochód z niej przeznaczony na rzecz ubogich i chorych w najstarszej dzielnicy miasta naszego.
 zg 473/4

Stan wody: 0.
NOCNY DYŻUR APTEK
 Śródmieście: Apt. przy ul. 27 Grudnia 18; Apt. im. Dr. Marcinkowskiego w Bazarze, ul. Nowa; Apt. Czerwona, St. Rynek 37; Apt. Zielona, ul. Wrocławska 31; Apt. przy Grobli, W. Garbary 41. Jezyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. Łazarz: Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9. Wilda: Apt. pod Koroną, G. Wilda 61. Debiec: Apt. przy ul. Debieckiej 6. Sołacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. Staroleka: Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNAŃA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 4 września 1926 r.
 Odbył się marsz 10-cio klm. ze strzelaniem o mistrzostwo DOK VII. Zwyciężyła drużyna 56 p. p. w 1 g. 7 m. 31 sek. przy 37 strzałach trafnych. — Teatr Wielki wystawił na otwarcie sezonu pod dyr. Stermicza operę Moniuszki „Straszny Dwór”.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Pielgrzymka pieszka** na uroczystość Matki Boskiej Narodzenia w Buku wyrusza dnia 12 b. m. o godz. 7. Msza święta w kościele OO. Jezuitów. Informacje i zapisy przyjmuje się przy ul. Strzeleckiej 19, mieszkanie 10.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Tradycyjny zjazd koleżeńskich pierwszych najstarszych Towarzystw Uczestników Powstania Wielkopolskiego 18/19 w Gnieźnie** odbędzie się w niedzielę, dnia 6 września 1936, połączony ze strzelaniem o puchar wędrowny.

Zbiórka delegacji Towarzystw Uczestników Powstania Wilkp. 18/19 im. Ignacego Paderewskiego stoł. m. Poznania w niedzielę o 7,15 rano na dworcu. Zarząd.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Miesiąc propagandowy Macierzy Szkolnej w Gdańsku.** W roku bieżącym upływa 15 lat od powstania Macierzy Szkolnej w Gdańsku. Okres ubiegły, to ciągła walka o duszę dziecka polskiego, o byt szkoły polskiej i utrwalenie i rozszerzenie polskiej kultury na ziemi gdańskiej. Rok obecny jest dla M. S. przełomowym, bowiem po długiej akcji przygotowawczej przystąpiono obecnie do rozbudowy polskiego szkolnictwa na terenie w. m. Gdańska. Rozbudowa gmachu gimnazjum M. S. i budowa kilku nowych szkół powszechnych na terenie Wolnego Miasta pochłonęła wielkie sumy. To też M. S. przez zorganizowanie Miesiąca propagandowego zwraca się o pomoc materialną do całego społeczeństwa polskiego. (x)

— * **Szesnasta rocznica stowarzyszenia urzędniczego.** Stowarzyszenie Urzędników Poznańskiego Samorządu Wojewódzkiego odbyło zebranie plenarne w szesnastą rocznicę powstania tej organizacji. Obrady zagały w sali sejmikowej Starostwa Krajowego prezes Antoni Małecki, który streścił zwięźle rozwój Stowarzyszenia w ciągu istnienia. Ze skromnych początków liczba członków wzrosła do 1.300, utworzono fundusz pożyczkowy im. Ludwika Begałego, majątek wynosi około 40 tys. złotych. Stowarzyszenie wzrasta na znaczeniu i powadze, dzięki czemu też wywiera znaczny wpływ w staniach o byt i obronę interesów urzędniczych. Po szczegółowym omówieniu aktualnych spraw, dotyczących zagadnień urzędniczych, przez p. Małeckiego, referat, obrazujący poczynania na terenie Warszawy, wygłosił prezes związkowy p. Bederski. Szczegółowo omawiano też sprawę wyruszającą w dniu dzisiejszym czterodniowej wycieczki do Wilna, podczas której przed obrazem Matki Boskiej Ostrobramskiej odprawi nabożeństwo na intencję Stowarzyszenia ks. prof. Balcerek z wojewódzkiego zakładu dla ociemniałych w Bydgoszczy. (kl)

— * **Siódmy z rzędu telefon dorożek samochodowych** zainstalowano w ostatnim czasie przy postoju taksówek samochodowych na ul. Wielkie Garbary, narożnik ul. Wielkiej. Telefon czynny przez całą dobę, oznaczony jest numerem 57-87.

— * **Sygnety z kamieniami w handlu ulicznym.** W ostatnich dniach zdarzyło się wielokrotnie, że przygodni osobnicy zaczepiali na ulicach przechodniów, proponując im kupno sygnetów „złoty” z kamieniami. Proponowali kupno takiego sygnetu za 8 złotych. Sprzedający dowodzili wobec zaczepionych przechodniów, że sprzedają to z nędzy i pozbawiają się sygnetów z żalem, mimo, iż to są ich drogie pamiątki rodzinne. Zależy się, że ten handel jednak nie rozwinął się bardziej, gdyż handlarze oferują sygnety

nie znaleźli nabywców. Sprawa jednak zajęła się policja, przyczem okazało się, że chodziło tu o dobrze podrobione sygnety ze szlifowaniem szkłem, wartości 80 groszy. Sygnety te wyrabiane były z metalu, przypominającego złoto, przeważnie z dobrze wypolerowanej miedzi. By ostrzec publiczność, należy przypomnieć, że staropolskie przysłowie, mówiące, iż nie wszystko złoto, co się świeci, nie straciło dziś absolutnie na swej aktualności. (kl)

RÓŻNE

— * **Obniżenie opłat dla inwalidów wojennych.** W Wojewódzkich Zakładach Psychiatrycznych w Kościanie, Owińskich i Dziekance obniżono opłaty za leczenie inwalidów wojennych. Wniosek ten zatwierdził wydział wojewódzki po szczegółowym zbadaniu sprawy na ostatnim posiedzeniu. (kl)

— * **Wobec jubileuszu harcerstwa.** W związku z rozpoczynającym się rokiem jubileuszowym harcerstwa wielkopolskiego, wszyscy harcerze obywatela proszeni są o wzięcie udziału w zbiorce harcerzy, która odbędzie się w niedzielę, 6 b. m., o godz. 11 na terenie Targów Poznańskich.

— * **Odnaka Katolickiego Stowarzyszenia Mężów.** Min. spraw wewnętrznych zatwierdziło przedłożoną odznakę organizacyjną Katolickiego Stowarzyszenia Mężów. Odnaka wyobraża stylizowanego orła, na którego tle widnieje krzyż z inicjałami K. S. M. (wel)

Troski mieszkańców Poznania

— * **Wybryki Niemców.** Przed kilku dniami na ul. Patrona Jäckowskiego przechodziło nocą kilku Niemców, którzy zachowywali się niezwykle prowokacyjnie. Śpiewali oni niemieckie pieśni, przyczem w takt maszerowali, oraz rzucili prowokacyjne okrzyki przeciw Polakom. Poszczególny przechodzień nie reagował na prowokacje Niemców, obawiając się zapewne wojowniczej ich postawy. (wel)

— * **W sprawie połączenia osiedla „Abisynji” z miastem.** Nowopowstała dzielnica z dzielnicy Ostroroga, zwana powszechnie „Abisynją”, ma otrzymać w niedługim czasie dogodne połączenie z śródmieściem. Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił w tym celu zarządowi miasta Poznania długoterminowego kredytu. Przedewszystkiem piękna ta dzielnica uzyska odpowiednio wybrukowane ulice, przyczem ul. Grunwaldzka do samego osiedla będzie przedłużona. Niewiadomo jeszcze, jak się przedstawia sprawa komunikacji z osiedłem. Zależać to będzie od decyzji czynników nadzorczych tramwajów poznańskich. (wel)

— * **Niemile zapachy.** Prawie codziennie o godz. 7 wgl. nieco później zatrzymuje się na ul. Br. Pierackiego wóz, do którego ładuje się odpadki mięsne, kości itp., pochodzące prawdopodobnie z pewnego przedsiębiorstwa rzeźniczego. Pakowanie takiego ładunku zatrzuwa na dużej przestrzeni powietrze tej bardzo ożywionej ulicy. Nasuwa się pytanie, czy odwożenie tych „pachnących ładunków” nie mogłoby się odbyć o porze wcześniejszej, albo i nocą? (kl)

Z TARGU

— Dnia 4 b. m. na placu Sapieżyńskim placowo (w złotych za pół kg wgl. za sztukę):

Nabiał: masło wiejskie 1,15—1,20, masło mlecz. 1,30—1,40, twaróg 0,20—0,25, śmietana (litr) 1,00—1,20, mleko (litr) 0,17—0,20, jaja mendeł 0,95—1,00.

Drób i dziczyzna: kura 1,60—2,80, kaczka 2,00—2,50, gęś 2,50—3,50, gołębie (para) 0,60—0,90, para kurcząt 1,60—2,50, para kuroptew 1,40—1,60.

Mięso: wleprzowina 0,70—1,00, wołowina 0,60—1,00, cielęcina 0,70—1,20, ekopowina 0,80—1,20, słonina 0,85—0,90, smalec 1,15—1,20, mózg cielęcy 0,40.

Ryby: szczupak 1,20—1,30, węgorz 1,30—1,40, lin 1,10—1,20, leszcz 0,50—0,80, białe ryby 0,20—0,40, sandacz 1,60—1,80, sum (dzieln.) 1,50—1,60, karp 1,00—1,10, karaś 1,00—1,20, ryby śniete 20—30 gr mniej.

Raki mendeł: 0,80—2,50.

Jarzyn (w groszkach): ziemniaki 3—4, szpinak 10—15, buraki 10, pietruszka (pecepek) 10, seler (sztuka) 5—10, rabarber 5—10, zielona sałata 3—5, rzodkiewki (pecepek) 5, marchew (pecepek) 5, kalafior 10—40, cebula 5, pomidory 5—8, fasola 26lita 15—25, zielona 20—30, ogórki mendeł 10—15, kapusta biała (główka) 5—10, wloska 10—15, modra 10—15.

Grzyby: Kurki (liście) 10—15, grzyby miesane 15—25, borowiki 30—50, maślaki 25—40, pieczarki 20—30, rydze 40—80. (hu)

Owoce: jabłka 10—40, gruszki 10—25, owoce suszone 0,80—1,00, brzoskwinie 25—60, śliwki 20—25, borówki 25—30, winogrona 40—80. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Zderzenie samochodu z cyklistą.** Przy zbiegu ulicy Fredry i Walów Wazów zderzył się samochód prowadzony przez szofera Edmunda Lewickiego (ul. Mazowiecka 19), PZ 14218 z jadącym na rowerze Edmundem Lesickim z Poznania (Rybaki 4/6). Podczas zderzenia samochód uległ lekkim uszkodzeniom. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Sprawa Zygmunta Rakowskiego.** Na wniosek wiceprokuratora Góralewicz, umorzono sprawę pośrednika majątków Zygmunta Rakowskiego z Poznania (ul. Młyńska 12). Jak w swoim czasie donosiliśmy, nastąpiło aresztowanie Zygmunta Rakowskiego jako obwinionego o obrazę władzy. Na zażalenie, wniesione przez adwokata Wł. Suchockiego, nastąpiło zwolnienie z aresztu śledczego, a obecnie prokuratura przy sądzie okręgowym w Poznaniu znalazła się głośnie sprawa okradzenia w roku ubiegłym re-emigranta Dąbrowskiego. Na jawie oskarżonych sądu zasiadli dwaj bracia, Waclaw i Edward Bleszczowie, zamieszkałi w Poznaniu, którym akt oskarżenia zarzucał dokonanie tej kradzieży. Przeciwno trzeciemu sprawcy, Edwardowi Płocińskiemu, rozprawę wyłączono, gdyż ukrywał się on i na rozprawie się nie stawił. Według aktu oskarżenia, sprawa ta przedstawia się następująco: 27 listopada ub. r. wrócił do Polski górnik Dąbrowski, który przywiózł ze sobą swoje oszczędności w wysokości 24 tysięcy franków. Pieniądże te zmienił na złote i otrzymał w polskiej walucie około 8.300 zł. 28 listopada w godzinach rannych, idąc z dworca głównego, na moście kolejowym spotkał jakiegoś nieznanego osobnika, z którym zawiązał rozmowę. Osobnik ów w pewnym momencie schylił się i podniósł ze ziemi jakieś zawiniątko. Obaj udali się do pobliskiej bramy, aby stwierdzić zawartość paczki. W tym momencie przyszedł drugi jakiś osobnik, który w gwałtowny sposób zaczął się domagać oddania mu tej paczki, dowodząc, że tam są pieniądze. Doszło oczywiście do sprzeczki i Dąbrowski, chcąc okazać się, iż w tej sprawie nie ma nic wspólnego, wyiwał posiadane pieniądze. Nie spostrzegł się nawet, a zaszła smutna dla niego zamiana. Do rąk dostał ową paczkę, która znalazł nieznanego osobnika, a w której — jak się później okazało — były bezwartościowe papiery. Wszczęte natychmiast dochodzenia doprowadziły do ujęcia braci Bleszczów, którzy podejrzani byli o dokonanie tej kradzieży. Dochodzenia przeciwko trzeciemu z osobników nie doprowadziły do ujęcia go, gdyż — jak się okazało — uciekł on na terytorium Gdańska na wczorajszej rozprawie sąd po zmuszonym przewoźniku sądowym doszedł na podstawie materiału dowodowego do wniosku, iż oskarżonych nie można uznać winnymi zarzucanego im przestępstwa i od zarzutów kradzieży oraz paserstwa uniewinnił. (m)

— * **Uniewinnienie.** W sądzie okręgowym w Poznaniu znalazła się głośnie sprawa okradzenia w roku ubiegłym re-emigranta Dąbrowskiego. Na jawie oskarżonych sądu zasiadli dwaj bracia, Waclaw i Edward Bleszczowie, zamieszkałi w Poznaniu, którym akt oskarżenia zarzucał dokonanie tej kradzieży. Przeciwno trzeciemu sprawcy, Edwardowi Płocińskiemu, rozprawę wyłączono, gdyż ukrywał się on i na rozprawie się nie stawił. Według aktu oskarżenia, sprawa ta przedstawia się następująco: 27 listopada ub. r. wrócił do Polski górnik Dąbrowski, który przywiózł ze sobą swoje oszczędności w wysokości 24 tysięcy franków. Pieniądże te zmienił na złote i otrzymał w polskiej walucie około 8.300 zł. 28 listopada w godzinach rannych, idąc z dworca głównego, na moście kolejowym spotkał jakiegoś nieznanego osobnika, z którym zawiązał rozmowę. Osobnik ów w pewnym momencie schylił się i podniósł ze ziemi jakieś zawiniątko. Obaj udali się do pobliskiej bramy, aby stwierdzić zawartość paczki. W tym momencie przyszedł drugi jakiś osobnik, który w gwałtowny sposób zaczął się domagać oddania mu tej paczki, dowodząc, że tam są pieniądze. Doszło oczywiście do sprzeczki i Dąbrowski, chcąc okazać się, iż w tej sprawie nie ma nic wspólnego, wyiwał posiadane pieniądze. Nie spostrzegł się nawet, a zaszła smutna dla niego zamiana. Do rąk dostał ową paczkę, która znalazł nieznanego osobnika, a w której — jak się później okazało — były bezwartościowe papiery. Wszczęte natychmiast dochodzenia doprowadziły do ujęcia braci Bleszczów, którzy podejrzani byli o dokonanie tej kradzieży. Dochodzenia przeciwko trzeciemu z osobników nie doprowadziły do ujęcia go, gdyż — jak się okazało — uciekł on na terytorium Gdańska na wczorajszej rozprawie sąd po zmuszonym przewoźniku sądowym doszedł na podstawie materiału dowodowego do wniosku, iż oskarżonych nie można uznać winnymi zarzucanego im przestępstwa i od zarzutów kradzieży oraz paserstwa uniewinnił. (m)

— * **Wybryki Niemców.** Przed kilku dniami na ul. Patrona Jäckowskiego przechodziło nocą kilku Niemców, którzy zachowywali się niezwykle prowokacyjnie. Śpiewali oni niemieckie pieśni, przyczem w takt maszerowali, oraz rzucili prowokacyjne okrzyki przeciw Polakom. Poszczególny przechodzień nie reagował na prowokacje Niemców, obawiając się zapewne wojowniczej ich postawy. (wel)

— * **W sprawie połączenia osiedla „Abisynji” z miastem.** Nowopowstała dzielnica z dzielnicy Ostroroga, zwana powszechnie „Abisynją”, ma otrzymać w niedługim czasie dogodne połączenie z śródmieściem. Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił w tym celu zarządowi miasta Poznania długoterminowego kredytu. Przedewszystkiem piękna ta dzielnica uzyska odpowiednio wybrukowane ulice, przyczem ul. Grunwaldzka do samego osiedla będzie przedłużona. Niewiadomo jeszcze, jak się przedstawia sprawa komunikacji z osiedłem. Zależać to będzie od decyzji czynników nadzorczych tramwajów poznańskich. (wel)

— * **Niemile zapachy.** Prawie codziennie o godz. 7 wgl. nieco później zatrzymuje się na ul. Br. Pierackiego wóz, do którego ładuje się odpadki mięsne, kości itp., pochodzące prawdopodobnie z pewnego przedsiębiorstwa rzeźniczego. Pakowanie takiego ładunku zatrzuwa na dużej przestrzeni powietrze tej bardzo ożywionej ulicy. Nasuwa się pytanie, czy odwożenie tych „pachnących ładunków” nie mogłoby się odbyć o porze wcześniejszej, albo i nocą? (kl)

Potrzeby i bolączki dzielnic po prawej stronie Warty

Z inicjatywy obywateli dzielnic, położonych po prawej stronie Warty, odbyło się wczoraj w sali Domu Katolickiego na Śródcie zebranie, poświęcone bieżącym potrzebom tych dzielnic.

W zebraniu uczestniczyli przedstawiciele Osiedla przy ul. Warszawskiej, Zawad i Główniej, których łączy wspólna potrzeba tej oddawna zaniedbanej dzielnicy, jaką jest Śródka. Obrady zagały prezes p. Sylwester Olszewski, który przypomniał o celach i zadaniach Towarzystwa Obywateli po prawym brzegu Warty, istniejącego już od 40 lat, a mającego na celu obronę interesów gospodarczych i komunikacyjnych dzielnicy śródeckiej i Zawad. Wspomniał, że w ciągu lat starania towarzystwa uwieńczono były pomyślnymi wynikami, m. in. uzyskano dawniej przedłużenie linii tramwajowej od katedry, rozbiórkę dwóch bram pofortecznych, budowę mostu nowego w miejsce dawnego drewnianego i inne. Największe trudności miało ongiś towarzystwo z uzyskaniem kanalizacji dla dzielnicy śródeckiej, w której to spr-

wie zabiegało z pomyślnym wynikiem w ministerstwie w Berlinie.

Obecnie znowu stara dzielnica śródecka poszła w znaczne zapomnienie, a potrzeby licznych mieszkańców rosną. Chodzi o utworzenie urzędu pocztowego na Śródcie, do czego narażenie dyrekcja poczt i telegrafów się nie przychyliła, przeprowadzenie trolejbusu na Osiedle Warszawskie, a w związku z tem o rozebranie i zburzenie walącego się domu przy ul. Warszawskiej, naprawę bruku przy kościele św. Jana i usunięcie skweru obok apteki na Rynku Śródeckim.

Referat, obrazujący potrzeby Śródk i jej historyczne znaczenie, wygłosił p. dr. Sawiński i zaproponował wybór komisji, któraby potrzeby mieszkańców dzielnic po prawej stronie Warty przedstawiła zarządowi miastu.

W toku zebrania przemawiali przedstawiciele Główniej, Osiedla warszawskiego i Zawad, pochwalając zgodnie inicjatywę zarządu. W skład komisji weszli pp.: Sylwester Olszewski, dr. Sawiński, Prażyński, Sobczak i mg. Dąbrowski. (m)

Świątokradztwo w Lesznie

Leszno (lh). Kościelny tut. kościół parafjalny zauważył, że nieznanymi sprawcy skradli z gąbłotek przy ołtarzu św. Teresy kilka cennych wot. Skradziono: 1 parę kolczyków, 3 krzyżki oraz 1 kapsułkę, zostawiając wota mniej kosztowne.

Za świątokradcami policja wszczęła energiczne śledztwo.

Likwidacja pisma niemieckiego

Leszno (lh). Miejscowa gazeta niemiecka „Deutsche Tageszeitung” przestanie z dniem 1 października b. r. wychodzić. Miejsce jej zajmie inny dziennik, drukowany całkowicie jako odbitka „Posener Tageblattu”.

Napad rabunkowy pod Toruniem

Toruń (z). W Podgórzu dokonano zuchwałego napadu rabunkowego. Do właściciela stacji benzynowej Franciszka Tylmana, zamieszkałego przy ul. Pułaskiego 39, zjawił się około północy jakiś osobnik, prosząc o sprzedaż benzyny. Skoro p. Tylman oddał się do stacji benzynowej, wtargnęło do mieszkania dwóch zamaskowanych bandytów. Ubezważniony żoną p. T., poczęli plondrować mieszkanie. Łupem złodziej padło około 60 zł. Tymczasem wrócił do mieszkania p. T. i zastawszy drzwi zamknięte od wewnątrz, zaczął walić żelazną korbą w drzwi. Nim nadbiegła pomoc innych domowników, bandyci zdolali zbiec niepoznani. Pościg za nimi nie dał dotychczas rezultatu.

Słuszny wyrok na Żydów

Gdynia. — Sąd okręgowy w Gdyni ogłosił wyrok w procesie Żydów, którzy nie wiedzieli (?), że paczka, którą nadali na dworcu w Gdyni do Gdańska, zawierała 15 tys. zł. w walutach zagranicznych.

Przewód sądowy wykazał winę Żydów.

Izraela Rozenbluma skazano na 18 miesięcy więzienia, 20 tys. zł grzywny i 2.800 zł kosztów. Klemensa Negowskiego, jako tego, którym się sprawca główny posługiwał, skazano na 2 miesiące aresztu, 10 tys. zł grzywny i 1100 zł opłat sądowych. (p)

Z WIELKOPOLSKI

— * **GNIEZNO.** Głośna była swego czasu sprawa usiłowanego włamania do kościoła św. Trójcy w Gnieźnie. W trakcie dochodzeń policja wykryła włamywaczy i na ławie oskarżonych zasiadł ostatnio Leon Pekala z Gniezna, Edmund Motylewicz ze Skierszewska i Edward Szczepaniak z Gniezna. Na podstawie przeprowadzonego przewodu sądowego, sąd skazał Szczepaniaka na 1 rok więzienia, pozostałych dla braku dowodów winy uwolniono.

— W niedzielę odbędzie się w Strzelnicy kiermasz Polskiego Czerwonego Krzyża w Gnieźnie.

— W nadchodzącą sobotę tut. „Sokół” urządzi na Dalkach dancing.

— Pod przewodnictwem prezesa Nieniewskiej z Cielimowa odbyło się walne zebranie powiatowego oddziału Związku Włocianek Wkpl., gdzie omawiano roczną działalność. Do zarządu weszły pp.: prezesa — Nieniewska, sekretarka — Buciół i skarbniczka — Grudzielska.

— W areszcie osadzono Kazimierza Owczarszaka z Gniezna, jako sprawcę zadania nożem urazu cielnego w płeć Czesławowi Występskiemu i w reke Marjannie Szablównie. Występski przebywa na leczeniu w szpitalu miejskim.

— W Jankowie Dolnym skradziono z mieszkania dzierżawcy oberży, Józefa Szymańskiego, pierścionki męskie złote, 2 męskie zegarki, w tym jeden srebrny, drugi pozłacany, 12 łyżek, 12 widelców srebrnych, ogólnej wartości 150 złotych. (br)

— * **KEPNO.** Teatr Narodowy z Poznania zjeżdża do Kepna i wystawi w wtorek 8 bm. w sali Sokolni 5-aktową komedję p. t. „Trafiała pani generałowej”.

— Podczas burzy przechodzącej w poniedziałek nocą, uderzył piorun w stodołę i chlew gosp. P. Jarasika w Mirkowie. Powstał pożar straż-

Ujęcia w związku z pożarami

W związku z pożarem, który wybuchł w dniu 23 sierpnia br. w zabudowaniach rolnika Antoniego Bandocha w Wójcinie, w pow. mogileńskim, gdzie spaliło się również urządzenie domowe zięcia pogorzela, Władysława Maciejewskiego, stwierdzono w dochodzeniach, iż ogień podłożono. Bandocha i Maciejewskiego ujęto i odstawiono do dyspozycji władz sądowych.

W nocy na 26 sierpnia w Wiekowie, w pow. gnieźnieńskim, u rolnika Michała Maćkowiaka spaliła się stodoła, chlew i szopa, a u dzierżawcy Antoniego Sokowicza zginęły w płomieniach krowa, koń, świnia, koza i drób. Ponadto spaliło się Sokowiczowi żyto z tegorocznego sprzętu, narzędzia rolnicze i odzież. Stwierdzono podpalenie. Do dyspozycji sądu grodzkiego w Witkowie odstawiono Feliksa Mikołajewskiego i Andrzeja Sokowicza.

W Gnieźnie w nocy na 30 sierpnia wybuchł ogień w ślusarni p. Franci-

szka Butnego, przy ul. Kopernika. Pastwą płomieni padła szopa, w której były zapasy trzciny. Szopa i zapasy ubezpieczone były na 20 tys. zł. W dochodzeniach okazało się, że budynki podpalono. Ujęto i odstawiono do sądu w Gnieźnie braci Franciszka i Stanisława Butnych. (R-r)

Rozpaczliwy krok ojca

Gniezno. (Tel. wł.) Dziś rano około godz. 9 odstawiono w groźnym stanie do szpitala miejskiego w Gnieźnie rolnika Antoniego Mikołajewskiego z Ruchocinka, pow. Gniezno, lat 74, z poderżniętym gardłem.

Jak się dowiadujemy, powodem tego jest fakt, że syn Mikołajewskiego aresztowany został jako podejrzany o podpalenie własnego gospodarstwa. Z tego powodu Mikołajewski dzisiaj rano około godz. 6,30 kosą poderżnął sobie gardło. Stan jego jest beznadziejny. (br)

wił budynki wraz z inwentarzem żywym i martwym. — W sobotę wybuchł pożar u M. Migulowej w Szklarcze Myślni, przyczem spalił się doszczętnie dom mieszkalny oraz mobiliar.

— W ub. tyg. obchodzili Och. Str. Poż. w całym powiecie „Tydzień strażacki”.

— We wtorek rozpoczął się odpust św. Idziego w Mikorzynie który potrwa do niedzieli.

— Powiat kępiński nawiedziła straszna w swych skutkach plaga liszek. (km)

— * **KROTOSZYN.** Na terenach wiejskich gromady Orpiszewo, które są własnością Kulasa Ignacego z Witkowa, przytrzymano został kłusownik Brodnik Bolesław z Orpiszewa.

— W dniu 9 bm. o godz. 10 odbędzie się na sali Hotelu pod Białym Orłem zebranie zarządu rady i prezesów Pow. Tow. Kółek Rolniczych.

— Wyrokiem sądu grodzkiego w Krotoszynie skazany został Bartkowiak Szczepan z Lipówka za kradzież zegarka na szkole Jerczaka Stanisława i roweru na szkole Franciszka Ludwiczaka na łączną karę 6 mies. więzienia.

— Przed sądem grodzkim w Krotoszynie toczyła się rozprawa przeciwko włóczędze Barczyńskiemu Antoniemu, który został skazany za włóczęgostwo na 3 mies. domu poprawnego. (eh)

— * **LUBON.** Tut. Szkoła Powsz. nie pomieści wszystkich dzieci, dlatego przeprowadza się prace w domu gminnym, gdzie jedna z sal przeznaczona będzie na klasę dla dzieci. (pl)

— * **OPALENICA.** Samobójstwo przez powieszenie się popełnił 30-letni Hoedt z Opalenicy. Powodem desperackiego kroku była prawdopodobnie utrata żony która przed kilku tygodniami zmarła oraz bezrobocie.

— W ostatnich dniach wybuchła w Opalenicy epidemia plonicy. (op)

— * **OSTROW.** Nieruchomość, położoną przy drodze Krotoszyńskiej 2, nabył na subhascie kupiec p. Feliks Stobiecki z Ostrowa.

— W ciągu sierpnia urodzin zapisano tu 35, w tem 16 chłopców i 19 dziewcząt. Zgonów było 19, ślubów zawarto 19.

— Nowy rok szkolny zapoczątkowano nabożeństwem w kościele. Świątynia zapełniła się po brzegi młodzieżą. Msze św. celebrował ks. dziekan Plotka, okolicznościowe kazanie wygłosił ks. Rywolt.

— Nowy skład bławatów otworzył przy ul. Wrocławskiej 1/3 p. Czesław Kempa.

— W trakcie wizytacji kanonicznej J. E. ks. biskup Dymek odwiedził parafie Kotłów, witały pięknymi bramami triumfalnymi. Nazajutrz wizytował ks. biskup Mikstak i tu nie mniej serdecznie witano Jostojnika kościoła. Z Mikstak tu wyjechał ks. biskup w południe do Czarneogłasu. Dalej etap wizytacji obejmuje pograniczną parafie w Cieszyńcu, a od 5 do 7 bm. Odolanów. Wszędzie dokąd przybywa ks. biskup, ludność manifestuje swe gorące przywiązanie do wiary ojców naszych. (os)

— * **OSTRZESZÓW.** Pod przewodnictwem ks. dziekana Przynickiego z Mikorzyna odbyła się tu kongregacja dekanalna.

— Zapowiedziany na ostatnią niedzielę „dzień konia”, urządzony przez Pow. Koło Hodowców Koni, został odwołany.

— Zeński Tow. Sokół urządziło w niedzielę zabawę latową, która cieszyła się zasłużonym powodzeniem.

— W nadchodzący czwartek odbędzie się jarmark kramny. Wobec tego, że na jarmark przybywa zwykle dużo Żydów handlarzy, wydział gospodarczy Str. Nar. zwołał miejscowych kupców i rzemieślników na zebranie celem przygotowania odpowiedniej akcji uświadamiającej.

— W strzelaniu żniwnym tut. Bractwa Kurkowego został królem żniwnym mistrz siodlarz p. Andrzej Caliński, rycerzami p. Perki Feliks i Różyński Erwin.

— K. S. M. m. zwołuje na niedzielę zebranie publiczne, poświęcone zagadnieniom antykomunistycznym.

— W związku z ujawnionymi nadużyciami w gazowni miejskiej aresztowano i osadzono w więzieniu śledczym właśc. młyn w Strzyżewie Franciszka Krupę i szwagra jego Leona Jędrzejewskiego. (zo)

— * **SWARZĘDZ.** Otwarcie „targów meblowych” nastąpi 6 bm. o godz. 12. Na pół godziny przed przecięciem wstęgi ks. prob. Koźlik dokona poświęcenia hali targowej.

— Dzień organizacyjny druchen K. S. M. przypada w dniu 6 bm. Akademią odbędzie się wieczorem w sali Hotelu Polskiego. (sd)

— * **SZAMOTUŁY.** Tow. gimn. Sokół przygotowuje się do urządzania uroczystego obchodu ku czci patrona sokołstwa Tadeusza Kościuszki. Akademią odbędzie się 18 października w Hohen „Eldorado”.

— W złocie okręgowym K. S. M. z. brak udziału przeszło 350 druchen. Po mszy św. odprawionej przez ks. asety. Tomczaka odbyła się defilada poczem uroczysta akademja. Po południu odbyły się udatne popisy druchen.

— W parafii bytyńskiej obchodzili 50-tą rocznicę pracy zawodowej organista p. Stefan Zygarski. Na intencję jubilatą uroczystą mszę św. odprawił ks. proboszcz Franciszek Kopec. Ks. prob. wręczył w imieniu kurji biskupiej p. Zygarskiemu dyplom uznania.

— Egzamin czeladników rzemieślniczych złożył pp. Słoboszewski Jan (Szamotoły), Kredene

Zmiana na stanowisku starosty gnieźnieńskiego

Gniezno. (br). Starosta powiatowy i grodzki p. Julian Suski przeniesiony został na równorzędne stanowisko do Bydgoszczy. Stanowisko starosty gnieźnieńskiego obejmie radca powiatowego urzędu wojewódzkiego, p. Feliks Kasprzak.

Kórnik a podatek od reklam

Burmistrz m. Kórnik, p. Wolniewicz, nadsyła nam oświadczenie, że wiadomość, jakoby zarząd miejski w Kórniku pobierał podatek od reklam, nie odpowiada prawdzie.

Nadmienić nam wypada, że wiadomość o pobieraniu takiego podatku oparłiśmy na faktach, być może tylko sporadycznym, otrzymanym przez pewną firmę poznańską nakazu płatniczego za wywieszone plakaty reklamowe przy składach w Kórniku.

Strzelanie konkursowe w Kórniku

Ostatnie zgromadzenie członków Towarzystwa Powstańców i Wojaków im. Franciszka Ratajczaka, które odbyło się w sali restauracji St. Heyduckiego, poświęcone było w wielkiej części strzelaniu konkursowemu, które urządził w najbliższą niedzielę, d. 6 b. m., Towarzystwo Powstańców i Wojaków w Kórniku.

Jak zakomunikował prezes towarzystwa poznańskiego, Jan Olejniczak, zorganizowani powstańcy i wojacy kórnicki, z p. prezesem Laubem na czele, organizują strzelanie indywidualne o mistrzostwo Towarzystwa Powstańców i Wojaków i zespołowe na strzelnicy miejscowego Bractwa Kurkowego. Zachęcił do jak najliczniejszego udziału w tem strzelaniu, które się odbędzie w przyszłą niedzielę. Wyjazd nastąpi koleją o godz. 6,20, po zbiorce przy portalu dworca głównego. W Kórniku przewidziany jest udział w nabożeństwie, a następnie wymarsz przez miasto na strzelnicę, gdzie odbędzie się obiad żołnierski. Po zakończeniu strzelania odbędzie się zabawa w lesie kórnickim. Propozycję wzięcia udziału w strzelaniu zorganizowanych powstańców kórnickich przyjęli zebrani bardzo życzliwie.

Należy nadmienić, że szeregi członków Tow. Powstańców i Wojaków im. Franciszka Ratajczaka notują stały wzrost, co dowodem przyjącej kilku nowych członków. Omawiano też sprawę urzędzenia pielgrzymki pieszej do Dąbrowki Kościelnej w d. 12 b. m. W dniu wyruszenia pielgrzymki o godzinie 21 odprawi się nabożeństwo w kościele farnym, poczem nastąpi wymarsz. Wpisy do udziału w pielgrzymce jak i w strzelaniu w Kórniku przyjmuje komendant towarzystwa, mistrz fryzjerski Walenty Libera przy ul. Wodnej 15. Należy nadmienić, że w wyjeździe do Kórnika uczestniczyć mogą nie tylko członkowie towarzystwa, ale również ich rodziny.

Na zakończenie ożywioną dyskusję wzbudziła sprawa stosunku do innych organizacji powstańczych, powstałych z t. zw. względów koniunkturalnych czy też osobistych. Zajmujące obrady zakończono odśpiewaniem hymnu „Boże, coś Polskę”. (kl)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Sereja Jeznowego: Tomasz Ziolkowski 20,—, N. B. ul. Makowa 5,—, Helena Kozłowska sen. 5,—, razem z poprzednio pokwitowanymi 70,50 zł.

Na biednych parafii Naramowice: Walenty Janicki, Zbąszyń 5,—, razem z poprzednio pokwitowanymi 15 zł.

Dla Jadwigi Tomaszewskiej, Lawica: Centralny Magazyn Piann, Lucja Chmara, Poznań, Br. Pierackiego 11 — 5,—, F. L. 5,—, razem z poprzednio pokwitowanymi 11,— zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 3 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Malarz Józef Wichniarek i kursorka Państw. Monop. Tyton. Józefa Wiśniewska; form. w żelazie Stanisław Frackowiak i Janina Waliczakówna; mal. dekorac. Czesław Jasiak i biur. Ludwika Murawa; tok. w metalu Witold Łapacz i ekspedj. Teresa Grzeszkowiakówna; ślus. Józef Koprucki i pomon. handl. Władysława Judkówna; ślus. Władysław Nowak i Władysława Łukowiakówna; urzęd. przyw. Józef Jagodziński i sekretarka handl. Wanda Dankowska; kup. Kurt Falek i Anna Kindermann; owdow. zwrotn. kolej. Marcin Stachowiak i rob. Babcina Borowczakówna; kup. Władysław Kasprzak i biur. Helena Białożyńska; urzęd. przyw. Wiktor Kozłowski i urzęd. przyw. Helena Szymańska; mal. Tadeusz Gierka i robotn. Franciszka Gadowska; handl. Niemir Stanisław Bądziński i urzęd. Jolanta Krauzówna, oboje w Gdyni.

Zgony:

Dnia 3 września 1936 r. zapisano następujące zgony: Joanna Bohn, bez zawodu, 18 lat; Edmund Walerjan Zieliński, urzędnik prywatny 25 lat; Magdalena Kalemba z domu Bączkówna, 29 lat; Marcin Maciejewski, podmiistrz cieleski, 66 lat; Edward Celnikier, uczeń szkolny 11 lat, Wiktorja Roszkiewiczowa z domu Orpelówna, wdowa, 78 lat.

STAN POGODY W POZNANIU

4 września 1936

Temperatura 7 godz. + 11,0 umiark.

Cisnienie 7 godz. 754,1 mm. umiark.

Zachmurzenie 7 godz. pogodnie

Wiatr 7 godz. kierunek wschodni, szybkość 3 m/s.

Temperatura w dniu 3 września br. była:

najwyższa + 19,2 o godz. 16

najniższa + 4,4 o godz. 6

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Pogoda na sobotę: Pochmurno z przelotnymi przejaśnieniami, miejscami przelotne drobne deszcze.

Z ŻYCIA KOBIET

Nazwanie rzeczy po imieniu...

Nie tak to dawno temu i każdy, kto obserwował życie społeczne pamięta jeszcze dobrze okres „wyzwolenia się” kobiety.

Nie chodzi tu w tej chwili o emancypację w zwykłym znaczeniu rzeczy, lecz o czasokres świeżej zupełnie daty, kiedy ultrapostępowe rzeczniczki przeróżnych pomysłów reformatorskich w guście lindseyowskim sterowały ku małżeństwu koleżeńskiemu, małżeństwu na próbę i t. p. „wyzwalając” (w ich mniemaniu) kobiety z „zaśniedziałości” domniemanego ogniska i prowadząc je na szersze rzekomo tory różnych współczesności.

W świecie niewieścim zawrzało! Postępowe damy z werwą rzuciły się ku spełnieniu nowych haseł uszczęśliwiających wykonywaniem programu życiowego à la Russel siebie i swoje otoczenie. Wyniki tych usiłowań nie dały długo na siebie czekać. Rozwydrzone niewiasty sprzykrzyły się wszystkim, a liczniejsze niż kiedykolwiek rozwody, złamane egzystencje, nietylko wśród kobiet samych, samobójstwa, rozterki duchowe i choroby psychiczne poczęły ostrzegawczo występować jako symptomy obniżenia się moralności społeczeństwa.

Posypały się ujemne sądy o kobietach. I jak zwykle w takich razach — ostry sąd społeczeństwa zwrócił się nie tam, gdzie należało uderzyć — a więc w złych i przewrotnych reformatorów oraz w ich wyznawców i wyznawczynie — lecz w świat pracy kobiecej, w świat wysiłków umysłowych, czy fizycznych tej części społeczeństwa kobiecego, która nic nie wiedziała, ani przeczuwała grożącego niebezpieczeństwa. Zgeneralizowano fakta w taki sposób, że potępiono w czambuł pracujące kobiety pomawiając je wszystkie o brak zasad i o szerzenie demoralizacji w społeczeństwie. Posypały się redukcje, zagrożono ustawami o wykluczeniu kobiet z szeregu pracujących rzesz, skrzywdzono wiele wartościowych osobników wymawiając im posadę, konieczną najczęściej nietylko dla utrzymania siebie, ale wielokroć rodziny, dalszej czy bliższej. Kobieta pracująca wartościowo i wydajnie ze zdumieniem przyjmowała do wiadomości, że to ona jakoby jest rozsądnikiem zła w społeczeństwie, że to ona niszczy rodzinę, gdy pracuje, że jednym słowem jej praca przynosi ujemę jej samej i otaczającej jej społeczności.

W tym samym czasie bezczyn-

nie i próżniaczko zabawiała się inna część kobiet po kawiarniach, po dancinгах, po barach i kabaretach. Dniem i nocą. Z mężami, czy „z przyjaciółmi”. One istotnie spełniały programy russelowsko-lindseyowskie. — Rozwodziły się i zawierały nowe małżeństwa. Zaniedbywały dom i rodzinę. Męża i dzieci. Siedząc po kawiarniach nie mogły zajmować się domem. I nie chciały.

Uszminkowane, ubrane kosztownie pracą i wysiłkiem swoich mężów, zaflirtowane „wyzwalały się” przeciw „spełniały program”, rzucając insynuacje na kobiety świat pracy, świat ideału, świat rodziny i świat — bardzo często — samozaparcia.

Obecnie coraz częściej w prasie wszelkich odcieni programowych poczynają się pojawiać hasła nawołujące kobiety do upamiętania. Notujemy fakt ten z zadowoleniem, lecz i z żalem, że dopiero ujawnianie zła obudziło słuszną reakcję w szeregach kobiecych — tak do niedawna żądnych niedźwiedzi nowości i pomawiających uczciwie myślącą część społeczeństwa o wsteczność i o tepotę umysłową. Od dłuższego czasu obserwujemy interesującą dyskusję na poruszony temat w „Bluszczu”, w którym to piśmie tendencje do nawrotu są bardzo silne. Ostatnio pojawił się tam artykuł ujmujący kwestię odrodzenia moralnego społeczeństwa przez kobiety — bardzo kategorię i bardzo wyraźnie.

Z artykułu tego podajemy poniższe urywki:

„Hasła dzisiejsze, płynące ze zmaterializowania świata, wypaczają pojęcia o ideowości życia i roli człowieka na ziemi, zarówno wśród mężczyzn, jak i wśród kobiet. Liberalizm, socjalizm, komunizm, głoszą, że szczęście, pojęte jako dobrobyt, dogadanie zmysłom, użycie wszelkich rozkoszy ziemskich, jest jedynym celem jednostki. Ten światopogląd, nie kładąc żadnych tam rozróżnień, wtrąca w wir bratobójczych walk o byt, holduje bez zastrzeżeń jedynej chęci unoszącej dziś wszystkich, — wzbogacenia się, zdobycia jak najlepszych stanowisk, wyzwolenia się z wszelkich więzów wiary, tradycji, obowiązków i odpowiedzialności. Cywilizacja europejska weszła w fazę doczesnego upadku, bo zabrakło jej pewnych czynników dynamicznych, pobudzających do normalnego rozwoju sił ducha, obok sił fizycznych. Bo tam, gdzie życie moralne zanika, degenerują się społeczeństwa.

Jeśli dzisiejsza kultura nie jest właściwie postępową, a raczej cofaniem się do

prymitywu, pochodzi to stąd, że obniżyły się i zwyrodniały środowiska, kształtujące osobowość ludzką. Indywidualizm, socjalizm, to wszystko, co uderza w to środowisko, to jest w rodzinę, uderza przez to samo w prawdziwą kulturę narodów, bo pozbawia najważniejszych podstaw rozwoju, wyższych zdolności intelektu i ducha. Najnowsze już dziś kierunki myśli ludzkiej, dążą do wskrzeszenia w sercu człowieka iskry Bożej, do rozróżnienia zła od dobra, sprawiedliwości od przemocy, prawdy od fałszu, aby go wyrwać z chaosu ciemnoty i zwyrodniałych haseł i przypomnieć rodowi ludzkiemu, prawo Chrystusowe, prawo wieczne zasługi i postępu. Jednym z najważniejszych czynników poprawy moralnej, który gnębi wszystkie narody, a więc i Polskę, jest przywrócenie powagi i świętości rodzinie, a to wielkie postannictwo ludzkości społeczywa w rękę kobiety.

Wojna wszechświatowa, udarowała narody wolnością, usamodzielniała też i kobietę. Z natury kapryśna, wrażliwa, ciekawa, żądna podniecia, igrająca często z niebezpieczeństwem, kobieta dzisiejsza źle rozumie i źle używa swej swobody i wolności. O ile godne są pochwały wszystkie jej zabiegi w zdobywaniu praw równych z mężczyzną na polu społecznym, politycznym i obywatelskim, w domaganiu się głosu w sprawach ekonomicznych, w równości wynagrodzenia pracy, o tyle jej wyścig w dorównaniu mężczyźnie w jego zachciankach, jego moralnej niekiedy swobodzie, jest w najwyższym stopniu karygodny.

Równouprawnienie daje jej prawo dziś, iść z mężczyzną ręką w rękę w zawodowej pracy, w zdobywaniu wiedzy i odpowiedzialnych stanowisk, w odkrywaniu nowych tajemnic w przyrodzie, nawet w czynnej obronie ojczyzny, ale niech z nim nie schodzi na niziny owej

We Włoszech moda narodowa

Il duce interesuje się wszystkimi zagadnieniami życia we Włoszech. W krąg jego zainteresowań wchodzi nawet tak pozornie mało ważna sprawa, jaką jest moda na stroje kobiece.

Niedawno powstała w Turynie specjalna komisja urzędu mody, która postanowiła zająć się stworzeniem narodowej mody włoskiej na stroje kobiece. Do tej pory wydała ona 3.500 patentów na modele sukien, płaszczy i kostiumów, dostarczone przez 300 włoskich domów mody.

Modele te są pochodzenia ściśle włoskiego. Mają one zastąpić wszystkie modele zagraniczne. Bo akcja przeciwsankcyjna objęła również i dziedzinę mody. Już od szeregu lat Włochy starają się wyzwolić z niewoli mody paryskiej. Pierwszorządne domy mody zatrudniają szereg wybitnych artystów, którzy projektują modele o charakterze narodowym.

swobody moralnej, niech się nie tarza w bagnie hulanki, w rozluźnianiu węzłów rodzinnych, niech go nie naśladuje w rozwieżłości, niech nie zatraci swej godności, swego nimb, swej czci niewieściej.

Osiągnąwszy te same prawa, co mężczyzna, który często popełnia bezprawia, — ona uważa, że jej wolno zdradzać, dobrać kochanków, nocie spędzać w dancinгах, i deptać wszystko, co przeszkadza jej zachciankom i jest jej niewygodne. Usamowolniona pracą o swój własny byt, wylamuje się ostatecznie z pod władzy mężczyzny, ojca, męża, czy brata, a jednak jej natura uczuciowa i niespokojna, nie może znaleźć zadowolenia w odmęcie użycia i egoizmu.

Dzisiejsza kobieta nie jest szczęśliwa, bo nikomu szczęścia dać nie umie. Psychika dzisiejszej kobiety jest chora, i ją należy przede wszystkim uleczyć. A droga do tego? To zacerpnięcie świeżych sił moralnych u źródeł Wiary, poszanowania osobistej godności, umiłowania wyższych celów, uświęcenia rodziny. Duch narodu wtedy wzmoże się na szczyty, gdy mu kobieta przypnie skrzydła miłości ojczyzny i gwiazdzistych stropów. Odrodzenie musi iść przez wolę i rozum, przez hart i ofiarę, przez zbliżenie człowieka do Boga. A kobieta, musi mieć tę gałązkę oliwną, lepszej przyszłości, pochodnię rozumnej towarzyski życia, aby nie zatriumfował prymat ducha nad materią, miłości nad zawiścią, cnoty nad występkiem, pokoju nad burzą kryzysów, bo jej zadaniem jest być „wiecznym pięknem, w wiecznym życia boju”.

Nie wiemy kto jest autorką tego artykułu, podpisanego literami X. Y., ale notujemy fakt odważnego nazwania rzeczy po imieniu z należąca satysfakcją. W.

Czy jednak włoskie modele przyjmą się wśród elegantek w Rzymie, Florencji i Turynie? Czy pozornie, ulegając presji „zgóry”, nie będą wzdychały do lekkich powiewnych arcydzieł mistrzów paryskich?

Nie jest to wykluczone. Ale nikomu nie przyjdzie nawet do głowy przeciwstawić się rozporządzeniu Mussoliniego. Bo il duce przyzwyczaił swoich rodaków do bezwzględnego posłuszeństwa.

Szkoła zaparzania herbaty

W Pekinie otwarta została niedawno „szkoła przyrządzania herbaty”, która cieszy się ogromnym powodzeniem. Nauczyciele, wykładający w tej oryginalnej szkole, posiadają głęboką znajomość „sztuki herbacianej” i szczerzą się, że odróżniają według zapachu 620 rodzajów herbaty, używanych w Chinach. Uczą oni swych pupilów nietylko, jak zaparzać herbatę, ale, co najważniejsze, jak ją pić. Szkoła herbaciana mieści się w specjalnie urządzonej budynku, pozbawionym niemal zupełnie mebli i udekorowanym rzadkimi kwiatami.

Gdy matka jest zbyt wygodna

Pani Marja miała dzisiaj nową zupełnie pretensję do męża, taką, nad którą zwykle tak cierpliwy człowiek zastanowił się poważnie i zdziwił:

— Bo widzisz, mój drogi, żebyś ty miał choćby jedną jakąś ciotkę, lub starą kuzynkę w większym mieście! Ale nie masz naturalnie!

— A na co ci ciotka?

Pani Marja wzruszyła ramionami:

— No! dla Helenki!

— Ciotka? Nie rozumiem!

Pani Marja westchnęła nad bezmyślnością męża i zaczęła tłumaczyć: — Mój kochany. Wiesz przecież, że Helenka idzie na Uniwersytet, więc trzeba dla niej znaleźć stancję. Tu właśnie przydałaby się taka zacna, poczciwa osoba, która przywiązałaby się do panienki, żywiła ją zdrowo i obficie, dała jej najlepszy swój pokój, a od nas nie żądałaby zbyt wygórowanej zapłaty. Bardzo potrzebuję w tej chwili takiej damy, ale ty naturalnie masz znowu tylko samych wujów w twojej rodzinie.

Mąż milczał przez chwilę zatroskany, chodząc tam i z powrotem po jadalni, aż nagle zawołał uradowany:

— Ale ty przecież także nie masz żadnej ciotki!

Pani Marja spojrzała na męża z politowaniem, ale nie znalazła odpowiedzi. W tej chwili jednak naradę wojenną rodziców przerwała wbiegająca do pokoju Helenka. Powiewała w rękę odebrany codopiero z poczty listem.

— Ho! ho! Już wiem, gdzie będę mieszkała!

Ojciec, czując się w mniejszości, cofnął się w odległy kąt pokoju, matka

spojrzała pytająco na córkę. A Helenka usiadłszy swobodnie na stole z niebezpieczeństwem dla mieszczących się tam talerzy zaczęła opowiadać.

— Mamusiul! Niech mama tylko słucha! Otóż donosi mi Zosia, która załatwiła już wpisy na uniwersytet, że znalazła dla nas wsołnie pyszny pokój. Piąte piętro, gaz, a cena bajecznie tania.

Z kąta odezwał się nieśmiało ojciec:

— Gaz! Jak wy chcecie pracować przy jednej lampie zawieszzonej gdzieś wysoko u sufitu, a codzienne wchodzenie prawie na strych bardzo cię zmęczy. A jest to przynajmniej gdzieś w pobliżu uniwersytetu?

Panienka roześmiała się beztrósko.

— Nie tatusiu! Na drugim końcu miasta, ale zato tania, niezmiernie tania, pozostanie nam więc dużo pieniędzy na kino i cukierki! czy nie? Jestem zachwycona!

Ale ojciec nie był zachwycony. Czekając jednak, co powie żona. Pani Marja potrząsnęła głową. Zapytała rzeczowo:

— Z utrzymaniem?

Helenka zajrzała do listu.

— Nie! skądby, za tę cenę?

I znowu ojciec odważył się z opozycją:

— Ja jestem temu przeciwny! — Nie możesz przecież w dodatku biegać po restauracjach! Kiedyż chcesz znaleźć czas na studia?

Helenka nadąsała się.

— Zosia pisze, że będziemy stołowały się tam, gdzie inni. To tak wesoło jadać razem z kolegami. Można zaraz umówić się na dancin!

A tu panienka przelekła się wła-

snej szczerości i prędko dodała:

— Jest także bardzo tania. Zaoszczędzę sobie w ten sposób jeszcze pieniądze na pójście do cukierni.

W tej chwili odezwała się jednak energicznie matka:

— Nie moja droga! Na to my się zgodzić nie możemy. Wybij sobie z głowy cały ten niemądry projekt z twoją Zosią. To nie ma sensu.

A wówczas Helenka obraziła się, zeskoczyła ze stołu i skierowała się do swego pokoju.

— Chciałam zaoszczędzić, bo wiecznie się słyszy o kryzysie! Ale jak tak, to sami szukajcie dla mnie stancji, ja już palcem nie ruszę.

I zamknęła z trzaskiem drzwi, nie zdradzając bynajmniej dobrego, domowego wychowania.

Pani Marja zwróciła się z pretensją do męża:

— No widzisz?

On odpowiedział tym razem gniewnie:

— Widzę, że dziewczyna ma źle w głowie i że nie powinnaś jej dawać za wiele swobody!

Pani Marja wbrew swemu zwyczajowi nie odpowiedziała od razu. Dopiero po chwili zagadnęła potulnie:

— Więc jak myślisz? co zrobić?

Mąż zadowolony, że przynajmniej raz wolno mu wypowiedzieć własne zdanie, przybliżył się do stołu, usiadł i zaczął rozwodzić się szeroko:

— Moim zdaniem, powinnaś sama jak najprędzej pojechać do miasta i poszukać przyzwoitej stancji. — Pokój jasny, słoneczny, nie wyżej drugiego piętra i w pobliżu uniwersytetu, jedzenie domowe, obfite, może zresztą niektóre produkty nadsyłać z domu. Gospodyni musi być osobą starszą,

poważną i kulturalną, biorącą odpowiedzialność za powierzoną swą opiekę panienkę, no a ty możesz raz poraz dojeżdżać i kontrolować wszystko.

Pani Marja skrzywiła się niechętnie, nie bardzo jej się chciało całego tego ambarasu.

— A pomyślałeś też o tem co taka idealna stancja może kosztować?

Mąż puścił kłęb dymu z papierosa i odparł po namyśle:

— Naturalnie, że tania nie będzie, ale chodzi mi o dobro naszego dziecka. Wezmę sobie nadgodziny w biurze. Z gospodynią zrobimy umowę, ułożysz się jak pojedziesz, a Helenka dostanie tylko parę groszy na kieszonkowe. Ani cukiernie, ani dancin nie są jej potrzebne, niech się uczy.

I w przekonaniu, że sprawę postawił jasno i rozstrzygnął udał się do swego gabinetu.

Cóż jednak zrobiła Pani Marja?

Ani rusz nie chciało jej się jechać do miasta i biegać po różnych piętrach w poszukiwaniu pokoju. Poszła więc naradzić się z córką. I Helenka również nie miała ochoty składać inicjatywę w ręce rodziców, zanadto psuło różowe plany na wesołe życie studenckie w mieście. Ucisnęła więc serdecznie matkę i wyperswadowała tę zbędną męczącą podróż.

— Zosia jest taką oszczędną i praktyczną, że napewno załatwi wszystko najkorzystniej.

Tylko potem, po drugim półroczu Helenka wróciła do domu błada i wymizerowana. Nie zdolałszy nawet złożyć przepisowych egzaminów.

A ojciec musiał zrezygnować z urlopu, aby wziąć płatne zastępstwo i zapłacić kosztą długiej, uciążliwej kuracji.

P.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Rolnictwo wielkopolskie po 2 latach posuchy

P. mgr. Adam Ostrowski, który już w roku ubiegłym wydał interesującą broszurę obrazującą położenie rolnictwa wielkopolskiego w poprzednim roku gospodarczym, zachęcony widocznie powodzeniem, z jakim ta jego publikacja się spotkała, przedstawił konjunkturę rolniczą Wielkopolski 1935/36 r. w drugiej z rzędu „kronice” rocznej*).

Ubiegły rok gospodarczy był feralny dla rolnictwa. Po ostrych mrozach wiosennych (dn. 1 czerwca — 5,5 stop. C.), nadeszło upalne, suche lato, niósł z sobą ponowną klęskę posuchy, znacznie bardziej dotkliwą, aniżeli posucha roku 1934-go. Szkody powstałe wskutek niepomysłnych warunków atmosferycznych zwiększyły się jeszcze z powodu masowego wystąpienia wszelkiego rodzaju szkodników owadzi. W pracy p. mgr. Ostrowskiego znajdujemy niezmiernie ciekawe oszacowanie strat poniesionych przez rolnictwo wskutek wyżej wyliczonych przeciwności przyrody. Straty te, które dotknęły całe nasze województwo (w roku 1934 plagi nawiedziły Wielkopolskę tylko stronami) ocenia się na sumę 138.934.300 zł, przyjmując, że straty w zbiorach wyniosły w r. 1934 — ok. 39 miljn. zł, a w r. 1935 — ok. 99 miljn. zł. Warto zanotować, że straty w zbiorach wyniosły: przy pszenicy 37,7 proc., życie 28 proc., jęczmieniu 37,5, owsie 48,8, mieszance na ziarno 51, ziemniakach 54,5, burakach pastewnych 46,7, brukwi 51,3, koniczyźnie 64,4, seradeli 69,9, sianie 51,9, wreszcie przy słomie — 31,4 proc.

Miniony rok gospodarczy uderzył w rolnictwo wielkopolskie nie tylko stratami posuchowymi, ale i spadkiem cen zbożowych. A więc strata podwójna! Poziom cen zbożowych w przecięciu całorocznym 1935/36 pozostał znacznie poniżej roku gospodarczego 1934/35; mianowicie ceny spadły: przy życie z 15,40 na 12,84, przy jęczmieniu z 18,15 na 14,18 (j. przemiałowy) wzgl. z 20,85 na 14,17 (j. browarny), przy owsie z 15,58 na 14,34. Tylko ceny pszenicy zwiększyły się (z 16,86 na 18,26), ale zwiększa ta, oczywiście, nie zdołała wyrównać spadku cen pozostałych zbóż.

Jak wiadomo, w ubiegłym roku gospodarczym dokonano się przestawienie polityki rolniczej rządu z prozobowej na pro-hodowlaną. Korzyści oczekiwane na odcinku wytwórczości zwierzęcej nie były w woj. poznańskim na tyle istotne, iżby mogły zrównoważyć nieuchronne straty po stronie zbożowej. Mianowicie w następstwie pierwszej klęski posuchowej w r. 1934, inwentarz żywy wykazał w r. 1935 spadek; i tak zmniejszyła się liczba koni o 1,2 proc., bydła rogatego o 2,6 proc., trzody chlewnej o 21,8 proc. Tylko ilość owiec wzrosła o 3,8 proc. i kóz o 3,2 proc. Spadek pogłowia w woj. poznańskim był zjawiskiem odosobnionym, albowiem w pozostałych stronach kraju ilość inwentarza bądź wzrosła, bądź obniżyła się tylko nieznacznie. Obniżony stan pogłowia

*) Mgr. Adam Ostrowski „Warunki ekonomiczne rolnictwa woj. poznańskiego w r. 1935/36”, Odbito w Rolniczej Drukarni i Księgarni Nakładowej w Poznaniu 1936.

Krótkie informacje

— Od kilku lat do połowu śledzi na Morzu Północnym używana jest sól krajowa. W bieżącym sezonie połowów nadszedł do portu rybackiego w Gdyni trzeci transport soli w ilości 13 wagonów (ogółem 195 tys. kg. soli).

— Ogólne połowy ryb morskich w lipcu wyniosły 541,6 tys. kg., wartości 255,3 tys. zł, z czego na połowy przybrzeżne przypada 191,6 tys. kg. i na połowy śledzi na morzu Północnym 350 tys. kg.

— Obecna sytuacja na rynku śledziowym określić należy jako bardzo mocną na wszelkie gatunki śledzi. Ceny śledzi z polskich połowów oraz szkockich i norweskich są wyższe, niż w zeszłym roku. Na niezmiennym poziomie utrzymują się tylko ceny śledzi islandzkich z połowów ekspedycji norweskich i z połowów rybaków islandzkich.

— Zapasy żyta monopolu zbożowego w Czechosłowacji wynoszą tylko 3.200 wagonów.

— Pewna grupa kapitalistów niemieckich prowadzi rokowania w Białogrodzie w celu uzyskania koncesji na budowę fabryki samochodów w Nowym Sadzie. Fabryka ta budowała by również czołgi dla armji.

— W r. 1935 czynnych było na Węgrzech 3.502 zakładów przemysłowych. Liczba robotników zatrudnionych we wspomnianych przedsiębiorstwach wynosiła 223.777. Wartość produkcji brutto wynosiła 2.18 miliardów pengő.

zwierzęcego zastał Wielkopolskę w momencie zwrotnym państwowej polityki rolniczo-gospodarczej i wspomnianego przedstawienia jej w kierunku popierania produkcji i zbytu artykułów produkcji zwierzęcej. Korzyści, jakie z tego tytułu spłynęły na hodow-

ców, Wielkopolska nie mogła należycie zdyskontować, właśnie z powodu spadku pogłowia...

Interesująca broszura mgr. Ostrowskiego, bogato wyposażona w materiał cyfrowy, umożliwiła śledzenie feralnej konjunktury rolniczej Wielkopolski we wszystkich jej szczegółach. Osobnego omówienia wymagają dane zawarte w omawianej pracy, odnoszące się do spraw oddłużeniowych i.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Bilans Banku Polskiego.** W ciągu trzeciej dekady sierpnia zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 0,4 milj. zł do 366,6 milj. zł, stan pieniędzy zagranicznych i dewiz zaś wzrósł o 5,4 milj. zł do 14,6 milj. zł. Suma wykorzystanych kredytów wynosi 817,9 milj. zł, przy czym portfel wekslowy zwiększył się o 23,1 milj. zł do 643,0 milj. zł, portfel zdyskontowanych biletów skarbowych wzrósł o 0,3 miliony zł do 51,1 milj. zł i stan pożyczek, zabezpieczonych zastawami, wzrósł o 3,6 milj. zł do 123,9 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu zmniejszył się o 15,7 milj. zł do 18,7 milj. zł. Pozycja „inne aktywa” wzrosła o 12,4 milj. zł do 176,2 milj. zł, pozycja zaś „inne pasywa” uległa spadkowi o 2,5 milj. zł, do 326,8 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania zmniejszyły się o 22,2 milj. zł do 170,9 milj. zł. Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — powiększył się o 54,2 milj. zł do 1.030,8 milj. zł. Pokrycie złotem wynosi 32,96 proc.

(k) **Obieg polskich monet srebrnych i bilonu** w dn. 31 sierpnia br. wynosił (w milj. zł — w nawiasach obieg w dn. 20 ub. m.): ogółem 419,2 (402,8), w tem polskie monety srebrne 333,6 (320,6), bilon niklowy i brązowy 85,6 (82,2).

(k) **Zbędny projekt nowej organizacji eksportowej artykułów rolnych.** W warszawskich kołach rolniczych opracowany został projekt powołania do życia nowej organizacji pod nazwą „Polski Związek Eksporterów Artykułów Rolnych”, który miałby centralizować akcję eksportu wszelkich artykułów rolnych. Projekt ten wywołuje poważne zastrzeżenia w niektórych kołach rolniczych, a tembardziej w kołach handlowych i w szczególności w izbach p. - h., które zwracają uwagę, że istnieją dobrze funkcjonujące zrzeszenia eksporterów poszczególnych artykułów rolnych. W każdym razie samorząd przemysłowo-handlowy nie ma zamiaru wzięcia czynnego udziału w tej organizacji, na co liczą projektodawcy. Nowa organizacja wymagałaby stworzenia bardzo ciężkiego aparatu, który nie podobałby prawdopodobnie swym zadaniom. Projekt scentralizowania eksportu artykułów rolnych, pomysły zresztą na sposób zarobkowy, uważany jest zatem nie tylko za zbędny, ale i szkodliwy. (l.)

(k) **Nowy regulamin w Centr. Komisji Przywozowej wejdzie dopiero z dniem 1 października.** Zmiany przy wydawaniu pozwoleń na przywóz towarów importowanych, mające wejść w życie, wobec projektowanej decentralizacji czynności manipulacyjnych i zamierzonego przejścia części tych czynności przez izby p. - h., ulegną pewnemu odroczeniu ze względu na okresowość kontyngentów. Wejda one zatem w życie najwcześniej 1 października, zamiast 1 września, jak projektowano. (l.)

(k) **Nowelizacja ordynacji pocztowej.** Ministerstwo poczt i telegrafów zamierza wkrótce przystąpić do nowelizacji postanowień ordynacji pocztowej. Izby p. - h. prowadzą już obecnie studia w tym przedmiocie. Niektóre izby wypowiedziały się za zwiększeniem udziału przedstawicieli izb w konferencjach ministerjalnych, które się już obecnie odbywają w sprawach zasadniczych, dotyczących projektowanych nowych postanowień ordynacji pocztowej.

(k) **Zmiana dekretu o ograniczeniach dewizowych.** W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 67 ogłoszono dekret Prezydenta Rzplitej z dnia 29 sierpnia r. b. zmieniający dekret z dnia 26 kwietnia r. b. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi. Zmiana polega na tem, że w art. 2, postanawiającym, że zawarte w dekrete oraz rozporządzeniach wykonawczych zakazy i ograniczenia nie mają zastosowania do Banku Polskiego, wprowadza się ustęp 2, postanawiający: „Podlegają jednak zakazom i ograniczeniom, zawartym w dekrete niniejszym oraz w wydanych na jego podstawie rozporządzeniach wykonawczych, obroty dokonywane na prowadzonych przez Bank Polski rachunkach cudzoziemców”. Dekret wszedł w życie z dniem ogłoszenia.

(k) **Nowe linje regularne Gdynia — Oslo i Gdynia — Finlandia.** W najbliższym czasie S. A. „Żegluga Polska” uruchamia nową linię regularną między Gdynią a Oslo. Statki nowej linii będą zachodzić fakultatywnie i do innych portów Norwegji. Jednocześnie „Żegluga Polska” ma uruchomić linię regularną do północno-zachodnich portów Finlandji. W tym celu zostanie w najbliższym czasie zafrachtowany M/S „Pionier”. Nowa linja fińska ma

obsługiwać szereg portów fińskich w kierunku na Abo i w zatoce Botnickiej.

(k) **Projekt wystawy przemysłu żywnościowego w Warszawie.** W Warszawie powstała myśl wykorzystania terenów i hal, zajętych obecnie przez wystawę Metalowa i Elektrotechniczna, w celu urządzenia w pierwszej połowie listopada innej branżowej wystawy, a mianowicie wystawy przemysłu żywnościowego. Zaznaczyć należy, że właścicielem terenów jest wojskowiec, która w niedługim czasie pragnie znów odzyskać dysponowanie terenem. (l.)

(k) **Potępienie strajków okupacyjnych przez ministerstwo opieki społ.** Ministerstwo opieki społ. wydało ostatnio okólnik, który daje inspektorom pracy zalecenia dotyczące przestrzegania obowiązujących umów zbiorowych i określa stanowisko ministerstwa do strajków okupacyjnych. Ministerstwo charakteryzuje strajki okupacyjne jako sprzeczne z zasadami praworządności, nadmienając, że strajki te przyczyniają się do wytworzenia niepożądanego psychozy zbiorowej a w konsekwencji wywołują nastroje nieprzychylnie dla administracji publicznej. Okólnik kończy się w sposób następujący: „Obowiązkiem inspektorów pracy jest obrona słusznych interesów robotniczych, przeciwdziałając akcjom okupacyjnym nieprzemysłanym i sprzecznym z zasadami praworządności, inspekcja pracy występuje też w obronie interesów robotniczych, gdyż akcje te zbyt często rujną też byt finansowy i zdrowie robotników”.

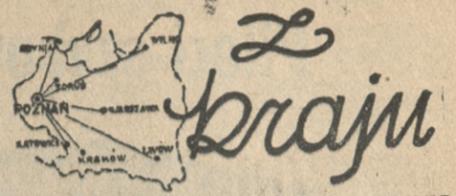
Z ZAGRANICY

(z) **Zwyżka cen w Czechosłowacji.** „Ceske Slovo” daje zestawienie cen artykułów żywnościowych w Pradze w latach 1934 i 1936. Z zestawienia tego wynika, że w tym okresie podrożały wszystkie artykuły żywnościowe z wyjątkiem kawy, herbaty, ziemniaków, maku i ryżu. Mięso np. podrożało zależnie od gatunku o 16 do 41%, wedliny o 12—25%, mąka chlebowa o 16%, chleb o 16—20%, tłuszcz zwierzęcy o 3—7%, masło o 1,2%, jarmyzy o 8,5—33%, owoce o 8,1—57%. Podrożały w tym czasie również ubrania i bielizna o 10—20%.

(z) **Sytuacja finansowo-kredytowa Belgji.** Ostatnio odbyło się w Brukseli zebranie Belgijskiego Banku Narodowego, poświęcone omówieniu bilansu półrocznego instytucji emisyjnej. Na zebraniu przemawiał gubernator Banku Louis Franck. W przemówieniu tem podkreślił on, że w ubiegłym półroczu sytuacja walutowa Belgji była stale pomyślna. Obfitość pieniądza była przez cały okres czasu bardzo duża, jednak publiczność nie wystarczająco korzystała z możliwości kredytowych. Wzrost zapasu złota w ub. półroczu wyniósł 1.626 milj. fr. Mówca zaznaczył, że Belgja bynajmniej nie potrzebuje tego przyplnyku kapitałów obcych i wolałaby, aby kapitały wróciły do krajów, z których wyemigrowały, aby ożywić życie gospodarcze i przyczynić się do ożywienia międzynarodowego. Sytuacja banków belgijskich jest zadawalająca, toteż Belgja ma pewność, że rynek finansowy i walutowy będzie zupełnie zdrowy. Na zakończenie gubernator podkreślił, że w wymianie międzynarodowej rola złota jest ciągle dominująca.

(z) **Afrykańska wyprawa Włoch a eksport mięsa mrożonego z Brazylii.** W ciągu pierwszych 6 miesięcy r. b. Brazylija wysłała do Europy 44,7 tys. tonn mięsa mrożonego wartości 57,2 milionów milrejsów, podczas gdy w całym roku 1935 eksportowała tylko 12,3 tys. tonn wartości 20,7 milj. milrejsów. Tak nagłe ożywienie tej gałęzi przemysłu spowodowane zostało dzięki zamówieniom włoskim w związku z wojną abisyńską. Jakkolwiek konjunktura w tej gałęzi nie ma charakteru stałości, to jednak kolosalny wzrost eksportu nie pozostaje bez wpływu na położenie kraju. Jak wiadomo, eksport mięsa mrożonego w Brazylii uległ załamaniu przed r. 1932.

(z) **Niepomyślna sytuacja eksportowa kawy brazylijskiej.** Pisma brazylijskie uderzają na alarm z powodu słabnącej pozycji kawy brazylijskiej na rynkach zagranicznych. Produkcja kawy dla Brazylii olbrzymie znaczenie. Do niedawna Brazylija pokrywała około ¼ światowego zapotrzebowania na ten artykuł. Dzienniki podkreślają, że mimo wzrostu spożycia kawy w świecie w ostatnich latach o 3 miliony worków, eksport kawy z Brazylii powiększył się tylko o 1,2 milj. worków, co stanowi 1/16 całego wywozu brazylijskiego. Równocześnie daje się zauważyć wzrost eksportu kawy z państw konkurujących z Brazyliją. Z przedostatnich znów Brazylija sprzedała do Europy 5,95 milj. worków, do Ameryki Północnej zaś 7,76

PROJEKT WIELKIEJ DROGI WODNEJ

W związku z opracowanym wieloletnim programem inwestycji wodnych, ministerstwo komunikacji przystąpiło obecnie do szczegółowego przestudjowania projektu połączenia rzeki Wisły z Wartą, przez jeziora: Gopło, Ślesieńskie, Mikorzyskie i Patnowskie. Ogólne studia doprowadzone były już dawniej, w latach 1923 — 1927 i w tym czasie opracowany został projekt generalny kanału Warta — Gopło. Obecnie prowadzone są szczegółowe zdjęcia terenowe i badania hydrologiczne dla ostatecznego ustalenia trasy kanału oraz sposobu zasilania go wodą.

Połączenie wodne dwóch wielkich dorzeczy kraju odegra niewątpliwie doniosłą rolę gospodarczą, zwiększając znacznie zasięg wodnych transportów, idących do naszych portów morskich. Kanał rozpoczynać się będzie w pobliżu Konina, zaś punktem końcowym będzie m. Kruszwica, położone nad brzegiem Gopla, skąd istnieje już droga wodna przez skanalizowaną rzekę Noteć i kanał Bydgoski do Wisły.

FALSZERZE BONÓW SKARBOWYCH PRZED SADEM

W Warszawie rozpoczął się proces przeciwko bandzie falszerzy, którzy podrabiali rumuńskie boni skarbowe. Banda składała się z „obywateli polskich” i dwóch Rumunów, w tem jednego adwokata. Falszywych bonów puszczono w obieg za około 4 miliony złotych. Zaniepokojona masą falszywych bonów w obiegu, policja rumuńska zaczęła sprawę pilnie śledzić i uderzyła ją częste wyjazdy do Warszawy adwokata rumuńskiego Gabrielescu oraz jego współnika Sawica. Po dłuższej obserwacji i przy pomocy policji warszawskiej falszerze znaleźli się w więzieniu. Na ławie oskarżonych zasiadają oprócz dwóch Rumunów „obywatele polscy” Szafran, Landau, Iglicki i niejaki Czarniecki.

NAPAD NA LISTONOSZA POD ŁÓDZIĄ

Na drodze między Koszkwicami a Ręcznem pod Łodzią, dokonano napadu rabunkowego na listonosza wiejskiego Stanisława Chyckę. Dwaj uzbrojeni w rewolwery bandyci napadli listonosza i ubezważniwszy go kilkoma uderzeniami, zrabowali mu kilkanaście tysięcy złotych, poczem zbiegli.

Za rabusiami wszczęto pościg.

„KOPIEC WYZWOLENIA” W PIEKARACH ŚLĄSKICH

Jak wiadomo, w Piekarach Śląskich buduje się od szeregu miesięcy „Kopiec Wyzwolenia”. Budowa jest już na ukończeniu; w październiku kopiec osiągnie wysokość 20 metrów. W pobliżu kopca buduje się obecnie dom turystyczny. Uroczystość poświęcenia kopca odbędzie się w r. 1937, t. j. w jubileusz 15-lecia wkroczenia wojsk polskich na Górny Śląsk.

PLANOWANE INWESTYCJE

Zarząd miasta Sosnowca przygotował plan inwestycyjny na okres najbliższych 4 lat. Przewiduje on szereg robót inwestycyjnych na ogólną sumę 10 milionów zł. W planie tym przewidziana jest budowa czterech szkół, regulacja rzeki Przemszy, rozbudowa dróg itd.

WIELKA KRADZIEŻ NA POCZCIE

Do urzędu pocztowego w Mikołajewie pow. żydaczowskiemu nocą włamali się przez otwór w suficie nieznani sprawcy i z rozbitej kasy żelaznej skradli 2.230 złotych gotówką oraz za 1.267 zł znaczków pocztowych. Włamywaczy dotychczas jeszcze nie ujęto.

NOWE PARAFJE W DIECEZJI ŁUCKIEJ

W ostatnim dziesięcioleciu utworzono w diecezji łuckiej 72 nowe parafje obrządku łacińskiego. Mimo to liczba ich okazała się niewystarczająca. Wielka odległość wsi i osad od kościołów parafjalnych sprawiła, że w tym roku przystąpiono do organizowania pięciu nowych parafij: Nowe Gnieszno, Perespa, Janowa Dolina, Osowa i Chinocz. Koło Polek w Poznaniu zajęło się zebraniem funduszy na budowanie kościoła w Perespie. Panowie płk. Włodzimierz Waclaw i płk. Zygmunt Podhorscy ofiarowali ziemię dla przyszłej parafji w Chinoczcu oraz fundusze na wzniesienie kościoła. (KAP)

milj. worków, z ostatnich zbiorów do Europy 6,1 milj. worków i do Ameryki Północnej 8,8 milj. worków. Ciekawe dane zostały ostatnio ogłoszone w sprawie wywozu kawy do portu w Nowym Orleanie. Okazuje się, że w latach od 1927 do 1935 port ten przyjął milion worków kawy. W okresie tym do portu tego nadchodziły w równej ilości transporty kawy z Brazylii, co z Kolumbji, Meksyku i Guatemali. Jednakże już w r. 1935 Brazylija dostarczyła do Now. Orleanu o 50% kawy mniej niż np. Kolumbja. Z danych tych wynika, że rośnie siła konkurencyjna innych dostawców kawy kosztem Brazylii.

Piloci szybowcowi na start

Pomorska Szkoła Szybownictwa L. O. P. P. w Gostomiu koło Kościerzyny.

Pomorska Szkoła Szybowcowa L. O. P. P-u w Gostomiu wzywa wszystkich młodych miłośników szybowcowego sportu na start, gdyż w dniu 7 września r. rozpocznie się nowy 15-dniowy kurs pilotażu szybowcowego dla kat. A, B i C. Szkoła szybowcowa w Gostomiu powstała dzięki twórczej inicjatywie Pomorskiego Okręgu L. O. P. P-u leży w odległości 11 km od stolicy Kaszub Kościerzyny u podnóża Łysej Góry, z której ma się prześlizny widok na daleko ciągnące się pola, pas wzgórz i lasów, przeglądających się w srebrzystych taflach jezior pomorskich. Ale nie tylko ładną panoramę na Kaszubską Szwajcarię daje nam nasza „Łyska” lecz co ważniejsze, jest ona tak idealnie ukształtowana, że loty ślizgowe i żaglowe są umożliwiające przy każdym wietrze. A to właśnie jest najważniejszym czynnikiem przy szkoleniu szybowcowa, by mieć górę, z której można startować przy wszystkich kierunkach wiatru. Że tak też jest, to potwierdzą najlepiej wyniki osiągnięte w tut. szkole. A mianowicie wyszkolono w krótkim czasie 30 pilotów szybowcowych w kat. A, B. i

C. Nawet rekord długości lotu, który w zeszłym roku ustalił stary, wytrenowany pilot szybowcowy p. Zarucki, w czasie 13 minut 25 sek. został pobity przez p. Jacobsona Zbigniewa z Toru-

nia kursistę tut. szkoły, który dzień przedtem otrzymał kat B. następnego dnia żaglował na zwykłym szkolnym szybowcu typu „Wronabis” 40 min. 53 sek. osiągając przez to kat. C. Takie wyniki są zarazem dowodem, że wyszkolenie, które spoczywa w doświadczonych rękach kierownika szkoły szybowcowej kpt. Bolesława Gallusa i pomocnika jego Kazimierza Skowronka stoi na wysokości swego zadania. Dlatego też każdy, kto trochę ma choć zamiłowania do tego zdrowego, emocjonującego i pożytecznego sportu, niech kieruje swe kroki do Gostomia. Oplaty są minimalne, gdyż wynoszą za kat. A 15 zł, za B, C lub loty treningowe po 10 zł. Utrzymanie wraz z noclegiem kosztuje dziennie 2 złote. Zdrowe i bardzo smaczne posiłki dostaniemy 5 razy na dzień. Mamy teraz dzień w dzień śliczną pogodę, bowiem zaczęła się sławna „kaszubska jesień”. Silne wiatry, i pilotowi serce prędzej bije, o szybkości 12 do 15 mtr. na sekundę. Wrzesień i połowa października, to sezon szybownictwa. Dlatego radzę jeszcze raz wszystkim kolegom po fachu lub młodym adeptom tego królewskiego sportu: „Pakujcie manatki i przyjeżdżajcie. Szybowce na starcie oczekują was”.

FRANCISZEK KAZIMIERSKI,
pilot szybowcowy.

W Anglii ukazały się pierwsze znaczki pocztowe z podobizną króla Edwarda VIII. Z okazji tej na urzędach pocztowych panował niezwykły natłok ludzi, spieszących się z kupnem nowych znaczków. — Na zdjęciu urzędniczki, zajęte przeliczaniem arkuszy ze znaczkami.

Mrówki groźniejsze od drapieżników

Czarne mrówki, t. zw. mrówki wędrownie, są plagą Afryki południowej i środkowej. Nic żyjącego nie może się oprzeć atakowi czarnych mrówek, przed niezliczonymi legionami, których uciekają w Afryce wszystkie zwierzęta nie wyłączając słonia. Mrówki te, odznaczające się wielką inteligencją, rozwinęły u siebie talent strategiczny; słysząc co opowiadają o nich naoczni świadkowie pochodów tych owadów, możnaby przypisać

im zupełnie słusznie nieomal ludzki rozum.

Jeden ze znanych podróżników angielskich, badacz tajemnic puszczy środkowo-afrykańskiej, Fr. K. Pease, stykał się niejednokrotnie z czarnym ludem mrówczanym. Gdy obozował wraz z tragarzami w okolicach Nairobi, obudziło go w nocy niesamowite wycie zwierząt. Zerwali się wszyscy. Wysłani na zwiady murzyni wrócili zdyszani, wystraszeni, z hiobową nowiną: mrówki!

Z gorączkowym więc pośpiechem wyciągnięto bańki z benzyną i rozlano ją wokół obozu. Ledwo ukończono przygotowania nadsięgnęły już ze wszystkich stron czarne legiony. Mrówki zatrzymały się przed rozlaną benzyną, której zapachu nie znoszą. Ale po pewnej chwili uformowały coś w rodzaju pomostu żywego, przeruconego przez oblane benzyną miejsce. Trzeba było zatamować atak; podpalono benzynę, buchnęło płomieniem kolistko zatoczone naokoło obozu. Z sykiem i traskiem spalił się żywy pomost z mrówek.

Fr. K. Pease stwierdził też, że mrówki przeprowadzają się w swych pochodach przez taką przeszkodę nawet jak szeroka rzeka. Zaczepiają się one w gęsty głąb, tworzą żywą kulę, która stacza się do wody; prąd niesie tę kulę i w końcu dobiega ona do przeciwnego brzegu. Tu rozpada się odrazu i znów rozpoczyna się marsz naprzód. Wędrują mrówki przeważnie w nocy, lub też przez gęste zarośla, gdzie nie dochodzi słońce. Nie znoszą one słońca podzwrotnikowego, które — jak twierdzą murzyni — zabija je podobno.

Wypożądzone w silne szczeki, czarne mrówki potrafią uporać się łatwo z każdym przeciwnikiem. Atakowi miliardów tych małych a żarłocznych stworzeń nie oprze się nawet słoń. K. Pease podaje, iż widział szkielet słonia obgryzionego do czystej kości przez mrówki. Kolonje, osady, na które napadły mrówki, wyglądają po przejściu ich, jakby je kto wymiół do czysta. Nagromadzone np. w osiedlu misji w Liberji zapasy żywności, waty, opatrunków etc. zniknęły zupełnie po dwu-

godzinnym pobycie mrówek. Nierzadkie są też wypadki, że ludzie zaskoczeni przez mrówki zjedzeni zostają żywcem przez straszne owady.

Z plagą mrówczaną walczą w Afryce, ale — jak dotąd — bez wielkiego skutku. Mrówki pojawiają się nagle, niewiadomo skąd, ciągną olbrzymią masą, kolumnami długimi na paręset metrów, szerokim frontem. Popasają dzień, dwa, dopóki nie pożrą wszystkiego, co się znajduje w domu czy polu i jak nagle przyszlzy, tak nagle też znikają.

Italia przoduje w powietrzu

Włoskie ministerstwo lotnictwa ogłosiło w tych dniach oficjalną listę rekordów lotniczych, osiągniętych przez lotników włoskich. Jak wynika z tej listy, w aktywnych lotnictwa włoskiego figuruje 36 rekordów, tj. tyle, ile liczą ich Stany Zjednoczone, które od lat zajmowały pierwsze miejsce w dziedzinie pilotażu powietrznego. Francja zajmuje tutaj trzecie miejsce z liczbą 29 rekordów, Niemcy czwarte z 4 rekordami, Polska piąte z jednym rekordem światowym.

O szybkim błyskawicznym prawie tempie rozwoju lotnictwa włoskiego świadczy fakt, że na ogólną liczbę 36 rekordów osiągnęła Italia 25 rekordów w okresie od stycznia 1934 roku. Rekord szybkości zdobył lotnik włoski, porucznik Francesco Agello, gdy w r. 1934 w lotach nad jeziorem Garda rozwinął szybkość 682 kilometrów na godzinę. W okresie od stycznia 1935 roku do chwili obecnej t. zn. w czasie gdy Italia prowadziła ciężką i wyczerpującą wojnę z Abisynją, osiągnęło lotnictwo włoskie 21 rekordów światowych, z których 19 nie zostało pobitych do dnia dzisiejszego.

Zwierzę z przed 25 milionów lat

Nowojorskie muzeum przyrodnicze udostępni niezadługo uczyom i laikom oglądanie największego ze ssaków, który żył na ziemi naszej 25 milionów lat temu. Gigantyczne zwierzę, nad rekonstrukcją którego pracują oddawna przyrodnicy, nosi nazwę baluchitherium. Specjaliści amerykańscy w sztuce preparowania i składowania szkieletów zwierząt przedhistorycznych, dr. Granger i dr. Gregory, zużyli kilka lat pracy nad zestawieniem około 200 części szkieletu baluchitherium. Zdaniem przyrodników potworny ssak zamieszkiwał pustynię Gobi w Azji; w owym okresie geologicznym pustynia Gobi była pokryta gęstą, bujną roślinnością, obfitowała w jeziora i rzeki. Według wymiarów szkieletu sądzą przyrodnicy, iż baluchitherium było dwa razy wyższe od żyrafy, dwa razy większe i cięższe od słonia.

Zewnętrznie zwierzę ten miały być podobny do nosorożca. Pierwsze ślady szkieletu baluchitherium zostały odnalezione w 1922 r. w północnym Beludżystanie, dalsze zaś resztki szkieletu odnaleziono w piaskach pustyni Gobi, gdzie w ciągu kilku lat prowadziła prace naukowa ekspedycja amerykańska z drem Granger'em na czele.

Zmierzch gangsterów w U. S. A.

Panowanie gangsterów w Stanach Zjednoczonych skończyło się. Minęły już bezpowrotnie dla nich te czasy, gdy narzucali się jawnie opinii publicznej, gdy chełpili się swym bogactwem, paradowali w luksusowych autach, urządzali przyjęcia w swych willach i pałacach. Dzisiaj ci z gangsterów, którzy zostali jeszcze na wolności, nie śmia już afiszować się, drżą o swoją skórę, kryją się, jak mogą, przed policją. O używaniu życia, o korzystaniu z zagrabionych pieniędzy niema dzisiaj mowy. Potęga gangsterów została złamana.

Przed kilku tygodniami aresztowano w Nowym Orleanie Alvina Karpis'a, ostatniego „wroga publicznego nr. 1”. Karpis nie próbował nawet się bronić, choć w kieszeni miał nabitego Colta. Tak wielką jest reputacja, jaką się cieszy policja waszyngtońska, tak wielkim strach, jaki posiadali w świecie gangsterów słynni G-meni Roosevelt'a. G-menom nie zależy wcale na dostaniu żywcem w swe ręce przestępcy, a strzelają oni z rekordową celnością. Z 41 poszukiwanych przywódców band zastrzelili G-meni 8, 11 aresztowali i posłali do więzienia, 8 — na fotel elektryczny.

Rzemięsto gangsterskie zaczyna się w U. S. A. nie opłacać. A zawdzięczają to Stany głównie, jeśli nie wyłącznie policji G-menów (Gunmen — ludzie z rewolwerami), która nie jest zależna od gubernatorów i władz stanowych, lecz podlega wyłącznie departamentowi stanu w Waszyngtonie. W danej chwili niema w Stanach ani jednego gangstera o sławie i znaczeniu „wroga publicznego nr. 1”, jakim był np. Dillinger, Al Capone, Luciano, etc. Złote czasy gangsterizmu należą do przeszłości, co nie wyklucza, rzecz prosta, istnienia przestępców i świata zbrodni, jak zresztą w każdym innym kraju. Gangsterizm przestał jednak już żywić swoich ludzi, przestał być źródłem fortun.

Podobieństwo

— Jestem pewien, że w ciągu całej podróży nie wspomnieliście ani razu o waszym ojcu.
— Ależ tak, papo! Za każdym razem, gdy ktoś z gości wymyślał w hotelu na jedzenie, mama mówiła: „Zupełnie, jak ojciec”. („Le Rire”)

Przyszlzy as lotnictwa stawia „pierwsze kroki”.

Komunikat Orbisu

POCIĄG Popularny DO WILNA.

Komunikujemy, że pociąg popularny do WILNA odejdzie z Poznania w dniu 4 bm. nie o godz. 18,10 lecz o godzinę wcześniej tj. o godz. 17,10. — Zbiórka uczestników wycieczki na dworcu Głównym o godz. 16,30. og 17181 P. B. P. ORBIS POZNAŃ.

Wieści z frontu

Andrejew nie ma matury

Ordynans Andrejew Ossacca zameldował mi dziś rychłym rankiem:

— Panie paruczniku, melduję pasłusznie jako czas wstać. Już raz budziłem, ale pan parucznik chrapał, to ja nie śmiał budzić...

— Więc po diabła mnie budzicie?
— Ja budzem tylko jak pan parucznik nie śpi...

I zrobić tu co takiemu filozofowi. Tego Ossaccę (jest to rodowity rodak, a nie — jak łatwo możnaby sądzić — jakiś Japończyk czy inny Beduin) naprawdę trudno podejść. Ma wrodzony spryt, tudzież głowę napełnioną ma po same wielkie... uszy nieporównanemi sofizmatami.

— Jakże tam z tą maturą, Andrejew, ha?

— Melduję pasłusznie, panie paruczniku, jako niema jej ani w kompanji, ani w całych Ratajach. Powiadają, że zostawili w pułku.

— Kto powiadał?
— Strzelec Nowak.

— No, a Polskę kochacie, czyli miłujecie, co?

— Rozkaz, panie paruczniku.

— Niema rozkazu. Powiedźcie miłujecie jak siebie samego, czy nie mi-

łujecie? Jest tak, czy nie jest tak?

— Tak jest, panie paruczniku.

— A w wojsku dobrze wam, czy nie?

— Bardzo dobrze.

— Zadowolony, a?

— Zadowolony.

— Braków żadnych, oprócz matury oczywista, i życzeń nie macie?

— Nie mam, panie paruczniku, ja zadowolony, tylko, żeby większe buty...

— Człowieku Andrejew, co wy tygodni gadujecie. Buty są w sam raz, tylko nogi za duże.

— Tak jest — za duże.

— Ano widzicie. To nie są nogi, ale pedały. Słoń ma numer większe od was.

— Tak jest, słoń ma większe.

Ale mimo te buty, Polskę miłujecie bardzo?

— Bardzo, panie paruczniku. Ja w tych butach bronili będę...

— No, dobrze, dobrze — przerwałem, bo Andrejew gotów wygłosić dłuższe przemówienie o miłości Ojczyzny. — Macie tu, zapalcie sobie „aromatica”.

Sam zaś zakurzyłem „caporala”...

Pomiędzy przełożonym a podwładnym musi być przecież jakiś dystans, do licha, nieprawdaż?

T. Z. HERNES

Odpowiadamy na pytania:

Nie dajemy opustów i rabatów. Sprzedaż nasza oparta jest na wzajemnym stosunku zaufania. Ten który u nas kupuje odbiornik wie, że kupuje tania za cenę najniższą, stała, a nie za cenę jaką zdołał sobie wytargować. Z tym nieuczciwym systemem, nie mamy zamiaru Was czarować! Masz do nas zaufanie? Przyjdź do salonu demonstracyjnego. Fabryczne biuro sprzedaży radjoodbiorników „REFON” — Poznań, św. Józefa 5 m. 11. — Tel. 49-77. Pg 6684-56,477

Kto broni barw Polski na meczach z Belgią i Węgrami

Na czwartkowym posiedzeniu komisji sportowej Polskiego Związku Lekkoatletycznego omówione zostały szczegóły międzynarodowej imprezy lekkoatletycznej, organizowanej przez P. Z. L. A. w porozumieniu ze Związkiem Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy w dniach 19 i 20 bm. w Warszawie.

Początkowo projektowano urządzenie trójmecz Polska — Belgia — Węgry, ale ze względu na rozgrywane w meczach Polska — Belgia i Polska — Węgry nagrody honorowe przechodnie, zdecydowano nie liczyć punktacji w trójmeczach, a punktować oddzielnie mecze Polska — Belgia i Polska — Węgry. Oczywiście start wszystkich trzech drużyn będzie wspólny. P. Z. L. A. otrzymał już zgodę od związków belgijskiego i węgierskiego na rozegranie tych spotkań, przyczem barw węgierskich będzie broniło 22 zawodników, a barw belgijskich 20 zawodników.

W ramach zawodów projektowane jest urządzenie paru konkurencji kobiecych z udziałem zawodniczek polskich z Walszewiczą i Wajsohną na czele. P. Z. L. A. stara się również o przyjazd do Warszawy mistrzyni olimpijskiej w skoku wwyż Węgierki Csak.

Skład drużyny polskiej na zawody lekkoatletyczne Polska — Belgia i Polska — Węgry ustalony zostanie ostatecznie w dn. 14 bm. Obecnie komisja sportowa P. Z. L. A. zwróciła się do związków okręgowych, klubów i zawodników z apelem o przepro-

wadzenie jak najpilniejszego treningu oraz z prośbą o zawiadomienie w ciągu przyszłego tygodnia czy zawodnicy będą mogli wziąć udział w zawodach i czy sprawy ewent. choroby, kontuzji lub braku urlopów nie stoją na przeszkodzie.

Pod uwagę brani są zawodnicy następujący:

100 m — Trojanowski, Tešiorowski, Zastona, Łopuszyński, 200 m — Trojanowski, Tešiorowski, Zastona, Łopuszyński, Koźlicki.

400 m — Biniakowski, Śliwak, Koźlicki, Szeffler, Gašowski.

800 m — Kucharski, Gašowski, Maszewski, Janowski, Majewski.

1500 m — Kucharski, Noji, Orłowski, Janowski, Skowroński.

5000 m — Noji, Gwóźdź, Wirkus, Duplicki, Bodał, Stokłoszyński.

110 m płotki — Niemiec, Haspel, Twardowski, Wieczorek, Pajsker.

400 m płotki — Maszewski, Kostrzewski, Hanke, Gašowski, Niemiec.

Skok w dal — Pławczyk, Hofman, Nowak, Luckhaus, Hanke, Szczerbicki.

Skok wwyż — Pławczyk, Hofman, Chmiel, Kalinowski, Gierutto, Niemiec.

Skok o tyczce — Sznajder, Morończyk, Klemczak, Zakrzewski, Kluk.

Kula — Gierutto, Siedlecki, Fiedoruk, Tilgner, Pabis.

Dysk — Gierutto, Siedlecki, Fiedoruk, Tilgner.

Oszczep — Lokajski, Turczyk, F. Mikrut, Wojtkiewicz.

Pięściarze sokoli w ringu

Już jutro, w sobotę o godz. 20 rozpoczyna się w hali reprezentacyjnej Międzynarodowych Targów Poznańskich pierwsze zawodowe mistrzostwa pięściarskie Sokola. Jak już donosiliśmy, startują zawodnicy z całej Polski. Wobec wyrównanej formy zgłoszonych zawodników, sekcja pięściarska poznańskiego Sokola, która jak wiadomo dopiero w ubiegłą niedzielę pokonała groźnego rywala Cuiavię z Inowrocławia, będzie musiała wyteńczyć wszystkie siły, aby z tej rewii pięściarzy sokolich wyjść z honorem.

Półfinały mistrzostw sokolich rozegrane zostaną w niedzielę w południe o godz. 12. — finały tegoż dnia o godz. 20.

Bilety w przedsprzedaży nabywać można w firmie Camera przy ulicy Fr. Ratajczaka. Popularne ceny wstępu umożliwią każdemu przybycie na te ciekawe zawody.

Sokole zawody związkowe gimnastyczne

Podczas gdy w hali reprezentacyjnej Międzynarodowych Targów Poznańskich walczyć będą o mistrzostwo Sokola pięściarze, na boisku Sokola, względnie w hali w razie niepogody, rozegrane zostaną związkowe zawody gimnastyczne we wszystkich trzech stopniach. W konkurencjach męskich startuje 117 gimnastyków — wśród pań — 58. Odbędzie się zawody na drążku, poręczach, koniu, kółkach, równo-

ważni itd., oraz biegi, rzuty i skoki. Początek zawodów o godz. 9, najciekawsza część zawodów — gimnastyka na przyrządach — odbędzie się przed południem.

Ceny wstępu prawdziwie kryzysowe.

Podobnie jak w zawodach pięściarskich również i w zawodach gimnastycznych startują Sokoli z całej Polski o prymat w danej konkurencji.

Kolarstwo

„Dokoła Rumunii”. W czwartym etapie biegu kolarskiego „Dokoła Rumunii”, rozegranym na dystansie 182 km., zwyciężył Rumun Tudose.

Najlepszy z naszych zawodników, Duda, przybył na 7 miejscu. Daniel sklasyfikował się w drugiej dziesiątce zawodników.

Piłka nożna

Zmiany w naszych reprezentacjach piłkarskich zaszły w ostatniej chwili. Okazało się, że Doniec do Białogrodu nie może wyjechać z powodu choroby. Piontek natomiast z powodu trudności urlopowych. Wobec tego kierownictwo zdecydowało się wystawić Musielaka na lewym łączniku w miejsce Goda. Wycofano również Joksza z reprezentacji przeciw Jugosławji i przesunięto w miejsce Dońca na obronę przeciw Łotwie. Zamiast Joksza pojechał jako rezerwowo do Białogrodu Góra. God, który mimo niedomagań wyjechał do Białogrodu traktowany jest jako rezerwowo. Na miejsce Piontki pojechał do Rygi Smoczek.

Piłkarski turniej siódemkowy. W odbywającym się w niedzielę na arenie lazarskiej turnieju piłkarskim, ustalono drogą losowania następujące spotkania:

Godz. 10: Polonia — Pogoń, 10.30: Pentatlon — Cybina, 11: Korona — Admira, 11.30: San — Sparta, 12: zwycięzca spotkania I i III, 12.30: zwycięzca spotkania II i IV, o 13: finał.

Jak z powyższej tabelki wynika, spotykają się drużyny o równych szansach, to też o zwycięstwie z pewnością decydować będą umiejętności poszczególnych graczy, tembardziej, że surowy przepis o spalonym został w tych spotkaniach unieważniony. (kom)

H. C. P. — Legja. Zapowiedź startu dwóch czołowych, rywalizujących ze sobą drużyn piłkarskich naszego okręgu, wzbudziła wśród licznych zwolenników tych klubów, zrozumiałe zainteresowanie. Jak wiadomo, ostatni mecz HCP — Legja dał wynik nierozstrzygnięty 3:3, który to wynik był wystarczający, aby na fotelu mistrzowskim mogła zasiąść drużyna fabryczna. Przed Legją zatem stoi otworem droga do moralnej rehabilitacji za utraconą czołową pozycję. Z drugiej natomiast strony H. C. P. po niespodziewanej, przysiężnej porażce z A. K. S. w spotkaniu o wejście do ligi, będzie miała możliwość nowego ustabilizowania swej dotychczasowej reputacji. Zawody odbędą się w niedzielę o godz. 16 na boisku Warty, przy ul. Rolnej. (kom)

Strzelanie

O strzeleckie mistrzostwa K. P. W. W tych dniach odbyły się w Warszawie główne zawody strzeleckie o mistrzostwa Kolejowego P. W. Rozegrano następujące konkurencje: karabin wojskowy (kb 1a), karabinek sportowy (kbks 1, kbks 2a), pistolet wojskowy (pw 1, pw 2) i pistolet dowolny (pd 2).

Zawodnicy strzelali w 3 grupach: I — O. S. klasy wyborowej i pierwszej, II — O. S. klasy drugiej i trzeciej, III — panie.

Startowało ogółem ok. 200 zawodników z całej Polski.

W grupie 1 w konkurencji kbks 1 zespołowo zwyciężył Poznań 5.085 pkt. przed Warszawą i Radomiem. Indywidualnie — Jaśkowski (1.062 pkt.) przed Maserakiem.

W konkurencji kbks 2a — zespołowo zwyciężył Poznań (1.003 pkt.), przed Krakowem i Warszawą. Indywidualnie — Seremak przed Majchrakiem.

W konkurencji kb 1a drużynowo zwyciężył Toruń (630 pkt.) przed Katowicami i Wilnem. Indywidualnie — Maserak przed Siwkim.

W konkurencji p. w. 1 zespołowo zwyciężyło Wilno (496 pkt.) przed Radomiem i Poznaniem. Indywidualnie — Subotowicz (150 pkt.).

W konkurencji pd 2 — zespołowo zwyciężyła Warszawa (888 pkt.) przed Wilnem i Poznaniem. Indywidualnie — Subotowicz (232 pkt.).

W grupie pań: w konkurencji kbks 2a zespołowo — 1) Poznań 1.019 pkt. przed Wilnem i Warszawą. Indywidualnie — Świerczewska (368 pkt.).

W konkurencji pw. 2 zespołowo wygrała Warszawa (147 pkt.) przed Radomiem i Wilnem. Indywidualnie — Świerczewska 7 pkt.

W konkurencji pd 2 — zespołowo wygrała Warszawa (496 pkt.) przed Poznaniem i Wilnem. Indywidualnie — Świerczewska (216 pkt.).

TEATRY

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro odegrana będzie doskonała komedia Włodzimierza Perzyńskiego „Lek-

komyślna siostra”, która z powodu kończącego się sezonu niebawem zejdzie z repertuaru w pełni powodzenia. Przygotowania do otwarcia sezonu zimowego są w całej pełni. Gorączkowa praca w malarniach i na scenie trwa przez cały dzień. Arcydzieło St. Wyspiańskiego „Wyzwolenie”, którym otwiera rok czwarty dyrekcja R. Boelkego i M. Piotrowskiego wystawione będzie w nowej całkowitej oprawie. Udział przyjmuje cały zespół teatru.

Sukces teatr rewji i operetki lwowskiej w sali Teatru Nowego

Dziś w piątek, jutro w sobotę i w niedzielę, ostatnie trzy występy świetnego zespołu teatru Rewji i Operetki Lwowskiej, która cieszy się w Poznaniu szalonym powodzeniem. Grane jest wesołe widowisko z baletem p. t. „Choć goło lecz wesoło”, pióra Henryka Zbierzchowskiego. Zgrany zespół tworzą młodzi utalentowani artyści: J. Bohuszówna, E. Popielewska, A. Łozińska, M. Popławski, L. Warski, St. Krzanowski i G. Orłowski. Orkiestra pod kier. J. Sobierajskiego. Początek przedstawienia punktualnie o godz. 8.30 — koniec o godz. 10.45.

Bilety wcześniej do nabycia w firmie F. Zygarłowski ul. 27 Grudnia.

RADJO

Radjofonizacja szkół powszechnych w Poznańskim

Transmisja zainstalowania odbiornika radjowego w 17 szkole powszechnej na Winiarach

Koncerty życzeń rozgłośni poznańskiej nadawane ostatnio dwa razy tygodniowo, cieszą się ogromną popularnością. Radjostłuchacze chętnie korespondują ze sobą za pośrednictwem tych miłych audycji.

Z tą rozrywką łączy się także sprawa pożyteczna. Opłaty bowiem za życzenia radjowe przeznaczyło Polskie Radio na zakup radjoodbiorników dla szkół. Właśnie uzbierano odpowiednią kwotę i zakupiono 10 odbiorników, które w najbliższym czasie zostaną rozdane najbardziej potrzebującym szkołom powszechnym okręgu Kuratorjum Pozn. Odbiorniki radjowe otrzymała m. in. 7 szkół w Poznaniu i 3 na prowincji.

Wśród obdarowanych znajduje się 17 szkół powszechnych na Winiarach. Tam to dnia 14. 9. o godz. 13.15 — 13.45 zainstalowany zostanie mikrofon radjowy i odbędzie się audycja lokalna pt. „W każdej szkole — radio”. Transmisję te przygotuje p. Zygmunt Bresiński. Audycja będzie miała charakter uroczystości, w czasie której dzieci ze szkół powszechnych na Winiarach podziękują R. P. za upominek i wyrażą swą radość z powodu posiadanego odbiornika.

W programie audycji znajdują się także popisy chóralne i deklamacyjne. M. in. dzieci ze szkół będą deklamować wiersze także i własne utwory na temat radia. Nie wątpimy, że audycje te przyczynią się do rozwoju idei radjofonizacji wśród młodzieży szkolnej.

Scenarjusz filmowy Mussoliniego

Benito Mussolini pisze scenarjusz filmowy o życiu Krzysztofa Kolumba. Na ostatnim posiedzeniu komisji subwencyjnej dla przemysłu filmowego Mussolini zażądał, aby prelimitowano sumę 20 tysięcy lirów, jako honorarium dla amerykańskiego aktora Fredrica Marcha, którego Duce pragnie obsadzić w tytułowej roli swego filmu.

Dnia 3 IX. 1936 zasnęła w Bogu, opatrzona św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach, ś. p.

Barbara z Mańkowskich Stanisławowa Turno

odznaczona krzyżem Pro Ecclesia et Pontifice

urodz. dnia 8 września 1870.

Msza św. żałobna odbędzie się w Poznaniu w kościele św. Marcina w poniedziałek, dnia 7 b. m. o godz. 10,30 o czym w żałobie donoszą

maż, syn, córki, synowa, zięciowie, wnuki.

Objezierze, dnia 4 września 1936 r.

Pg 6685-56,465

Dnia 2 września 1936 r., po długich i ciężkich cierpieniach, zasnęła w Bogu, w 79 roku życia, nasza najdroższa matka, teściowa i babka, ś. p.

Maria z Filipiaków Kubiakowa

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 5 września o godz. 9 w Mieszkowie.

nr 17 183

W ciężkim smutku pograżeni dzieci, wnuki i rodzina.

Po krótkiej chorobie, zasnęła w Bogu, nasza ukochana córka i siostrzyczka, ś. p.

Stasiula Janaszewska

w 15 wiośnie życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 6. bm. o godz. 2 po południu z domu żałoby.

nr 17 182

ciężko strapiona rodzina.

Gostyń, ul. Leszczyńska 47.

Dnia 2 września 1936 r., zasnęła w Bogu, po długich z anielską, cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa nigdy niezapomniana córka, ukochana siostrzyczka, wnuczka, bratanek i siostrzenica, ś. p.

Joanna Bohnówna

przeżywszy lat 18. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 5. bm. po poł. o godz. 4 z domu żałoby, ul. Szydłowska 11, o czym donoszą

Pg 6701-56.488

ciężko strapieni
rodzice, rodzeństwo i rodzina.

Poznań, Gdynia, Berlin, 4. 9. 1936.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Zakład Pogrzeb. Bracia Nowak, Poznań, P. Nowomiejski 10. tel. 10-46.

Owoce — ból żołądka
Ratunek — kieliszek

Podbipięty
lub
Kropki Doktorskich
Kantorowicza

Pg 5931-33.36

Pomocnika handlowego
z dłuższą praktyką w branży radio-elektrotechnicznej i rowerowej, dzielnego, rzetelnego i uczciwego, przyjmie od zaraz
FR. KRANC, Ostrów Wlkp.
Zakłady Radio-elektrotechniczne i przemysł rowerowy. ng 17232

Wróciłem

DR. ST. KARWOWSKI

Specjalista chorób uszu, nosa, gardła i krtani
Godziny przyjęć: 11 — 1 i 4 — 6. Telefon 38-24
Poznań, Rzeczypospolitej nr. 2 parter

zg 14 194

Szanownej Publiczności
donoszę, że w sobotę, 5 bm., o godz. 11 otwieram
skład konfekcji męskiej

pod firmą

„NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO ZAKUPU“

przy UL. WROCŁAWSKIEJ 38.

Na składzie gotowa odzież męska i chłopięca oraz mundury i płaszcze szkolne. Polecam korzystnie po niskich cenach.

zg 14218/19

Michał Malewski.

Ubikacje handlowe

obszerne, 3 piętrowe, w najruchliwszym punkcie miasta wojewódzkiego, nadające się na kawiarnię wzgl. inne przedsiębiorstwa, na dogodnych warunkach od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia proszę kierować do Kurjera Poznańskiego pod zg 14 160.

Kuchnia moja

po przerwie wakacyjnej znowu czynna. **Zimny bufet, bogato zaopatrzony.**
GDANSKI DOM DELIKATESÓW M. ROTNICKI
Poznań, Fr. Ratajczaka 36. Telef. 23-48.

Pg 6699-36.210

LOKAL BIUROWY

przy ul. 27 Grudnia, wysoki parter, 2 jasne pokoje okazjnie do wynajęcia od 1. X. lub później.

Oferty „Kurjer Poznański” zdg 14217.

Przetarg budowlany

na budowę domu mieszkalnego dla pracowników pocztowych w Gdyni na Grabówku przy ul. Morskiej o kubaturze 16.822 m³ odbędzie się dnia 22 września 1936 r. o godz. 12 w Dyrekcji Okręgu Poczty i Telegrafów w Bydgoszczy.
ng 16 564

W sobotę, dnia 5 b. m. rano **OTWARCIE**

CAFE GEORGE

WŁASCICIEL: — ANTONI KRUK
ALEJE MARCINKOWSKIEGO NR. 13

**NOWOCZESNY
WYTWORNY
LOKAL W STYLU
SLYNNEGO CASINO DE PARIS**

NAJWSPANIALEJ URZĄDZONA CUKIERNIA W POLSCE
KONCERTUJE ZNAKOMITY ZESPÓŁ
P. J. CIECHONSKIEJ

— Rendez-vous elity Poznania —

Pg 6 688-36.205

Poszukuje się wykwalifikowanej POKOJOWEJ

do dużego domu w Warszawie. Wymagane pierwszorzędne kwalifikacje, poparte najlepszymi świadectwami. Zgłoszenia składać do Kurjera Poznańskiego sub zg 14 204.

Uchwała. W sprawie upadłościowej firmy W. Olszański w miejsce zawiadowcy masy Stanisława Rymkiewicza z Poznania, który się swojego urzędu zrzekł, mianuje się zawiadowcą masy Tadeusza Kowalskiego w Poznaniu, ul. Matejki nr. 61 m. 9. Jednocześnie wyznacza się termin na dzień 29 września 1936 godz. 10,30 w gmachu tut. Sądu, pokój 45 do powzięcia uchwały czy mianowany zarządca ma pozostać ewentl. celem wyboru nowego zarządcy oraz do złożenia rachunku końcowego przez b. zawiadowcę, Poznań, dnia 31 sierpnia 1936. Sąd Grodzki. ng 16 562

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad majątkiem p. śp. Karolu Swinarskim w miejsce zawiadowcy masy Stanisława Rymkiewicza z Poznania, który się swojego urzędu zrzekł mianuje się zawiadowcą masy Tadeusza Kowalskiego z Poznania, ul. Matejki nr. 61 m. 9. Jednocześnie wyznacza się termin na dzień 29 września 1936 godz. 10 w gmachu tutejszego Sądu, pokój 45 do powzięcia uchwały czy mianowany zarządca ma pozostać ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy oraz do złożenia rachunku końcowego przez byłego zawiadowcę, Poznań, dnia 31 sierpnia 1936. Sąd Grodzki. ng 16 563

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. DOMY - PARCELE

Wille
wiecejmieszkańcowa sprzedam, wpłaty 28.000 reszta amortyzacja. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 520

Dom
(willka) sprzedam Dębiec, Sosnowa 12. zdg 86 637

Wille
dwumieszkańcowa, komfortem, ogród, garaż, wartość 20 000 spowodu wyjazdu sprzedam za 10 000. „Rekomendacja”, Poznań, Podgórna 6. zdg 86 894/5

Kamienicę
nową, komfortową, dochód 11 000, sprzedam 80 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 916

Domek
Mosina sprzedam. Telefon 31-13 zdg 86 751

Parcele
560 m² Łodowej, Bukowskiej tanio sprzedam, cztery parcele po 2 000 m² Kobylepole a 1,30 kw. Maciejewski, Focha 81, tel. 62-66 zdg 87 030

Kamienicę
narożnikową 4 kładami, Bydgoszcz, sprzedam 87 000.—, Ryszard Assmann, Pomorska 57. zdg 87 019

Kamienica
komfortem, centrum Poznania — 10 700.— dochodu wpłaty 50 000.— Ratajczak, Skarbowa 18. zdg 86 936

Dom

lub resztówkę, dobra ziemia, lub inny obiekt kupię, wpłata 30 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 773

4. OSOBISTE

Kapelusze
tanie

tworzone
tylko

„Ines”,
Piekary 22/23.

Przeróbki
1,50. zdg 86 919

Poszukuje
wspólnika polowania teren blisko Poznania, komunikacja dogodna. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 86 965

Za
długi żony Anieli Dybizbańskiej z domu Świdzka, zamieszkałej Chwaliszewo 38/9 nie odpowiadam. Joachim Dybizbański. — Chwaliszewo 38/39. zdg 86 732

6. OZENKI

Młody
wdowiec, kolejarz, przyst. pannecelem ożenku gotówka, rzecz traktuje poważnie. Oferty fotografja Oredownik, Poznań zdg 86 985-6

Fryzjer
własny interes poszukuje żony, najchętniej fryzjerki, majątek obojętny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 772

7. SPRZEDAŻE

„Meble W. Paetz”
Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 15 239

Skład
owoców, delikatesowy, ruchliwa ulica dobrze prosperujący przyległym pokojem z powodu wyjazdu sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 85 176

Kryształy
wyprzedaje Lamus, Strzelecka 1. Pg 5942-56.349

Płachty
nieprzemakalne sprzedaje najtaniej Wejman, Poznań, Kościelna 17. zdg 80 333

W centrum
miasta Wagrowca sprzedam skład bławatów i towarów krótkich. Oferty Pawłowiczowa, Rynek. zdg 85 712

Pianino
Adres poda Kurjer Poznański zdg 86 158

Przed zakupem
Mebli
oraz wszelkich urządzeń domowych wstęp w własnym interesie na

Jezuicka 10,
(obecnie Świętosławska) „Dom Okazyjnego Kupna” Pg 5892-31.20

Piekarnię
przepisowa sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdg 86 628 9

Fabryka mebli

połącza meble wszelkiego rodzaju. Skład fabryczny. Wrocławska 19 dg 2726

Świeży transport futer damskich jeszcze

po starych cenach nadeszedł.

A. Dzikowski
St. Rynek 49 tel. 29-68, Asygmat „Kredyt” Pg 6639,35.112

Buldog
12 miesięczny, Poznań, Wierzbicice 19, m. 3. zdg 86 673

Skrzydło
orzec. Grimm Reichenbach — trochę uszkodzone za 150.— zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 606

Urządzenie
gorzelni w dobrym stanie sprzedam. Kocioł 42 m² pow. ogrzewanej, parnik „Henze” pojemności 3643 l. Kotłatka, p. Biskupice, powiat Poznań, telefon 1. zdg 86 604

Dywan
3-2 1/2 Dąbrowskiego 41a — 9. zdg 86 700

Skład
gramofonów i płyt — korzystnie sprzedam wraz z urządzeniem, ulica Woźna 12, m. 4. zdg 86 686

Skład

kolonialno-delikatesowy z towarem, maglem, 2 pokoi kuchnia w dobrym położeniu sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 86 988

Samochód

reklamówka Renault sprzedam. Wrocławska 7, m. 2, tel. 2092 zdg 86 995

50
urządzeń skladowych każdej branży stoły do biura, pracowni tania. Mickiewicza 15. zdg 86 958

Fortepian
tania sprzedam. Klasztorna 1. zdg 87 093

Kolonjalke
mieszkaniem, centrum, tania powodu wyjazdu. Focha 39, m. 17 zdg 86 717

Młocarnia Lanz
lokomobila i prasa Markowski. Poznań, Jasna 16. Pg 6 689-36.198

Piekarski
piec piersiowy w dobrym stanie tania sprzedam. Słomiański, Gniezno, Warszawska 8. ng 17 044

Maszyna licząca
nowoczesna, sumuje, odejmuje, mnoży, zapisuje, okazja Strzelecki, Ratajczaka 40. zdg 86 234

Szafy
nowoczesne, trzyczęściowe 68.— Stolarska Kwiatowa 6. zdg 86 740

Płaszcz
męski, ubranie. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 924

Szafa żelazna

dwudrzwiowa, ca 2 m wysoka, w bardzo dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański dg 2 925

200 mórg
w tem 12 lak. 50 lasu, ziemia, budynki, inwentarze dobre. Cena 35 000.—

250 mórg
ziemia, budynki dobre, bez inwentarza. Cena 58 000.—

360 mórg
ziemia żytinia, budynki, inwentarze dobre. Wpłata 40 000.— lub zamiana na wille w Poznaniu.

400 mórg
ziemia żytinia, budynki bardzo dobre, piękne położenie. Cena 100 000.—, także zamiana na dom w Poznaniu.

540 mórg
ziemia, budynki, inwentarze dobre. Cena 145 000.—

900 mórg
ziemia psenna, budynki, inwentarze dobre. Wpłata 200 000.— i wiele innych poleca

T. Jarczewski,
Poznań, Bukowska 15. Pg 6 687-56.480

Torby szkolne
od 1,55 teczki od 0,80 śniadanki od 0,90 piórniki od 0,70 poleca

Wiktor Cysz,
Szkoła 11, Poznań. Pg 5936-34.23

Skład
kolonialny, dobrze prosperujący na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 86 754

Wyżła

przedam mocnego w drugim po-
lu dobrze ułożonego. Kordus, Gor-
tatowo, poczta Swarzędz.
zdg 86 828

Warsztat

i skład rowerów oddam tanio.
Objęcie 50.— z. H. Eckert, Po-
lajewo, p. Czarnków.
zdg 84 933

**Fortepiany
fisharmonje**

okazyjnie Marcina 22, podwórze.
zdg 86 847

Meble

najtańlej poleca

Baranowski

Poznań Podgórna 13. Pg 5428/9

Mleczarnia parowa

wiekszy obiekt na wsi zaraz do
sprzedania. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 86 678/9

Singera

krawiecko-cholewkarska, prawie
nowa tanio sprzed. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 86 860

Szafa ogniotrwała

dwudrzwiowa, prawie jak nowa
sprzedam tanio. Oferty Kurjer
Poznański zdg 86 744

11. KUPNA

Gazownię

ssaco-gazowa, używana, kupie go-
tówka. Agencja Kurjera Pozn.
Gniezno 579. ng 15 667

Poszukuję

kupna powozu (Copejki) lekkiej,
używanej, dobrym stanie. Oferty
Kurjer Poznański zdg 86 893

Pianino

krzyżowe pirowszorzędne kupie.
Zgłoszenia telefon 57-33.
zdg 86 970

Dywan

3x4 lub mniejszy kupie. Oferty
Kurjer Poznański zdg 86 800

Stół (stolik)

Ludwik XV, Rococco, ewentl. sto-
sowne fotele

dywan

wiekszy wełniany. Zgłoszenia opi-
sem ceną Kurjer Poznański
zdg 87 015

Blüthnera

lub Bechsteina kupie. Oferty z
podaniem ceny Kurjer Poznański
zdg 86 848

Code 1929

Wiegiers Blitz kupie. Zgłoszenia
z podaniem ceny Kurjer Poznań-
ski zdg 86 842

Dywan

dobry 2x3 kupie, cena Kurjer
Poznański zdg 86 796

Skład

papierni kupie. Oferty ostatecz-
na cena, wysokość czynszu do
Kurjera Poznańskiego zdg 86 787

Perski dywan

duży kupie. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 86 786

12. DO WYNAJĘCIA

5-pokojowe

Matejki 5 (od Grunwaldzkiej) ni-
skie III pr. pięcie 120 zł, wskaże
mieszkanie 14. Informacje —
telef. 62-14. zdg 85 058

2 pokoje

komfortowe zaraz wdzierżawie.
Zgłoszenia Słupecka 19. Osiedle
Warszawska zdg 86 674

Ładne

słoneczne 4 lub 3-pokojowe od 1.
10. Szamotulska 49, m. 1.
zdg 86 675

3 pokojowe

mieszkanie z przynależn., komfort
nowa willa, ogród, przy Poznaniu
15 min. autob., st. kolej. Golecin,
wynajme od zaraz poważn. re-
fleksantom. Wójt. Cieżki, Piat-
kowo, telef. 11-51 do 13-tej.
zdg 86 693

Czteropokojowe

plac Świętokrzyski 2, m. 5, 11 do
12, 2-5. zdg 86 694

Trzypokojowe

parter I, przynależnościami —
czynsz bieżący. Wiadomość Pala-
cza 70 — 5. zdg 86 633

3 pokoje

na przedsięwzięciu lub mieszka-
nie. Wroniecka 24. zdg 86 631

5-pokojowe

mieszkanie z komfortem, III ptr.
ul. Słowackiego 37.
zdg 86 605

Dwupokojowe

Trzypokojowe centrum

Czteropokojowe

Pięciopokojowe
„Be-Em-Es”, Grudnia 19. Giełda
mieszaniowa. zdg 86 703

Piękny

pokój niekrepujący, wprost od
gospodarka, czynsz rok zgóry.
Zgłoszenia 16—18 godz. Szymań-
ski, Palacza 39. zdg 86 707

Dwupokojowe

kuchnia oddam. Zgłoszenia Po-
dolska 2 (Solacz). zdg 86 649

Pięciopokojowe

Wielkie Garbary 36, odnowione,
105, wolne. Gospodarz.
zdg 86 853

Dwupokojowe

trzypokojowe. Chociszewskiego 47.
zdg 86 893

Trzypokojowe

willa, Szamotulska 34. Jeżyce.
zdg 86 927

Sześciopokojowe

komfort. III, 130.—, Zygmunt
Augusta. Zgłoszenia Mielżyńskie-
go 23 — 12. zdg 86 913

Pięciopokojowe

odnowione, Mielżyńskiego, III, od
zaraz oraz Działyskich, parter,
od 1. 11. 1936 r. Zgłoszenia Miel-
żyńskiego 23 — 12. zdg 86 912

Trzypokojowe

Pocztowa (Zamkowa) II—III, Fo-
cha 126.— bezpodatkowe. Zgło-
szenia Mielżyńskiego 23 — 12.
zdg 86 911

3-pokojowe

pełnokomfortowe, centrum. Ad-
ministracja Grudnia 19 — 15.
zdg 86 726

Dwupokojowe

komfortowe, — małej rodzinie
urzędniczej, przy Mickiewicza. —
Czynsz miesięczny. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 86 721

Trzypokojowe

komfortowe, centralne do wynaj-
ęcia. Wierzbicice 58 — 2.
zdg 86 711

Słoneczne

3-pokojowe, willowe, komfort —
bezpodatkowe, Łazarz, Kazimie-
rza Jarochowskiego 59, 5—7.
zdg 86 990

Dwupokojowe

(Staszica). Jeżycka 14—13.
zdg 86 963

4-pokojowe

śródmieście, 80.— miesięcznie —
Zgłoszenia do Kurjera Pozn.
zdg 86 953

Pięciopokojowe

III ptr., i dwa pokoje na biura
I ptr. wdzierżawi Administrac-
ja domów, Pierackiego 19.
zdg 87 012

Pięciopokojowe

Czteropokojowe
Trzypokojowe
Dwupokojowe
Marcina 74, I, 18, front.
zdg 87 010

2

pokoje kuchnia, ogródek od 1. 10.
do wynajęcia 40 zł przy ulicy
Racławicka 39, gospod. Młyńska
5 — 4. zdg 86 781

Oddam

4 pokoje kuchnia centrum, cele
handlowe. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 86 945

Dwa pokoje

kuchnia Łazarz rok zgóry. Oferty
Kurjer Poznański zdg 86 873

3-pokojowe

słoneczne, piękne, dom nowy od
zaraz do wynajęcia. Sadowa 27
(Winogrady). zdg 86 827

Czteropokojowe

komfortowe 63. Matejki, trzypo-
kajowe, komfortowe 60, centrum,
dwupokojowe 30, Wilda. „Pawil-
on”, Focha 15. zdg 86 792

6

wysoki parter, 1. 10, ewentl. biu-
ra. Marcin 52 — 10. zdg 86 768

Sześciopokojowe

komfortowe, słoneczne, blisko
Grunwaldzkiej. Zgłoszenia Ma-
tejki 68, portier. zdg 87 008

7-pokojowe

komfortowe, słoneczne, mieszka-
nie do wynajęcia. Wiadomość
Wielka 7 — 7, telefon 16-34.
zdg 87 000

Trzypokojowe

komfort. Marsz. Focha 137, go-
spodarz. zdg 86 982

13. SZUKA MIESZK.

2

lub 3 pokoje kuchnia Jeżycach
Adres Kurjer Poznański
zdg 86 133

Komfortowe

4-pokojowe centrum (okolice) do-
mu spokojny lub willi poszukuje
pewny planik. Pośrednicy wy-
kluczeni. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 86 670 zdg 86 679

Trzypokojowe

śródmieście, czynsz zgóry. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 86 952

Urządnik

poszukuje dwupokojowego lub
pokój kuchnia, dam zwrot kos-
tów, czynsz zgóry. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 86 943

Próżnego

dużego do II pietra w śródmie-
ściu zaraz. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 86 784

Mieszkania

dwupokojowego poszukuje zaraz
śródmieście. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 86 779

14. ZAMIANA MIESZKANIA

1 pokój

10 zł zamienie na 1 lub 2 kuchnia.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 959/60

15. POKOJE UMEBL.

Skryta

1 — 1. zdg 86 782

Podgórna

4 — 10. zdg 85 816

Jedno-

dwuosobowy. Działyskich 6 —
10. zdg 86 442

Focha

27 — 7. zdg 86 687

Działyskich

13 — 8. zdg 86 408

Pokój

panom. Matejki 65 — 3.
zdg 85 132

Gabinet

meski bardzo elegancki tapcza-
nem. Piekary 9 — 7. zdg 85 736

Kwiatowa

3 — 3 (utrzymaniem, bez).
zdg 85 243

Ładny

Łazarz, tanio. Strusia 10 — 8.
zdg 87 005

Dwuosobowy

utrzymaniem. Marcina 74, II, —
front. zdg 86 886

Szkolna

10 — 12. zdg 86 935

Pokój

2-osobowy. Aleja Marsz. Pił-
sudskiego 27, m. 7. zdg 85 693

Fortepianem

także małżeństwu. Grunwaldzka
25 — 12. zdg 86 660

Elegancki

dwuosobowy. Zielona 7 — 7.
zdg 86 696

Szwajcarska

14 — 4, telefon. zdg 86 626

Komfortowy

Waly Wazów 3a — 2.
zdg 86 627

Pokój

z utrzymaniem. 3 Maja 3a, m. 20
zdg 86 621

Pokój

czysty 1-2 osobowy od zaraz.
Prusa 17, m. 7. zdg 86 619

Matejki

52 — 9. zdg 86 610

Pokój

Gasiorowskich 10, m. 10.
zdg 86 699

Klatki

czysty. Kopernika 3 — 14.
zdg 86 706

Frontowy

niekrepujący. Działyskich 11,
parter, Matuszek. zdg 86 584

Pierackiego

17—9, dwuosobowy, małżeństwu.
zdg 86 735

Pokój

dobrze umeblowany słoneczny,
czysty elektr. Zielona 2, m. 9.
zdg 86 655/3

Niekrepujący

utrzymaniem. Różana 23 — 4.
zdg 86 859

Elegancki

Towarowa 21 a, m. 24. „Centrum”.
zdg 86 850

Klatki

czysty, panu. Różana 23 — 5.
zdg 86 832

Przeznica

2 — 4, utrzymaniem. zdg 86 921

Ratajczaka

11 a — 102. zdg 86 920

Jedno-

dwuosobowy. Różana 21, m. 9.
zdg 86 901

Marcin

62 — 6. zdg 86 820

Przyjmę

na stancję uczennic szkolne, tro-
skliwa opieka, dom kulturalny.
Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8.
(dom narożnikowy). zdg 86 891

Młyńska

4—5, czysty, inteligentnem.
zdg 86 743

Świętokrzyski

3—12. Duży, słoneczny, niefron-
towy. zdg 86 741

Komfort

utrzymaniem 2 panienkom. —
Wrocławska 30 — 21.
zdg 86 749

Słoneczny

Plac Sapieżyński 5 — 7.
zdg 86 761

Łakowa

18 — 20. zdg 86 762

Romana

Szymańskiego 9 — 7.
zdg 86 763

Ładny

czysty, utrzymanie dobre, tele-
fon. Plac Sapieżyński 4 — 4.
zdg 86 757

Łakowa

18, m. 5, front, bez pościeli ład-
ny, czysty, elektr. zdg 86 750

Skarbowa

1—5 czysty utrzymaniem.
zdg 86 746

Korzynie

utrzymaniem. Ratajczaka 9—3.

Ubikacje
suterene w Szwajcarska, warsztat, składnice. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 6245

Skład
mieszkaniami na galerię, papier, Czartoria 8, m. 9. zdg 86 6223

6 ubikacji
na biuro przy Al. Marcinkowskiego do wynajęcia od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. pod zdg 86 956

Biurove
pokoje, albo lekarzowi dentyście centrum niewysoko odnajm. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 949

18 DZIERŻAWY

Owocowe
sady w dzierżawę przyjme. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 462

Dzierżawa
460 morg. pełnym inwentarzem, od właściciela ładnie położone, ul. 20 000. „Rekomendacja”, ul. Podgórna 6. telefon 49-76. zdg 86 931

Sklep
warzywny, suterene, dobrze zaprowadzony do wynajęcia. — Strumykowa 10. zdg 86 722

21. LICYTACJE

W Boruji - Kościelnej
powiat Wolsztyn, w pobliżu Nowego Tomysła, dnia 23. 9. 36 r. zostanie sprzedana na przetargu przymusowym nieruchomości i to: dom mieszkalny, warsztat, stodoła, chlew i ogród. Nadaje się dla większego rzemieślnika lub handlarza (dawniej bednarstwo). Blizsze informacje udziela Genossenschaftsbank zu Nowy Tomysl, Bank Spółdzielczy w Nowym Tomyslu. Spółdzielnia z o. o. Nowy Tomysl. ng 17 180

22. ZGUBY

Zgubiono
1. 9. godz. 17—18 ul. Przemysłowa między Dworcowa a Szwajcarska naszytnik bursztynowy. Uczciwego znalazcę upraszam o oddanie Szwajcarska 19, m. 24. zdg 86 941

23. ROZMAITE

Futra
damskie, męskie, lisy, teleryny najnowsze fasony. poleca znany Magazyn Futur. Poznań tylko

Z. Goździejewicz,
Podgórna 10

Asygnaty Kredyt, Pracownia kuśnierska na miejscu.
Modernizacja futer
dg 2492

Akuszarka
Strzelecka 2

przy Świętokrzyskim
przyjmuje, udziela porady pomocy położniczej. dg 2395/6/7

Kto
wyreparuje dywan smyrneński w domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 609

TEATRY

TEATR POLSKI: Piątek, 4. 9. „Lekkomyślina siostra”.

Sobota, 5. 9. „Lekkomyślina siostra”.

Niedziela, 6. 9. „Lekkomyślina siostra”.

TEATR NOWY: Piątek, 4. 9. Teatr Rewji i Operetki Lwowskiej.

Sobota, 5. 9. Teatr Rewji i Operetki Lwowskiej.

KINA

Poznań, piątek, 4. 9.
APOLLO: „Fredek uszczęśliwia świat”.

CORSO: „Dziewczę z Gór”.

GLORIA: „Caliente miasto miłości”.

GWIAZDA: „Mazur”.

OŚWIATOWE T. C. L.: — „Annapolis”.

METROPOLIS: „Roobni Hood z Eldorado”.

RENAISSANCE: „Zew Dzięk” i „Pogromcy Indjan”.

SŁONCE: „Mały król”.

SFINKS: „Kochaj tylko mnie”.

ŚWIT: „Baron cygański”.

TECZA-Lazarz: „Złotowłosa brzdąc”.

TECZA-Wilda: „Dodek na froncie”.

WILSONA: „Regina”.

Najpraktyczniejsza
nauka kroju szycia. Dabrowska, Polna 14. Pg 6618-56.403

Proszek
do wodnej emulsji poleca Hurtownia św. Marcin. zdg 86 930

24. NAUKA

Kursy Francuskiego
dla dzieci od 5-ciu lat i osób dorosłych wyklada. Paryżanka z dyplomem. Wpisy od 1 września godz. 10. 7—9 wieczorem. Mickiewicza 15 — 3. zdg 85 057

Pod protektorem
Towarzystwa
Polsko - Angielskiego
rozpoczyna się kursy języka angielskiego (Rok VI) dnia 16-go września 1936. Kierownik kursów: dr. Arend, lektor U. P. Zapisy codziennie ul. Działalskich 6 m. 5. dg 82 859

Lekcje francuskiego
Paryżanka udziela lekcji francuskiego. Konwersacja, literatura, gramatyka: Waly Jana Trzeciego 9, m. 6. zdg 86 321

Maturzystka
udziela pomocy nauce. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 599

Obecnie
koedukacyjne kursy handlowe Sawickiego mieszczą się Kantata 7. telefon 49-68. Zapisy codziennie. dg 2 866/7

Kursy Handlowe
koedukacyjne, plac Wolności 2. Kurs 1 październik.

Kursy popołudniowe
dla pracujących. zdg 86 904

Kursy
stenoграфии i pisanja maszyną: nowe kursy od 1. 11 i 21-go każdego miesiąca. ul. Ogrodowa 16, mieszkanie 5.

Stancja
troskliwa, korepetycja studenta Kilińskiego 3 — 8. zdg 86 723

Kursy Handlowe
Preissa,
zał. 1893. Skarbowska 11. Następn kurs

1 października
zdg 86 948

Gimnazjastkom
opieka, pierwszorzędne utrzymywanie. francuski, fortepian. Matejki 56 — 8. zdg 85 718

25. MUZYKA

Instytut Muzyczny
Ogrodowa 4, Matejki 52, Podolska 14. zdg 84 231

Wielkopolska
Szkoła Muzyczna
Ratajczaka 36, filija Focha 47. Prospekty bezpłatnie. zdg 82 210

Szkoła Muzyczna
Chopina
27 Grudnia 19 przyjmuje uczniów początkujących — zaawansowanych. zdg 84 727

Tanio sumiennie
gry fortepianowej, dyplom państwowy. Łakowa 4b — 8. zdg 86 695

Kursy
gry fortepianowej, dyplomowana nauczycielka muzyki

Aleje Marcinkowskiego 1
m. 8
(dom narożny). zdg 86 892

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Dziewczyna
młodsza, lepszego domu szuka posady do dzieci, władająca językiem niemieckim, francuskim i polskim. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 155

Pracznka
pierzno czysto 250 dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 672

Posługaczka
poszukuje posługi od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 680

Dziewczyna
do młodszych państwa szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 636

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami poszukuje posady od 15. 9. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 697

Posady
poszukuje od zaraz do wszystkich. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 698

Gospościa
samodzielnem gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 86 665

Dziewczyna
czysta, uczciwa, pracowita, poszukuje posługi lub posady, tylko do samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 664

Pokojowa
skromna do wszystkiego z gotowaniem szuka posady od 15. lub zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 86 758

Gospodyni - kuchmistrzynie
poszukuje posady zaraz lub od 15. 9. 1936. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 709

Dziewczyna
samodzielną z gotowaniem, która wychowała dziecko do dwóch lat szuka posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 738

Gospodyni
znająca dobrą kuchnię, pieczywo, zaprawy, wyroby mięsne, chów drobiu szuka samodzielnej posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 86 865

Kto
z państwa przyjmie dziewczynę bez świadectw, umiejącą prace domowe i gotować. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 86 855

Gospodyni
starsza, zaufana, poszukuje samodzielnej posady, zna dobrą kuchnię, prasowanie, szycie, wszelkie prace domowe. Świadectwa jak najlepsze. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 86 922

Służąca
poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 917

Osoba
35. energiczna, dobra gospodyni, szuka samodzielnej posady probostwo wiejskie lub majątek od 15 września. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 899

Posługi
szukam od godz. 2. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 730

Panna
szuka posady do dzieci. Dobre świadectwa. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 716

Pokojowa
poszukuje posady tylko na majątku. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gniezno 588. ng 17 045

Kucharka
poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 876

Sierota
szuka posady do wszystkiego. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 984

Młoda
dziewczyna, sierota, inteligentna szuka posady, najchętniej u samotnego pana lub pani. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 889

Przychodnia
dobrze gotuje, pierze, prasuje — szyje — od zaraz poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 887

Dziewczyna
młodsza, uczciwa szuka posady w Poznaniu, do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 881

b) Inni

Absolwentka
L. H. poszukuje jakiegokolwiek posady biurowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 276

Biuralistka
z długoletnią praktyką, pisząca na maszynie znająca język niemiecki i książkowość notarialną szuka posady najchętniej w notariacie lub adwokaturze. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 514

W banku
(poważnym przedsiębiorstwie) — poszukuje posady rutynowana buchalterka znająca dokładnie sprawy sądowe i podatkowe. — Oferty Kurjer Poznański zdg 84 676

Nauczycielka
wychowawczyni, pozwolenie nauczania, bardzo dobre świadectwa poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 123

Zastępstwa
generalnego, tylko poważnej firmy szuka kupiec. Szczepański — Gdynia, świętojańska 100. ng 17 106

Dyplomowany
drogerzysta poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. — Miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 86 635

Absolwentka
szkoły wydziałowej handlowej szuka posady do biura — składni za skromnym wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 86 632

Kelner
młodszy trzeźwy z kaucją poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 86 631

Elewka
ukończona Szkoła Rolnicza, znajomość kuchni, przetworów owocowych chowu, drobiu, bydła — nierogacizny — szuka posady jako zarządczyni gospościa od 15. 9. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 671

Dziennikarz
współpracownik b. „A. B. C. ziemi piotrkowskiej” i b. „Gazety Warszawskiej”, b. korespondent „Kurjera Warszawskiego” i „Przeglądu Sportowego”, b. publicysta „Hasła Podwawelskiego”, redaktor b. „A.B.C. częstochowskiego”, b. redaktor „7 groszy częstochowskich”, reporter i redaktor nocy b. „Gazety Pragi” szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 165

Cukiernik
dzielny i pewny w swym zawodzie w krytycznym położeniu — szuka posady. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego p 3768

Młoda
inteligentna panienka szuka posady bufetowej lub kelnerki. — Znajomość języka niemieckiego. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 86 736

Nauczycielka - wychowawczyni
czterdziestopięcioletnia, pozwolenie, francuski, szycie, przygotowuje do 1-ej gimnazjalnej. — Oferty Komorowo, poczta Kaźmierz koło Poznania. zdg 86 813

Nauczycielka
z Pomorza, dypl. państw. poszukuje posady prywatnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 808

Pisarz
elew gospodarczy z praktyką, dobre świadectwa i polecenia, uczciwy, obowiązkowy poszukuje posady zaraz lub 15. 9. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 814

Szukam
jakiegokolwiek posady do 400 kaucji. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 739

Dziewczynka
ucziwa do posylek szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 86 755

Młodszy
uczciwy człowiek poszukuje jakiegokolwiek pracy, lub do posylek z własnym rowerem. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 714

Magistra
fil., specjalność francuski (zagranica), łacina, matematyka, poszukuje posady, lekcji, pomocy lekcjach, wychowawstwa. Praktyka, referencje pierwszorzędne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 978

Wdowa
siedmioletnia praktyka szkole poszechniej dwuletnia biurze powni prace przedszkolu, biurze inna, skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 794

Piekarz
cukiernik dobry fachowiec szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 87 017

Ekspedjentka
branży kolonialnej, dobrej rodziny, uczciwa, dobrimi świadectwami, prowincji szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 87 014

Pielęgniarka
zamieszana w swoim zawodzie poszukuje posady w szpitalu lub do osób prywatnych. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Kościan. ng 17 190

Mężczyzna
żonaty, bezdzietny, w sile wieku, trzeźwy, energiczny poszukuje posady stróża, woźnego w domu towarowym lub instytucji. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Kościan. ng 17 189

Krawcowa
pierwszorzędna szuka posady, poza dom na płaszcze, suknie 2.— dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 999

Kucharz - cukiernik
dobry w swym zawodzie poszukuje posady zaraz lub później. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 762

Krawcowa
2.— dziennie szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 721

Poszukuje
posady wiodarza lub polowego zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 671-2

Portjera
lub woźnego posady lub pomocnika szofera, z gotówką poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 848

Panna
do obsługi gości poszukuje posady z kaucją, do cukierni. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 468

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 230

Syn
uczciwych rodziców lat 17 poszukuje nauki z mechanika lub elektrotechnika. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 218.

Ekspedjentka
do ekspedycji lub kasy poszukuje posady. branża obojętna. Zgłoszenia tel 51-32. zdg 86 018

27. WOLNE POSADY

Kasjerka
od zaraz potrzebna na majątek, znajomość książkowości W. I. R. oraz pisanie na maszynie konieczne. Znajomość języka niemieckiego pożądana. Oferty krótki zyciorys Kurjer Poznański zdg 85 628. Pierwszeństwo mają siły, które już na majątku pracowały. zdg 85 628

Poszukuje
kierownika składnicy drzewa w Poznaniu, fachowca, bezwzględnie uczciwego, od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 86 220

Wypomózka
z branży rzeźniczej może się zgłosić. Zyg. Niklasiewicz, św. Marcin 11. zdg 86 414

Apteka
p. Orlem. Krotoszyn. poszukuje zastępcy na kilka tygodni. Oferty z warunkami Kurjer Poznański dg 2 852

Elewa
przyjmuje księgarnia z ukończoną nauką liceum handlowym albo matura. Znajomość języków niemieckiego i francuskiego. Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 86 691

Pralni chemicznych farbiarni
Technolog Baute, Poznań 3 — Skrzynka 1036. zdg 85 330

Dziewczyna
młodsza, zdrowa, — ze wsi do wszystkiego. Stolarska 2, m. 5. zdg 86 650

Pomocnik handlowy
po wyczeniu, potrzebny do składu artykułów technicznych. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 86 867

Służąca
potrzebna od zaraz. Stary Rynek 29, restauracja. zdg 86 863

Dom
Pracy Opieka Społeczna poszukuje współpracowników: pielęgniarkę, masażystkę, ochraniarkę. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 86 840

Dziewczyna
gotowaniem, Kramarska 4. zdg 86 831

Służąca
uczciwa z panieniem od zaraz. Dąbrowskiego 7 — 1. zdg 86 932

Fryzjer
wypomózka. Fredry 6. zdg 86 918

Uczeń
z odpowiednim wykształceniem może się od zaraz zgłosić. Centralna Drogeria, A. Antoszkiewicz, Krotoszyn. dg 2 926

Szofer - książkowy
młody, inteligentny potrzebny na prowincję. Oferty z podaniem referencji i warunków do Kurjera Poznańskiego dg 2 927

Gorzelanego
dobrze poleconego prawem odpędu na bieżącą kampanię od 1 listopada poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 810

Fryzjer
Rynek Śródecki 9. zdg 86 760

Służąca
do wszystkiego szcyciem zaraz. — Śniadeckich 32 — 3. zdg 86 950

Humor zagraniczny

— Nie wolno tu wchodzić! Ten przedział jest zarezerwowany dla Mister Forda.

— A skąd pan wie, że ja nie jestem Mister Ford?

— Nie wolno tu wchodzić! Ten przedział jest zarezerwowany dla Mister Forda.

— A skąd pan wie, że ja nie jestem Mister Ford?

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata
na miesiąc wrzesień 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, a odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czarnej (lub białej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potoczными 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przewidziane do godz. 10.45, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek): słowo nagłówek, (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

P. K. O. Poznań nr. 200.149.